

Krajský úřad Pardubického kraje
odbor školství

**DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ
A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY
PARDUBICKÉHO KRAJE
(2024–2028)**

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ STAV A ROZVOJ VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY PARDUBICKÉHO KRAJE	8
1.1 Demografický a ekonomický vývoj	9
1.2 Zaměstnanost a uplatnitelnost absolventů škol.....	13
2 STRATEGIE ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY PARDUBICKÉHO KRAJE	18
2.1 Předškolní vzdělávání.....	18
2.2 Základní vzdělávání.....	22
2.3 Střední a vyšší odborné vzdělávání (včetně konzervatoře)	27
2.4 Podpora a rozvoj pedagogů a leaderů škol.....	35
2.5 Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky	40
2.5.1 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami	40
2.5.2 Vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných	43
2.5.3 Vzdělávání dětí, žáků a studentů s nárokem na poskytování jazykové přípravy.....	45
2.5.4 Poradenské služby.....	46
2.6 Prevence a náhradní výchovná péče.....	53
2.6.1 Prevence rizikového chování dětí a mládeže	53
2.6.2 Bezpečnost škol a školských zařízení z hlediska ochrany měkkých cílů	55
2.6.3 Ústavní výchova (dětské domovy).....	57
2.7 Vzdělávání v celoživotní perspektivě.....	62
2.7.1 Základní umělecké vzdělávání.....	62
2.7.2 Zájmové vzdělávání	63
2.7.3 Jazykové vzdělávání	64
2.7.4 Environmentální výchova a výchova k udržitelnému rozvoji	65
2.7.5 Podpora pohybových aktivit	68
2.8 Školská ubytovací zařízení a zařízení školního stravování	74
2.8.1 Školská ubytovací zařízení.....	74
2.8.2 Zařízení školního stravování	75
2.9 Systémová podpora a řízení škol	81
3 Vyhodnocení projektu Implementace Krajského akčního plánu Pardubického kraje.....	84
4 Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení.....	88
5 SEZNAM PŘÍLOH.....	96

Seznam tabulek

Tabulka 1.1 – Vývoj zaměstnanosti v Pk	14
Tabulka 1.2 – Zaměstnanost ve vybraných odvětvích v Pk	14
Tabulka 1.3 – Struktura volných pracovních míst dle základních kategorií	15
Tabulka 1.4 – Neumístění uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa.....	15
Tabulka 1.5 – Skupiny oborů s nejnižší a nejvyšší mírou nezaměstnanosti v Pk.....	16
Tabulka 1.6 – Nezaměstnanost absolventů oborů vzdělání s výučním listem v Pk	17
Tabulka 2.1 – Vývoj a využití kapacit mateřských škol.....	18
Tabulka 2.2 – Vývoj a využití kapacit základních škol.....	22
Tabulka 2.3 – Vývoj podílu dětí s žádostí o odklad povinné školní docházky	22
Tabulka 2.4 – Vývoj podílu žáků odcházejících ze ZŠ do 8letých gymnázií.....	23
Tabulka 2.5 – Vývoj a využití kapacit středních škol a konzervatoře	27
Tabulka 2.6 – Žáci podpoření prospěchovým stipendiem.....	28
Tabulka 2.7 – Vývoj a využití kapacit vyšších odborných škol	30
Tabulka 2.8 – Přehled o průběhu projektu Potravinová pomoc v Pk	76

Seznam grafů

Graf 1.1 – Vývoj počtu narozených v Pardubickém kraji	9
Graf 1.2 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 3–5 letých ...	10
Graf 1.3 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 6–14letých ..	10
Graf 1.4 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 15–18letých	11
Graf 1.5 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 19–21letých	11

Seznam použitých zkratk

ADHD	Porucha pozornosti s hyperaktivitou
AKC ČR	Asociace kuchařů a cukrářů České republiky
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CCV Pk	Centrum celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DD	Dětský domov
DDM	Dům dětí a mládeže
DM	Domov mládeže
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ Pk	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pk
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR
DZS	Dům zahraničních služeb
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EU	Evropská unie
HACCP	Systém analýzy rizika a stanovení kritických kontrolních bodů
I	Internát
IDZ	Implementace dlouhodobého záměru
ICT	Informační a komunikační technologie
I-KAP	Implementace Krajského akčního plánu Pardubického kraje
IROP	Integrovaný regionální operační program
KAP	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Pardubického kraje
KŘP Pk	Krajské ředitelství policie Pardubického kraje
MAP	Místní akční plán
MN	Míra nezaměstnanosti
MP	Mzdové prostředky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
M.R.K.E.V.	Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	Maturitní zkouška
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky
NNO	Nestátní nezisková organizace
OP JAK	Operační program Jan Ámos Komenský
OPZ+	Operační program Zaměstnanost plus
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
OSV KrÚ Pk	Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Pardubického kraje
OZ KrÚ Pk	Odbor zdravotnictví Krajského úřadu Pardubického kraje
OKSCR KrÚ Pk	Odbor kultury, sportu a cestovního ruchu Krajského úřadu Pardubického kraje
PAS	Porucha autistického spektra

Pk	Pardubický kraj
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
P-PINK	Pardubický podnikatelský inkubátor
PV	Předškolní vzdělávání
RVP	Rámcový vzdělávací program
SPC	Speciálně pedagogické centrum
SŠ	Střední škola
SVČ	Středisko volného času
SVP	Speciálně vzdělávací potřeby
ŠD	Školní družina
ŠJ	Školní jídelna
ŠK	Školní klub
ŠPP	Školní poradenské pracoviště
ŠPZ	Školské poradenské zařízení
Š/ŠZ	Školy a školská zařízení
U-S-B	Uteč, skryj se, boj
VOŠ	Vyšší odborná škola
VUR	Vzdělávání pro udržitelný rozvoj
ZO ČSOP	Základní organizace Českého svazu ochránců přírody
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola
ZV	Základní vzdělávání

ÚVOD

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Pardubického kraje (DZ Pk) představuje klíčový strategický dokument kraje v oblasti vzdělávání. Zpracován je v přenesené působnosti na základě ustanovení § 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Rámcovou strukturu, obsah, termíny předkládání a zveřejňování dlouhodobých záměrů upravuje vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (MŠMT) č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem ke svému legislativnímu ukotvení dlouhodobý záměr nezohledňuje územní dimenzi.

DZ Pk vychází z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (DZ ČR) a dále z regionálních specifíků rozvoje ekonomiky, trhu práce a společnosti, ze strategických dokumentů rozvoje kraje a dokumentů vztahujících se k rozpočtu kraje, které ovlivňují úroveň vzdělávání, stav a rozvoj vzdělávací soustavy Pardubického kraje (Pk). Navazuje na již zpracované a schválené dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji, zejména na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji 2020–2024.

Materiál je rozdělen do dvou tematických částí. První obsahuje souhrnnou charakteristiku kraje z hlediska ekonomického, sociálního a demografického vývoje, vzdělanostní struktury obyvatelstva a zaměstnanosti. Podrobně popisuje regionální specifika rozvoje společnosti, ekonomiky a trhu práce a jejich vliv na stav a další rozvoj vzdělávání a vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji. Druhá část shrnuje a hodnotí dosažený stav vzdělávací soustavy Pardubického kraje a stanovuje cíle a opatření v jednotlivých oblastech vzdělávání a poskytování školských služeb. Zdrojem financování navrhovaných opatření jsou programy EU (unijní a operační čerpající prostředky z Evropských strukturálních a investičních fondů) a další mezinárodní programy, státní rozpočet a rozpočet Pardubického kraje. Ve věcech rejstříku škol a školských zařízení stanovuje dlouhodobý záměr kritéria pro rozhodování kraje o síti škol a školských zařízení (Š/ŠZ). Přílohou dlouhodobého záměru je Analýza vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji a Analýza potřeb škol a školských zařízení v Pardubickém kraji.

Uvedená statistická data jsou převzata ze školské statistiky MŠMT, zveřejněných informací Českého statistického úřadu (ČSÚ), Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (MPSV) a údajů Národního pedagogického institutu (NPI ČR).

Pracovní verze materiálu byla zveřejněna na internetových stránkách kraje po dobu 30 dnů k veřejné konzultaci a upravena s přihlédnutím k jejím výsledkům. Krajský úřad v březnu 2024 předložil materiál Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR v souladu s § 3 odst. 2 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů. Na základě připomínek uvedených ve Stanovisku MŠMT k Dlouhodobému záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Pardubického kraje byl dlouhodobý záměr dopracován a upraven.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Pardubického kraje byl schválen Zastupitelstvem Pardubického kraje 25. června 2024.

1 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ STAV A ROZVOJ VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY PARDUBICKÉHO KRAJE

Pardubický kraj se nachází ve východní části Čech. Polohu kraje dále určují sousedící kraje – Středočeský, Královéhradecký, Olomoucký, Jihomoravský a Vysočina. Část severovýchodní hranice kraje je zároveň státní česko-polskou hranicí, odtud je kraj ohraničen jižní částí Orlických hor a nejzápadnějšími svahy Hrubého Jeseníku. Jih a jihovýchod je lemován vrchovinnými oblastmi Žďárských vrchů a Železných hor, střed a západ kraje je tvořen Polabskou nížinou.

Pardubický kraj je rozlohou 4 519 km² pátým nejmenším krajem republiky; obyvatelstvo žijící na jeho území tvoří 4,9 % z celkového počtu obyvatel České republiky. Pardubický kraj je z administrativně-správního hlediska tvořen 4 okresy (Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí), 15 správními obvody obcí s rozšířenou působností, 26 správními obvody obcí s pověřeným obecním úřadem a 451 obcemi (38 z nich má statut města a dalších 10 je městysem).

Krajskou metropoli Pardubice obývá 17,4 % obyvatel kraje. V kraji je celkem 38 měst, ve kterých žije 61,8 % obyvatel kraje. Třemi největšími městy Pardubického kraje jsou Pardubice, Chrudim a Svitavy. Pro sídelní strukturu Pardubického kraje je typické vysoké zastoupení malých obcí (měřeno počtem obyvatel). Do velikostní skupiny obcí do 1 000 obyvatel patří téměř 82 % obcí v kraji. V těchto obcích přitom žije pouze čtvrtina populace kraje.

V kraji se koncentruje průmysl, ale i komerční a veřejné služby. Průmyslová výroba má pestrou strukturu. Nejsilněji je zastoupen průmysl strojírenský, elektrotechnický, textilní, potravinářský a chemický. Významný je i zemědělský sektor. Z celkové výměry kraje připadá 59,7 % na zemědělskou půdu, přitom orná půda tvoří 42,6 %. Lesní pozemky pokrývají 29,9 % rozlohy kraje. Nejúrodnější oblastí je Polabská nížina.

Předností kraje je bezesporu jeho výhodná dopravní poloha. Pardubický kraj protíná evropský železniční koridor spojující Berlín s Vídní, buduje se napojení kraje na evropskou síť dálnic. V letecké dopravě hraje rozhodující úlohu mezinárodní letiště v Pardubicích s vojenským a civilním provozem. K říční dopravě slouží v kraji splavný úsek řeky Labe do Chvaletic.

Krásná příroda rovinného i horského charakteru, příznivé klima, významné památky a množství příležitostí k provozování vodních sportů, pěší turistiky, cykloturistiky a zimních sportů předurčují Pardubický kraj pro různorodé aktivity v oblasti cestovního ruchu. Lze zde navštívit také řadu kulturních a sportovních akcí evropského a světového formátu (např. Velkou pardubickou steeplechase, plochodrážní závod Zlatou přílbu a operní open air festival Smetanova Litomyšl).

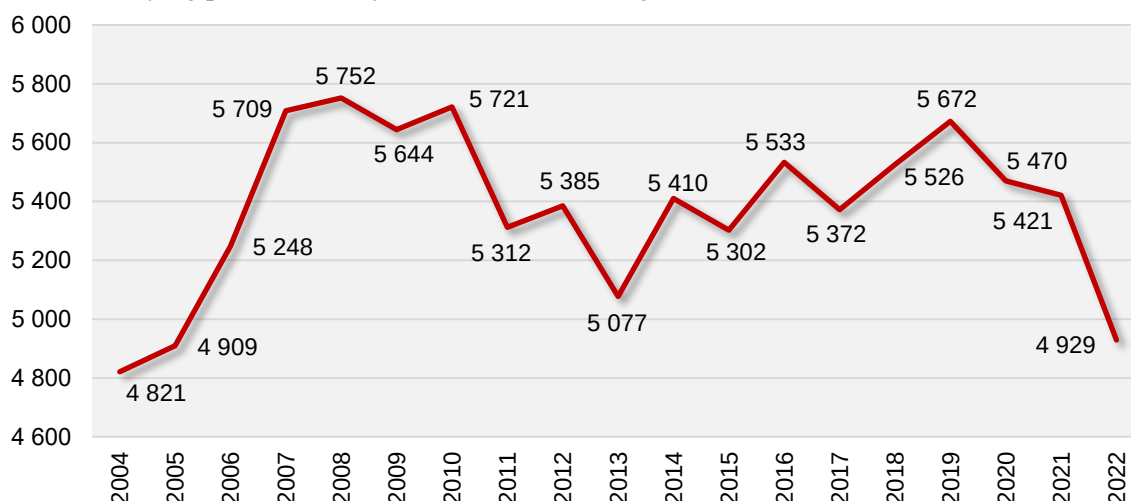
1.1 Demografický a ekonomický vývoj

Demografický vývoj

Počet obyvatel Pardubického kraje vzrostl v průběhu roku 2022 o více než 14 tisíc osob, k 31. prosinci 2022 žilo na jeho území téměř 529 tisíc obyvatel. Na přírůstku počtu obyvatel se podílelo pouze kladné saldo zahraničního stěhování, v loňském roce silně ovlivněné příchodem válečných uprchlíků z Ukrajiny. Na území Pardubického kraje žilo ke konci roku 2022 celkem 42,6 tisíc cizinců (občané cizích zemí s povolením k trvalému nebo dlouhodobému pobytu, bez azylantů), což představuje téměř dvojnásobný počet ve srovnání s rokem 2021. Cizinci pobývající na území kraje tvořili 8,0 % krajské populace (sedmý nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání při 10,3% republikovém průměru).

Přirozenou měnou kraj obyvatele již třetím rokem výrazně ztratil. V průběhu roku 2022 se v kraji narodilo 4 929 dětí (o 492 dětí méně než v předchozím roce), nejméně za posledních 17 let. Počet narozených dětí dosáhl v uplynulých letech maxima v roce 2019, kdy se narodilo 5 672 dětí. Od tohoto roku počet narozených v kraji klesá. Okresem s největší porodností je okres Pardubice. Přehled o počtu narozených v Pardubickém kraji dává graf 1.1.

Graf 1.1 – Vývoj počtu narozených v Pardubickém kraji

Zdroj dat: ČSÚ

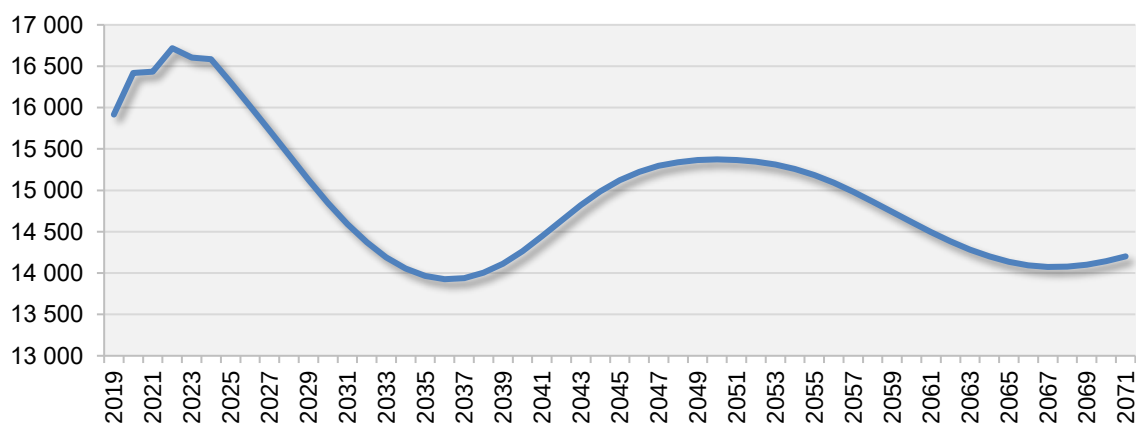
Průměrný věk obyvatel Pardubického kraje v roce 2022 dosáhl 42,7 let (o 0,2 roku méně než v roce 2021), v mezikrajském srovnání zůstalo obyvatelstvo kraje šesté nejmladší. V kraji žilo ke konci roku 2022 celkem 85,5 tisíc dětí do 15 let, které tvořily 16,2 % populace kraje. Zastoupení dětí v populaci kraje roste již od roku 2008, kdy dosáhlo svého minima (14,6 %). Po 13 letech došlo v kraji také k meziročnímu navýšení počtu osob v produktivním věku (15 až 64 let), k 31. 12. 2022 jich v Pardubickém kraji žilo 333,3 tisíc a představovali tak 63,0 % obyvatel kraje. Za meziročním nárůstem o téměř 10 tisíc osob stála imigrační vlna osob z válkou zasažené Ukrajiny (mezi přicházejícími byly především ženy v produktivním věku s dětmi). Jednoznačně rostoucí trend zaznamenává dlouhodobě počet osob starších 65 let. Ke konci roku 2022 žilo v Pardubickém kraji 110,0 tisíc seniorů (meziročně o 1,7 tisíc více); jejich relativní zastoupení v populaci se oproti roku 2021 mírně snížilo na 20,8 %.

Z demografické projekce, kterou Český statistický úřad zveřejnil na počátku roku 2019, vyplývá, že by měl počet obyvatel Pardubického kraje na konci roku 2070 klesnout pod 500 tisíc osob. Hlavním důvodem poklesu bude v tomto období ztráta obyvatel přirozenou

měnou, obyvatelé by měl kraj ztrácet i díky vnitřnímu stěhování ve vztahu k ostatním krajům ČR. Kladná bilance je naopak očekávána u zahraničního stěhování. Populace kraje bude i nadále stárnout, vzroste průměrný věk obyvatel i zastoupení seniorů v populaci.

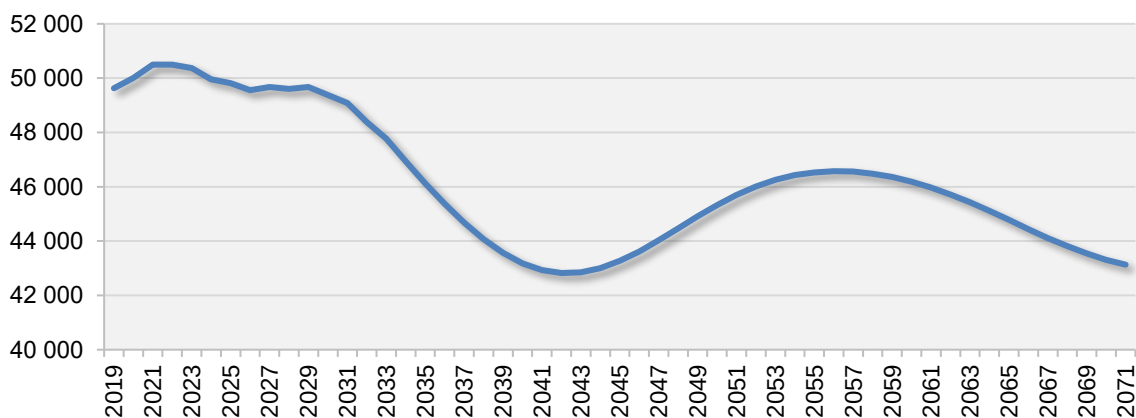
Počet dětí v mateřských školách (MŠ) do školního roku 2020/2021 klesal, od tohoto roku počet dětí v předškolním vzdělávání postupně roste. Počet žáků v základních školách (ZŠ) v souvislosti se silnými populačními ročníky narozenými v letech 2006–2010 se od roku 2010/2011 trvale zvyšuje. Od školního roku 2015/2016 roste také počet žáků středních škol (SŠ). V následujících letech lze očekávat nárůst počtu žáků ve středním vzdělávání, a to až do školního roku 2025/2026. Po dlouhodobém propadu počtu studentů ve vyšších odborných školách (VOŠ) došlo od školního roku 2019/2020 k mírnému nárůstu počtu studentů, což souvisí se zvyšujícím se počtem absolventů maturitních oborů středních škol, zejména v covidovém roce 2019/2020 v návaznosti na snížení náročnosti ukončování studia. Aktuální počty dětí a žáků ve všech druhách škol v Pardubickém kraji jsou významně ovlivněny příchodem dětí a žáků z Ukrajiny. Příchod těchto dětí a žáků v době, kdy se školství teprve pomalu srovnávalo s následky pandemie Covid-19, přinesl další a dosud nepoznané zatížení celého školského systému. Grafy 1.2 až 1.5 znázorňují projekci počtu obyvatel (bez zohlednění migrace) v Pardubickém kraji ve věkových skupinách odpovídajících školní docházce do jednotlivých druhů škol.

Graf 1.2 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 3–5 letých

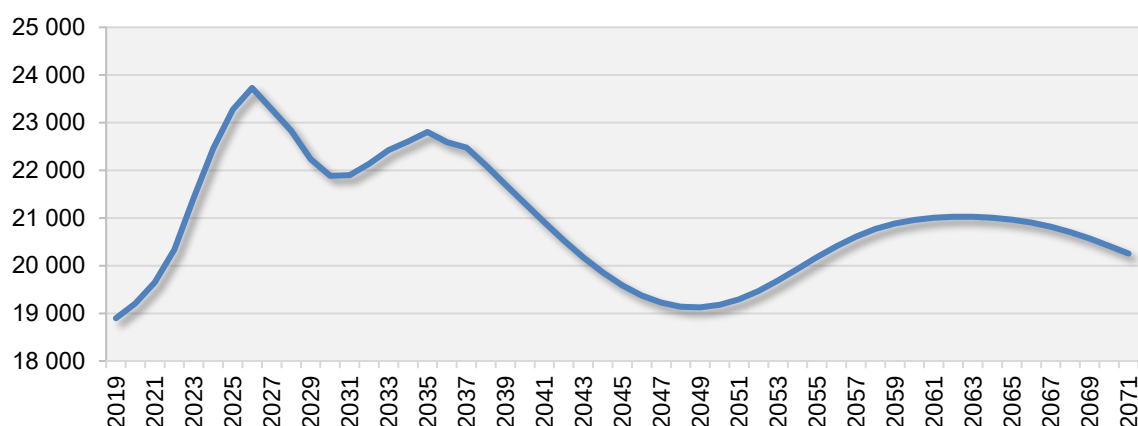
Zdroj dat: ČSÚ

Graf 1.3 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 6–14letých

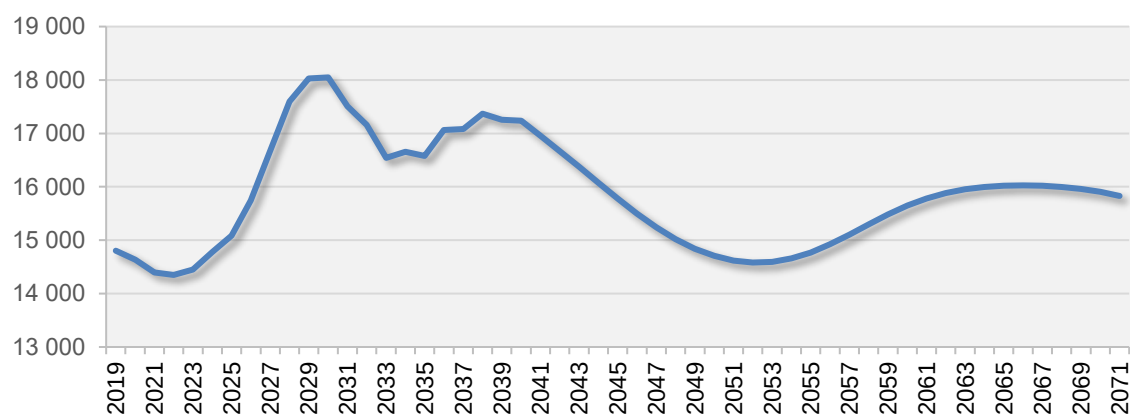
Zdroj dat: ČSÚ

Graf 1.4 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 15–18letých

Zdroj dat: ČSÚ

Graf 1.5 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 19–21letých

Zdroj dat: ČSÚ

Ekonomický vývoj

Ekonomika Pardubického kraje je založena na tradičních průmyslových odvětvích a rovněž je významně ovlivňována trendy, které přinášejí nadnárodní společnosti působící v kraji. Postupně klesá podíl zemědělství, lesnictví a rybářství. Nízký počet obyvatel Pardubického kraje se odráží i v jeho ekonomické výkonnosti, která se pohybuje ve většině sledovaných parametrů v pásmu průměru či mírného podprůměru ve srovnání s ostatními kraji. Například na tvorbě národního hrubého domácího produktu se Pardubický kraj podílí pouze 3,9 %, což je třetí nejnižší příspěvek mezi kraji v ČR.

Pro Pardubický kraj je významná průmyslová tradice, zejména v průmyslu elektrotechnickém, chemickém, strojírenském, kovodělném, potravinářském a textilním. V období transformace neprošla průmyslová struktura kraje ve srovnání s jinými kraji příliš velkými změnami (kromě textilního průmyslu) a Pardubický kraj si tak i nadále dokázal udržet rozmanitou a relativně silnou průmyslovou základnu. V elektrotechnickém průmyslu došlo k rozpadu velkých firem a následnému vzniku malých a středních podniků a zároveň přišli i velcí zahraniční investoři. Mezi klíčové oblasti patří sektor elektroniky, konkrétně výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (FOXCONN CZ, Panasonic Automotive Systems Czech) a elektrotechniky (AVX Czech Republic a OEZ). Jako další lze

uvést automobilový sektor, konkrétně výrobci autobusů (Iveco Czech Republic, SOR Libchavy) či dodavatelé součástek (REHAU Automotive, RONAL CR, Autoneum CZ, KYB Manufacturing Czech, Faurecia Interiors Pardubice, JTEKT Automotive Czech Pardubice). Dodavatelé do automobilového průmyslu působí rovněž v sektoru plastikářství (Isolit-Bravo, FORMPLAST PURKERT). K dalším průmyslovým odvětvím v kraji se řadí strojírenství (KIEKERT-CS, Erwin Junker Grinding Technology, Rieter CZ, Poličské strojírný) a samozřejmě tradiční chemický průmysl (Synthesia). Z inovativních společností s globálním působením lze jmenovat biotechnologickou společnost Contipro a.s., výrobce sledovacích systémů a radarů (ERA a.s., RETIA, ELDIS Pardubice) nebo firmy působící v oblasti výbušnin (Explosia, OZM Research). Start-upy s ambicí prosadit se na světových trzích vznikají zejména v oblasti informačních technologií. Podnikání v Pardubickém kraji doplňují stovky malých a středních podniků a individuálních podnikatelů ve výrobě i službách. Ve srovnání s ostatními kraji má Pardubický kraj pestrouterritoriální strukturu exportu, více v něm figurují oblasti mimo EU i rozvojové ekonomiky, naopak podíl exportu do skupiny zemí označovaných jako evropské tranzitivní ekonomiky a export do dalších zemí je ve srovnání s ostatními kraji ČR podprůměrný. Hlavními vývozními partnery Pardubického kraje jsou Německo, Nizozemí a Francie. Přímé zahraniční investice míří zejména do elektrotechnického průmyslu. Do Pardubického kraje přicházejí nejčastěji dvěma způsoby, a to akvizicí stávajících firem (např. Foxconn – Tesla Pardubice, Saint Gobain – Vertex Litomyšl, Iveco – Karosa Vysoké Mýto) nebo jako investice na zelené louce (Bühler CZ s.r.o.).

Role malých a středních podniků je v Pardubickém kraji významná. Dle informací Krajské pobočky Úřadu práce v Pardubicích jsou malé a střední podniky značně navázány na velké podniky (na 1 pracovní místo v nich je vytvořeno 0,8 pracovních míst v malých a středních podnicích podílejících se na dodavatelských vztazích). Na území některých obcí s rozšířenou působností představují tyto velikostní kategorie největší, a tedy i nejvýznamnější zaměstnavatele. Podíl malých a středních podniků na zaměstnanosti je v Pardubickém kraji ve srovnání s ostatními kraji přesto poměrně nízký, přičemž v posledních letech dochází ke snižování jejich podílu. S absolutní převahou převládají malé a střední podniky ve službách, zároveň je podíl malých a středních podniků v sekundární sféře vyšší než 40 % a patří k vyšším v republice. Vyšší podíl v sekundárním sektoru může souviset právě s výraznou návazností na velké podniky. Případný odchod velkých investorů by pravděpodobně způsobil významné potíže i malým firmám včetně propouštění jejich zaměstnanců.

1.2 Zaměstnanost a uplatnitelnost absolventů škol

Na změny ve struktuře obyvatelstva podle ekonomické aktivity a věku působí celá řada vlivů – od demografického vývoje (zejména stárnutí populace) přes legislativní vlivy (např. prodlužování věku odchodu do důchodu), ekonomické aspekty (situace na trhu práce) až po vlastní preference obyvatelstva (např. studium, mateřství, předčasný důchod).

Pracovní sílu v kraji tvořilo v roce 2022 v průměru 254,6 tisíc osob (bez započtení uprchlíků z Ukrajiny), z toho 249,9 tisíc zaměstnaných a 4,7 tisíc nezaměstnaných. Ve struktuře zaměstnaných podle nejvyššího dosaženého vzdělání bylo v roce 2022 v kraji 3,9 % osob se základním vzděláním, což představuje mírně nižší podíl ve srovnání s celorepublikovým průměrem. Podíl zaměstnaných osob se středním vzděláním bez maturity se v kraji pohyboval nad republikovým průměrem (36,3 % při 32,0% celorepublikovém podílu). Středoškoláci s maturitou zaujímali v roce 2022 v kraji mezi zaměstnanými 36,0 %, což je hodnota nepatrně pod průměrem České republiky. Dlouhodobě podprůměrný je v kraji podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnaných osob včetně absolventů vyšších odborných škol (23,8 % v roce 2022 při téměř 27,0% celorepublikovém podílu).

Zaměstnanost v sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví) patří k nejvyšším v mezikrajském srovnání, a to zejména z důvodu vysokého zastoupení zpracovatelského průmyslu. Podíl sekundárního sektoru na celkové zaměstnanosti (44,2 %) byl v roce 2022 mezi kraji třetí nejvyšší. Podílem 3,3 % zaměstnaných v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví a rybářství) v roce 2022 se Pardubický kraj řadil na páté místo mezi všemi kraji. Podíl zaměstnaných v terciárním sektoru (tržních i netržních službách) je v kraji podprůměrný. V roce 2022 činil 52,5 % a byl v mezikrajském srovnání třetí nejnižší. Mezi ženami výrazně převládá uplatnění v terciární sféře (téměř ze 71 % v roce 2022), více než polovina mužů (58 % v roce 2022) nachází uplatnění v sekundárním sektoru. Podíl podnikatelů v roce 2022 v kraji tvořil 11,7 % zaměstnaných osob při republikovém podílu 15,5 %. V podílu podnikatelů kraj zaujímá předposlední místo v mezikrajském srovnání.

V roce 2022 činila průměrná hrubá měsíční mzda v kraji 35 952 Kč a byla o 1 454 Kč vyšší oproti předchozímu roku a zároveň o 4 365 Kč zaostávala za průměrem ČR. V mezikrajském srovnání se kraj zařadil průměrnou mzdou v roce 2022 na předposlední místo. Výše mezd jednotlivých zaměstnaneckých kategorií se liší od průměru ČR zejména v nejvyšších příjmových skupinách (Pardubický kraj vykazuje druhou nejnižší průměrnou hrubou měsíční mzdou vědeckých a odborných pracovníků – specialistů v ČR). Vzniklá situace tak s sebou nese zvýšené riziko odchodu vysoce kvalifikovaných pracovníků z kraje za vyšší mzdou do regionů vyznačujících se vysokou koncentrací vědeckovýzkumné a inovační infrastruktury (Praha, Brno) a investiční aktivitou do jejího dalšího rozšiřování (Ostrava, Olomouc, Brno).

Vývoj zaměstnanosti v Pardubickém kraji podle klasifikace postavení v zaměstnání ilustruje tabulka 1.1.

Tabulka 1.1 – Vývoj zaměstnanosti v Pk

Klasifikace postavení v zaměstnání (CZ-ICSE, CZ-NACE)	Stav zaměstnanosti			
	30. 9. 2020 v tis.	30. 9. 2021 v tis.	30. 9. 2022	
			v tis.	v %
Zaměstnaní v národním hospodářství celkem	257,8	255,8	249,2	100,0
– zemědělství	7,9	10,3	8,3	3,3
– průmysl (včetně stavebnictví)	112,8	115,0	111,3	44,7
– služby	137,1	130,5	129,6	52,0
Zaměstnanci včetně členů produkčních družstev	223,4	222,3	219,8	88,2
Zaměstnavatelé	6,7	5,3	5,1	2,0
Pracující na vlastní účet	26,6	27,4	23,3	9,4
Pomáhající rodinní příslušníci	1,1	0,8	1,0	0,4

Zdroj dat: ČSÚ

Zaměstnanost v Pardubickém kraji a České republice ve vybraných odvětvích podle klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) zjištěná prostřednictvím výběrového šetření pracovních sil ČSÚ v roce 2021 ukazuje tabulka 1.2.

Tabulka 1.2 – Zaměstnanost ve vybraných odvětvích v Pk

Odvětví	Pardubický kraj	Česká republika
Zemědělství, lesnictví a rybářství	4,2 %	2,6 %
Těžba a dobývání	0,4 %	0,6 %
Zpracovatelský průmysl	33,3 %	26,2 %
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	1,2 %	1,1 %
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	1,7 %	1,2 %
Stavebnictví	8,1 %	8,0 %
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	10,4 %	11,1 %
Doprava a skladování	4,6 %	6,0 %
Ubytování, stravování a pohostinství	1,9 %	2,9 %
Informační a komunikační činnosti	2,7 %	4,1 %
Peněžnictví a pojišťovnictví	2,1 %	2,4 %
Činnosti v oblasti nemovitostí	0,6 %	0,9 %
Profesní, vědecké a technické činnosti	2,9 %	5,1 %
Administrativní a podpůrné činnosti	1,5 %	2,4 %
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	6,3 %	6,6 %
Vzdělávání	8,2 %	7,5 %
Zdravotní a sociální péče	7,4 %	7,8 %
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,2 %	1,7 %
Ostatní činnosti	1,3 %	1,8 %

Zdroj dat: ČSÚ

Po pěti letech poklesu nezaměstnanosti došlo v letech 2020 a 2021 v Pardubickém kraji, stejně jako v celé České republice, k jejímu mírnému navýšení. V roce 2022 se podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu v Pardubickém kraji opět snížil. V roce 2023 je patrný mírný nárůst. V dubnu 2023 činila nezaměstnanost v Pardubickém kraji 2,7 %. Na úradech

práce bylo evidováno 8 691 osob. Hodnota podílu nezaměstnaných na obyvatelstvu v Pardubickém kraji je v porovnání s ostatními kraji mezi nejnižšími. V dubnu 2023 činil průměrný počet volných pracovních míst v evidenci Krajské pobočky Úřadu práce ČR v Pardubicích 14 941 volných pracovních míst, což činí 20% meziroční pokles (přibližně o 3,7 tisíc volných pracovních míst). Na jedno evidované volné pracovní místo připadalo 0,6 nezaměstnaných. Celorepubliková hodnota činila 0,8 uchazečů. Pokles počtu volných pracovních míst výrazně souvisí s jejich strukturou a ochotou firem zaměstnávat zejména na dělnických pozicích zahraniční pracovníky. Strukturu volných pracovních míst popisuje tabulka č. 1.3.

Tabulka 1.3 – Struktura volných pracovních míst dle základních kategorií

Struktura volných míst dle kategorií	31. 12. 2020	31. 12. 2021	31. 12. 2022
Pracovní místa celkem:	24 582	17 680	15 695
- pro dělníky	21 620	15 108	13 235
- pro THP + pracovníci ve službách	2 962	2 572	2 460
- pro občany se zdravotním postižením	374	472	375
- pro absolventy a mladistvé	6 843	4 155	3 987
- s požadavkem na zaměstnání a modrou kartu	16 684	12 498	11 961
- spojená s povolením k zaměstnání cizince	1 895	851	214
- určená pro osoby s dočasnou ochranou	x	x	852

Zdroj dat: Úřad práce ČR

Nejvíce volných pracovních míst bylo určeno uchazečům se základním vzděláním, případně neúplným základním vzděláním – průměrně 75 % a z velké většiny se jednalo o místa, na která zaměstnavatelé preferovali přijímat cizince. Další významnou kategorií tvořila místa, kde zaměstnavatelé požadovali minimálně výuční list – 18 %, a dále místa, kde nejnižším očekávaným vzděláním byla maturita – 5 %. Volná pracovní místa na úřadech práce však nelze považovat za vypovídající o poptávce po pracovnících ze strany zaměstnavatelů. Zaměstnavatelé v mnoha případech volí jiný způsob vyhledávání zaměstnanců.

Počet neumístěných uchazečů o zaměstnání a volná pracovní místa k 31. 10. 2023 v České republice a Pardubickém kraji ukazuje tabulka 1.4.

Tabulka 1.4 – Neumístění uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa

Území	Evidovaní uchazeči		Pracovní místa v evidenci úřadů práce	Uchazečů na jedno volné pracovní místo	Podíl nezaměstnaných osob v %		
	celkem	z toho dosažitelní ve věku 15–64 let			celkem	muži	ženy
Česká republika	260 641	237 303	280 496	0,9	3,45	3,01	3,91
Pardubický kraj	9 871	8 995	14 208	0,7	2,70	2,24	3,18
okres Chrudim	1 869	1 719	2 201	0,8	2,58	2,02	3,17
okres Pardubice	3 324	3 061	6 256	0,5	2,69	2,12	3,28
okres Svitavy	2 191	2 020	2 236	1,0	3,06	2,79	3,35
okres Ústí n. O.	2 397	2 195	3 515	0,7	2,53	2,15	2,93

Zdroj dat: MPSV

Pro rozhodování o síti středních a vyšších odborných škol a jejich oborovém portfoliu je jedním z nejdůležitějších hledisek uplatnitelnost absolventů na trhu práce. K objektivnímu posouzení nezaměstnanosti absolventů je využíván ukazatel míry nezaměstnanosti (MN) absolventů. Hodnota míry nezaměstnanosti absolventů vyjadřuje, kolik procent absolventů dané kategorie vzdělání (případně skupiny oborů vzdělání) zůstalo k 30. dubnu následujícího roku bez zaměstnání.

Pardubický kraj vykazuje mírně nižší nebo srovnatelnou míru nezaměstnanosti absolventů téměř ve všech kategoriích vzdělání, jako je míra celorepubliková. Jedinou výjimkou je kategorie středního vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem a nástavbové studium, u kterých je nezaměstnanost lehce nad republikovým průměrem (5,1 % vůči 4,9 % v ČR). Nejnížší míru nezaměstnanosti vykazují v Pardubickém kraji absolventi gymnázií (1,7 %), neboť většina pokračuje v terciárním vzdělávání, a absolventi vyššího odborného vzdělání (1,8 %). Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují absolventi středního vzdělání s výučním listem (5,4 %) a již zmíněného středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a nástavbového vzdělání (5,1 %).

Tabulka 1.5 zobrazuje tři skupiny oborů s nejnižší mírou nezaměstnanosti (MN) a tři skupiny oborů s nejvyšší mírou nezaměstnanosti absolventů pro jednotlivé kategorie vzdělání. Je však nutné brát v úvahu, že jednotlivé kategorie vzdělání a jednotlivé skupiny oborů produkují různý počet absolventů, což může míru nezaměstnanosti významně ovlivnit.

Tabulka 1.5 – Skupiny oborů s nejnižší a nejvyšší mírou nezaměstnanosti v Pk

Kategorie vzdělání	Celková MN	TOP3 skupin oborů s nejnižší mírou nezaměstnanosti	MN	TOP3 skupin oborů s nejvyšší mírou nezaměstnanosti	MN
Střední vzdělání s výučním listem - E, H	5,4 %	53 Zdravotnictví	0,0 %	34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie	10,3%
		33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	2,2 %	28 Technická chemie a chemie silikátů	8,3 %
		69 Osobní a provozní služby	3,5 %	29 Potravinářství a potravinářská chemie	8,3 %
Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5	5,1 %	34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie	0,0 %	36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	15,4 %
		23 Strojírenství a strojírenská výroba	2,2 %	69 Osobní a provozní služby	12,1 %
		64 Podnikání v oborech, v odvětvích	2,7 %	29 Potravinářství a potravinářská chemie	10,0 %
Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M	4,0 %	64 Podnikání v oborech, v odvětvích	0,0 %	65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	7,5 %
		29 Potravinářství a potravinářská chemie	0,0 %	18 Informační technologie	7,3 %
		36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	0,0 %	82 Umění a užité umění	7,0 %
Vyšší odborné vzdělání - N	1,8 %	53 Zdravotnictví	0,0 %		
		75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	2,2 %		

Zdroj dat: NPI ČR

V tabulce 1.6 je uvedena celková míra nezaměstnanosti absolventů oborů vzdělání s výučním listem podle skupin oborů v předchozích pěti letech. Prázdné buňky v tabulce odpovídají nulovému počtu absolventů.

Tabulka 1.6 – Nezaměstnanost absolventů oborů vzdělání s výučním listem v Pk

Skupina oborů (kód, název)	2019	2020	2021	2022	2023	Průměr (2019–23)
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství		0,0 %				0,0 %
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1,1 %	2,5 %	3,9 %	4,0 %	3,9 %	3,1 %
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	0,0 %	2,4 %	1,9 %	1,7 %	5,5 %	2,3 %
28 Technická chemie a chemie silikátů	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	8,3 %	1,7 %
29 Potravinářství a potravinářská chemie	2,3 %	4,7 %	13,6 %	7,5 %	8,3 %	7,3 %
31 Textilní výroba a oděvnictví	0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	20,0 %
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	7,5 %	10,5 %	18,0 %	6,8 %	2,2 %	9,0 %
34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	0,0 %	8,7 %	6,3 %	0,0 %	10,3 %	5,0 %
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	0,0 %	2,5 %	6,8 %	7,6 %	4,9 %	4,4 %
37 Doprava a spoje	0,0 %	0,0 %	0,0 %	16,7 %	25,0 %	8,3 %
41 Zemědělství a lesnictví	2,1 %	3,9 %	9,3 %	5,9 %	5,3 %	5,3 %
53 Zdravotnictví	0,0 %	5,6 %	0,0 %	4,2 %	0,0 %	1,9 %
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	4,9 %	5,6 %	10,8 %	4,9 %	8,3 %	6,9 %
66 Obchod	8,0 %	16,7 %	33,3 %	0,0 %	4,8 %	12,6 %
69 Osobní a provozní služby	5,0 %	8,7 %	11,9 %	3,5 %	3,5 %	6,5 %
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	0,0 %	0,0 %	11,1 %	0,0 %	16,7 %	5,6 %
82 Umění a užité umění	0,0 %	0,0 %	0,0 %	14,3 %	0,0 %	2,9 %
Celkem	2,3 %	4,4 %	7,8 %	4,8 %	5,4 %	4,9 %

Zdroj dat: MŠMT

Absolventy škol lze z hlediska uplatnitelnosti na trhu práce považovat za rizikovou skupinu, ve srovnání s ostatními uchazeči o zaměstnání je znevýhodňuje nedostatek pracovních zkušeností a návyků. Získání odborných znalostí a dovedností vyžadovaných reálnou praxí v průběhu středoškolského vzdělávání zvyšuje možnosti absolventů škol se bezproblémově začlenit do pracovního procesu.

2 STRATEGIE ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY PARDUBICKÉHO KRAJE

2.1 Předškolní vzdělávání

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje v předškolním vzdělávání je přispět ke zvýšení jeho kvality a dostupnosti a zapojení co nejvyššího počtu dětí od tří let věku. Děti, které se v raném věku účastní kvalitní organizované výuky, s větší pravděpodobností získají lepší vzdělání a lépe se začlení do společnosti. Dostupné a kvalitní předškolní vzdělávání je také klíčovou podmínkou pro úspěšné sladění rodinného a pracovního života rodičů předškolních dětí.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Ve školním roce 2022/2023 poskytovalo předškolní vzdělávání celkem 325 mateřských škol (MŠ). V porovnání se školním rokem 2018/2019 se v Pardubickém kraji ve školním roce 2022/2023 zvýšil počet škol poskytujících předškolní vzdělávání o 4 mateřské školy. Kapacita mateřských škol v kraji za sledované období vzrostla o 709 dětí a jejich naplněnost se snížila o 2,4 %, což dokládá tabulka 2.1. Uvedený kapacitní nárůst však není dostatečný. Ve školním roce 2022/2023 se nepodařilo do předškolního vzdělávání umístit 2 386 dětí, což v porovnání se školním rokem 2018/2019 představuje dvojnásobný nárůst, a to zejména v souvislosti s příchodem dětí z Ukrajiny na základě válečného konfliktu. Ve většině případů nebylo vyhověno žádostem u dětí nespádových a dětí mladších tří let. Největší převis poptávky po předškolním vzdělávání byl ve sledovaném období evidován v ORP Pardubice a Chrudim.

Tabulka 2.1 – Vývoj a využití kapacit mateřských škol

Školní rok	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Kapacita MŠ	20 375	20 483	20 621	20 833	21 122
Naplněnost MŠ	90,3 %	89,8 %	86,8 %	86,3 %	87,6 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Pardubický kraj se věnoval metodické podpoře zřizovatelů mateřských škol při rozšiřování kapacit MŠ v lokalitách s trvalým převisem poptávky po umístění dětí ve věku od 3 do 6 let. Nepostačující rozšiřování kapacit MŠ zdůvodňovali zřizovatelé zejména nedostatkem finančních prostředků. V některých obcích byly zřízeny dětské skupiny. Vzhledem k nedostatečným kapacitám mateřských škol zejména v ORP Pardubice a Chrudim bude Pardubický kraj nadále spolupracovat se zřizovateli na zajištění potřebných kapacit.

Metodická podpora pracovníkům mateřských škol a jejich zřizovatelům byla ve sledovaném období poskytována průběžně, a to zejména formou individuálních setkání s řediteli škol a zřizovateli, skupinovými setkáními na poradách organizovaných obecními úřady obcí s rozšířenou působností (ORP) a odborem školství Krajského úřadu Pardubického kraje a prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje. Pravidelných dvoudenních porad pořádaných odborem školství s cílem seznámit zástupce škol s právními předpisy a novými přístupy a metodami ve vzdělávání se zúčastnilo průměrně 110 ředitelek a ředitelů mateřských škol. Kromě vzniku nových MŠ a rozšiřování kapacit stávajících MŠ byla podpora směřovaná do oblasti konkurzního řízení na pozici ředitele školy, rejstříkového řízení, přijímacího řízení, začleňování dětí z Ukrajiny do škol, kvalifikace a vzdělání pedagogických pracovníků a pracovně právní problematiky.

Vzdělávací nabídka příspěvkové organizace Pk Centra celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje (CCV Pk) pro pracovníky předškolního vzdělávání vycházela z cílů a směrů dlouhodobého záměru a současně respektovala požadavky mateřských škol. Ke zvyšování kompetencí využívali pracovníci mateřských škol i nabídku dalšího vzdělávání Národního pedagogického institutu České republiky.

Prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje měli pracovníci mateřských škol během školního roku možnost prezentovat aktivity a činnosti školy, zveřejňovat termíny zápisů k předškolnímu vzdělávání a poptávat nové pracovníky. Na portálu byly také zveřejňovány aktuální právní předpisy a metodiky v oblasti předškolního vzdělávání.

Pardubický kraj podporoval financování školního stravování dětí ve školách z Operačního programu Potravinové a materiální pomoci Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Účast v tomto dotačním titulu byla pro školy jednou z možností, jak více zpřístupnit předškolní vzdělávání dětem ze sociálně vyloučených rodin (viz kapitola 2.8.2). Další možností bylo zapojení mateřských škol do dotačního programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, který v Pardubickém kraji realizovala obecně prospěšná společnost WOMEN FOR WOMEN.

Opatření A.1 Dostupnost předškolního vzdělávání

Cílem opatření je zvýšit účast dětí od 3 let věku v předškolním vzdělávání. Aktivity jsou zaměřeny na spolupráci se zřizovateli a na metodické vedení k zajištění dostatečných kapacit mateřských škol v návaznosti na demografický vývoj v regionu.

Dostatečné kapacity nejsou jedinou podmínkou pro zvýšení účasti dětí v předškolním vzdělávání. V souvislosti se zhoršující se finanční situací rodin může být překážkou docházky do MŠ platba za stravu dítěte. Pardubický kraj proto bude vyhlášovat dotační program k zajištění bezplatného školního stravování a metodicky povede ředitele mateřských škol k zapojení do tohoto nebo obdobných programů.

Opatření A.2 Zvýšení kvality předškolního vzdělávání

Aktivity Pardubického kraje budou zaměřeny na metodickou pomoc zejména vedoucím pracovníkům mateřských škol a na jejich profesní rozvoj prostřednictvím vzdělávání v aktuálních tématech. Krajský úřad každoročně zorganizuje poradů ředitelů MŠ s lektory z oblasti školské legislativy, pracovněprávní problematiky, BOZP, moderních vyučovacích metod, prevence rizikového chování, EVVO a dalších. Pracovníci krajského úřadu se budou pravidelně účastnit porad v jednotlivých obcích či okresech a budou publikovat metodické a informační materiály na Školském portále Pardubického kraje.

Pardubický kraj se dále prostřednictvím CCV Pk zaměří na vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských škol v těchto oblastech: aktualizovaný RVP PV, pedagogická diagnostika, individualizace vzdělávání, formativní hodnocení, podpora nadání, řečová výchova, grafomotorika, rozvoj gramotností, digitálních kompetencí, polytechniky a EVVO, práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, komunikace se zákonnými zástupci, management škol a další aktuální témata.

Opatření A.3 Eliminace odkladů povinné školní docházky

Cílem opatření je snížit podíl dětí přicházejících k zápisu s žádostí o odklad povinné školní docházky a eliminovat počet potřebných odkladů zejména u dětí z rodin se socioekonomickými problémy. Aktivity jsou zaměřeny na vzdělávání pracovníků mateřských škol a školských poradenských zařízení v individuální diagnostice dětí s odkladem školní docházky v mateřské škole dle metodiky MŠMT za účelem dosažení

jednotného postupu pro posouzení školní zralosti. Pardubický kraj nabídne pedagogům mateřských škol také vzdělávání v oblasti komunikace se zákonnými zástupci a vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí.

Opatření, aktivity a kritéria rozvoje

Opatření	Aktivita	Kritéria	Termín	Zdroj financování	Spolugesce
A.1 Dostupnost předškolního vzdělávání	A.1.1 Zajištění potřebných kapacit	Metodická pomoc zřizovatelům při plánování a rozšiřování kapacit MŠ Metodická pomoc zřizovatelům při rejstříkovém řízení Navýšení kapacit MŠ v Pk o 1 %	Q3/2024 – Q2/2028		
	A.1.2 Podpora zapojení MŠ do dotačního programu Bezplatné školní stravování Pardubického kraje nebo do jiných dotačních programů se stejným zaměřením	Metodická pomoc ředitelům MŠ Informační kampaň (Školský portál Pk, semináře, porady) Zapojení minimálně 20 MŠ	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK, OPZ+	MŠMT, MPSV
A.2 Zvýšení kvality předškolního vzdělávání	A.2.1 Podpora implementace RVP PV do škol	Zajištění vzdělávání zaměřeného na implementaci RVP PV (realizace alespoň 2 seminářů)	Q3/2024 – Q4/2025	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK	NPI ČR, CCV Pk
	A.2.2 Podpora profesního rozvoje vedoucích pracovníků MŠ	Organizování porad ředitelů MŠ 1x ročně Metodická pomoc ředitelům MŠ Účast na jednáních zástupců MŠ v rámci okresu, ORP 3x ročně Publikování metodických a informačních materiálů na Školském portále Pk Nabídka vzdělávání CCV Pk	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK, rozpočet Pk	CCV Pk
A.3 Eliminace odkladů povinné školní docházky	A.3.1 Podpora pedagogické diagnostiky v MŠ a speciálně pedagogické diagnostiky ve školských poradenských zařízeních	Nabídka vzdělávání CCV Pk Snížení počtu odkladů školní docházky nejméně o 1/3 do roku 2028	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK	NPI ČR, CCV Pk
	A.3.2 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v MŠ a dalších aktérů ke vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí	Nabídka vzdělávání CCV Pk	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK	NPI ČR, CCV Pk

2.2 Základní vzdělávání

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje v základním vzdělávání je přispět ke zvýšení kvality základního vzdělávání, a to zejména profesním rozvojem pedagogů v oblasti moderních vyučovacích metod a forem vzdělávání vedoucím k rozvoji individuálního vzdělávacího potenciálu každého žáka. Žákům základních škol chceme pomoci v profesní orientaci a volbě vhodné vzdělávací dráhy.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Počet škol poskytujících základní vzdělávání v Pardubickém kraji se v posledních letech téměř nezměnil (250 základních škol ve školním roce 2018/2019, 251 základních škol ve školním roce 2022/2023). Kapacita základních škol v kraji ve sledovaném období vzrostla o 203 žáků. Naplněnost základních škol však vzrostla o 4,4 %, což ukazuje tabulka 2.2. I přes relativně menší celkovou naplněnost základních škol v kraji a mírný kapacitní nárůst nejsou kapacity základních škol dostatečné, a to zejména v ORP Pardubice a Chrudim.

Tabulka 2.2 – Vývoj a využití kapacit základních škol

Školní rok	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Kapacita ZŠ	65 838	65 822	65 996	65 861	66 061
Naplněnost ZŠ	71,1 %	71,9 %	72,4 %	72,7 %	75,5 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

V Pardubickém kraji se nepodařilo snížit podíl dětí s odkladem povinné školní docházky, počet dětí s odkladem ve sledovaném období vzrostl. Do prvního ročníku základního vzdělávání bylo v Pardubickém kraji ve školním roce 2022/23 zapsáno celkem 5 657 dětí. Většina z těchto dětí přišla k zápisu poprvé (76,9 %, tj. 4 350 dětí). Zatímco po odkladu školní docházky bylo do prvního ročníku zapsáno 1 307 dětí, o odklad povinné školní docházky mělo požádáno 1 177 dětí. Jednalo se o druhý nejvyšší počet dětí za posledních deset let. Více dětí s žádostí o odklad povinné školní docházky bylo v kraji evidováno pouze ve školním roce 2021/22, kdy byla docházka odložena 1 266 dětem. Mezi dětmi, jejichž zákonní zástupci žádají o odklad, mají dlouhodobě převahu chlapci (ve školním roce 2022/23 tvořili 65,8 %). Situaci dokládá tabulka 2.3.

Tabulka 2.3 – Vývoj podílu dětí s žádostí o odklad povinné školní docházky

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Poprvé u zápisu	4 301	4 139	4 270	4 212	4 350
z toho žádostí o odklad	1 089	1 077	1 037	1 266	1 177
Podíl dětí s žádostí o odklad	25,3 %	26,0 %	24,3 %	30,0 %	27,1 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Počet žáků odcházejících z 5. ročníků základních škol do 8letých gymnázií se s ohledem na zachování počtu otevíraných tříd 1. ročníku a kapacit oborů vzdělání Gymnázium 8leté se v Pardubickém kraji dlouhodobě nemění. V souladu s dlouhodobým záměrem zůstal celkový podíl žáků odcházejících za základních škol do 8letých gymnázií pod hranicí 10 %. V okresech Svitavy a Ústí nad Orlicí v porovnání s okresy Chrudim a Pardubice je však uvedený podíl vyšší. Podrobnější přehled o vývoji podílu žáků odcházejících z 5. ročníků základních škol do 8letých gymnázií v jednotlivých okresech Pardubického kraje dává tabulka 2.4.

Tabulka 2.4 – Vývoj podílu žáků odcházejících ze ZŠ do 8letých gymnázií

Okres	Školní rok				
	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Chrudim	6,2 %	5,8 %	4,8 %	6,4 %	5,4 %
Pardubice	6,7 %	6,3 %	6,4 %	6,1 %	6,8 %
Svitavy	10,3 %	10,1 %	9,7 %	10,2 %	10,5 %
Ústí nad Orlicí	10,7 %	11,0 %	10,9 %	10,6 %	11,1 %
Celkem Pk	8,4 %	8,2 %	7,9 %	8,2 %	8,4 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Pardubický kraj poskytoval metodickou podporu pracovníkům základních škol a jejich zřizovatelům na poradách organizovaných obecními úřady obcí s rozšířenou působností a odborem školství Krajského úřadu Pardubického kraje, předáváním informací na Školském portálu Pardubického kraje a formou individuálních setkání se začínajícími řediteli škol a zřizovateli. Pravidelných dvoudenních porad pořádaných odborem školství s cílem seznámit zástupce škol s právními předpisy a novými přístupy a metodami ve vzdělávání se zúčastnilo průměrně 150 ředitelek a ředitelů základních škol. Kromě vzniku nových ZŠ a rozšiřování kapacit stávajících ZŠ byla podpora směřovaná do oblasti konkurzního řízení na pozici ředitele školy, rejstříkového řízení, přijímacího řízení, začleňování žáků z Ukrajiny do škol, kvalifikace a vzdělání pedagogických pracovníků a pracovně právní problematiky.

S cílem zvýšit zájem žáků základních škol o technické a zdravotnické profese pokračovaly za finanční podpory Pardubického kraje projekty TECHNOhrátky a ZDRAVOhrátky. Za 11 let trvání projektu TECHNOhrátky proběhlo 136 akcí, do kterých se zapojilo 17 432 žáků ze 127 základních škol (z Pardubického, Olomouckého, Středočeského, Královéhradeckého kraje a z Polska). Ve 26 středních odborných školách bylo vytvořeno zajímavé a inspirativní prostředí pro aktivní seznámení žáků převážně 8. ročníků základních škol s celkem 69 vyučovanými obory. V průběhu 6 let realizace projektu ZDRAVOhrátky navštívilo 1 571 žáků se zájmem o studium zdravotnických oborů z 94 ZŠ akce ve 4 zdravotnických školách v kraji.

Pardubický kraj podporoval žáky ZŠ ve volbě vhodné střední školy. V rámci projektu I-KAP vzniklo Centrum kariérové podpory Pardubického kraje při Centru celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje, které začalo poskytovat služby kariérového poradenství žákům a rodičům. Současně poskytovalo metodickou podporu výchovným a kariérovým poradcům. V projektu Smart akcelérátor Pardubického kraje byla vytvořena webová aplikace, která pomáhá žákům zejména 8. a 9. tříd základních škol ověřit si své vlohky a následně si vybrat vhodnou střední školu a budoucí povolání. Dále byla v rámci projektu natočena videa, která představují perspektivní obory středního vzdělávání v kraji.

Vzdělávací nabídka Centra celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje pro pracovníky základního vzdělávání vycházela z cílů a směrů dlouhodobého záměru a současně respektovala požadavky základních škol. Ke zvyšování kompetencí využívali pracovníci základních škol i nabídku dalšího vzdělávání Národního pedagogického institutu České republiky.

Možnost prezentovat aktivity a činnosti školy, zveřejňovat termíny zápisů k základnímu vzdělávání a poptávat nové pracovníky bylo během školního 2022/23 možno prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje. Na portálu byly také zveřejňovány aktuální informace k aktivitám pro nadané a příznivce nadání, informace k webinářům, seminářům a kurzům, právní předpisy a metodiky v oblasti základního vzdělávání.

Pardubický kraj podporoval financování školního stravování dětí ve školách z Operačního programu Potravinové a materiální pomoci Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Účast v tomto dotačním titulu byla pro školy jednou z možností, jak více zpřístupnit předškolní vzdělávání dětem ze sociálně vyloučených rodin (viz kapitola 2.8.2). Další možností bylo zapojení mateřských škol do dotačního programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, který v Pardubickém kraji realizovala obecně prospěšná společnost WOMEN FOR WOMEN.

Opatření B.1 Rovné příležitosti v základním vzdělávání

Aktivita jsou zaměřeny na spolupráci se zřizovateli a na metodické vedení k zajištění dostatečných kapacit základních škol v návaznosti na demografický vývoj v regionu.

S cílem zlepšit školní docházku a začlenit žáky, kteří jsou ohroženi chudobou a materiální nebo potravinovou deprivací, do třídních kolektivů bude Pardubický kraj vyhlašovat dotační program k zajištění bezplatného školního stravování a metodicky povede ředitele základních škol k zapojení do tohoto nebo obdobných programů.

Opatření B.2 Zvýšení kvality základního vzdělávání

Aktivita Pardubického kraje budou zaměřeny na metodickou pomoc zejména vedoucím pracovníkům základních škol a na jejich profesní rozvoj prostřednictvím vzdělávání v aktuálních tématech. Krajský úřad každoročně zorganizuje poradnu ředitelů ZŠ s lektory z oblasti školské legislativy, pracovněprávní problematiky, BOZP, moderních vyučovacích metod, prevence rizikového chování, EVVO a dalších. Pracovníci krajského úřadu se budou pravidelně účastnit porad v jednotlivých obcích či okresech a budou publikovat metodické a informační materiály na Školském portálu Pardubického kraje. Současně bude vedoucím pracovníkům ZŠ poskytována metodická podpora a vzdělávání také prostřednictvím CCV Pk v rámci projektu IDZ Pk především se zaměřením na strategické plánování a pedagogický leadership s propojením na spolupráci se středními školami a dalšími aktéry ve vzdělávání.

Pardubický kraj se dále prostřednictvím Centra celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje zaměří na podporu a rozvoj vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol v těchto oblastech: pedagogická diagnostika, individualizace vzdělávání, formativní hodnocení, podpora nadání, rozvoj gramotností, digitálních kompetencí, podnikavosti, polytechniky a EVVO, práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, komunikace se zákonnými zástupci, management škol a další aktuální témata.

Opatření B.3 Volba perspektivní vzdělávací cesty

Cílem opatření je přispět k profesionalizaci poskytování kariérového poradenství ve školách, podpořit pedagogické pracovníky, kteří se touto problematikou zabývají, podpořit žáky a jejich rodiče prostřednictvím Centra kariérové podpory při CCV Pk. Současně budou v rámci opatření propojovány základní, střední i vysoké školy a další aktéři kariérového poradenství především na regionální úrovni. Pardubický kraj podpoří zavádění digitalizovaných platforem jako online nástrojů k poskytování kariérového poradenství žákům ve školách. V rámci kariérového poradenství bude věnována velká pozornost rozvoji sebepoznání žáka s cílem volby další vzdělávací cesty v souladu s osobnostním profilem. To povede k prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání.

Opatření, aktivity a kritéria rozvoje

Opatření	Aktivita	Kritéria	Termín	Zdroj financování	Spolugesce
B.1 Rovné příležitosti v základním vzdělávání	B.1.1 Zajištění potřebných kapacit	Metodická pomoc zřizovatelům při plánování a rozšiřování kapacit ZŠ Metodická pomoc zřizovatelům při rejstříkovém řízení Navýšení kapacit ZŠ v Pk o 0,5 %	Q3/2024 – Q2/2028		
	B.1.2 Podpora zapojení ZŠ do dotačního programu Bezplatné školní stravování Pardubického kraje nebo do jiných dotačních programů se stejným zaměřením	Metodická pomoc ředitelům ZŠ Informační kampaň (Školský portál Pk, semináře, porady) Zapojení minimálně 30 ZŠ	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OPZ +, OP JAK	MŠMT, MPSV
B.2 Zvýšení kvality základního vzdělávání	B.2.1 Podpora implementace revidovaného RVP ZV do škol	Zajištění vzdělávání zaměřeného na podporu implementace RVP ZV (realizace alespoň 2 seminářů)	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, fondy, ESIF, OP JAK	NPI ČR, CCV Pk
	B.2.2 Podpora profesního rozvoje vedoucích pracovníků ZŠ	Organizování porad ředitelů ZŠ 1x ročně Metodická pomoc ředitelům ZŠ Účast na jednáních zástupců ZŠ v rámci okresu, ORP 5x ročně Publikování metodických a informačních materiálů na Školském portálu Pk Nabídka vzdělávání CCV Pk (prohlubující vzdělávání, kvalifikační studium)	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, fondy, ESIF, OP JAK, rozpočet Pk	NPI ČR, CCV Pk
	B.2.3 Podpora formativní zpětné vazby	Zajištění vzdělávání zaměřeného na formativní a kritériální hodnocení (realizace alespoň 1 semináře)	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK, rozpočet Pk	NPI ČR, CCV Pk

B.3 Volba perspektivní vzdělávací cesty	B.3.1 Podpora polytechnického vzdělávání a rozvoje manuální zručnosti žáků	Projekt TECHNOhrátky, spolupráce SŠ a ZŠ – zájmové kroužky a projektové dny pro žáky ZŠ v dílnách a laboratořích SŠ (alespoň 10 akcí ročně)	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK, rozpočet Pk	CCV Pk
	B.3.2 Podpora vzdělávání se zaměřením na zdravotnictví	Projekt ZDRAVOhrátky (4 akce ročně)	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	CCV Pk
	B.3.3 Kariérové poradenství	Realizace workshopů a individuálního kariérového poradenství pro žáky ZŠ se zaměřením na sebepoznání s cílem správné volby dalšího vzdělávání Metodická podpora a vzdělávání pedagogických a vedoucích pracovníků škol Podpora role rodiče v kariérovém rozvoji žáka pro rodiče žáků	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK, rozpočet Pk	CCV Pk

2.3 Střední a vyšší odborné vzdělávání (včetně konzervatoře)

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Záměrem Pardubického kraje je vytvořit efektivní síť středních a vyšších odborných škol, která bude zohledňovat jak pracovní uplatnění absolventů v regionu, tak perspektivu jejich osobnostního rozvoje a bude poskytovat přístupné, kvalitní vzdělávání s využitím moderních technologií, inovativních metod výuky a v souladu s potřebami trhu práce. Pardubický kraj bude nadále podporovat polytechnické vzdělávání a vzdělávání ve zdravotnických oborech, ať již realizací projektů TECHNOhrátky a ZDRAVOhrátky, podporou oborových soutěží či poskytováním prospěchových stipendií. Cílem Pardubického kraje je také prohloubení spolupráce se zaměstnavateli, zkvalitnění odborné přípravy žáků ve firemním prostředí a rozvoj dalšího vzdělávání poskytovaného školami dospělým zájemcům.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Střední vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři

K 1. 9. 2023 vykonával Pardubický kraj zřizovatelskou funkci vůči 60 středním školám a 1 konzervatoři. Střední vzdělávání dále poskytovalo 13 soukromých středních škol, 1 škola církevní a 1 škola zřízená Ministerstvem obrany (vzhledem ke specifiku zřizovatele nejsou známy podrobnější informace o počtu žáků).

Po optimalizaci sítě středních škol v předešlých letech jsou střední školy v kraji rovnoměrně rozloženy a jejich kapacita je dostatečná i pro silnější populační ročníky vstupující v současné době do středního vzdělávání. Přehled o kapacitách středních škol a konzervatoře a jejich využití ve školním roce 2018/2019 až 2022/2023 v Pardubickém kraji dává tabulka 2.5.

Tabulka 2.5 – Vývoj a využití kapacit středních škol a konzervatoře

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Kapacita SŠ a konzervatoře	32 220	32 220	32 280	32 290	32 350
Naplněnost SŠ a konzervatoře	67,2 %	67,9 %	69,1 %	70,9 %	73,6 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Ve sledovaném období školy realizovaly projekty na podporu a rozvoj infrastruktury z rozpočtu Pardubického kraje, z vlastních zdrojů a s využitím finančních prostředků EU. Projekty byly zaměřeny na budování, rekonstrukce a modernizace učeben, pořízení materiálně-technického vybavení pro výuku, záměry v oblasti ICT včetně konektivity. Modernizovány byly odborné učebny, dílny, laboratoře, prostory pro výuku odborných předmětů. Další projekty cílily na snížení energetické náročnosti budov a na další opatření vedoucí k energetickým úsporám. Z Národního plánu obnovy školy realizovaly doučování žáků ohrožených školním neúspěchem a vybavily se digitální technikou k zapůjčení sociálně znevýhodněným žákům.

Všechny odborné školy a většina gymnázií spolupracovaly se zaměstnavateli a firmami za účelem realizace odborných praxí, stáží, odborného výcviku pro žáky přímo na pracovištích firem v ČR i v zahraničí. Střední odborné školy využívaly ve výuce prvky duálního vzdělávání. Na pracovištích některých zaměstnavatelů vznikly učebny pro odbornou výuku, další učebny s finančním přispěním zaměstnavatelů vznikly ve středních školách.

Ve více než 50 % odborných škol se zúčastnil nejméně jeden pedagog seminářů škol a zaměstnavatelů na téma duální vzdělávání, které vedly k tvorbě metodiky pro tento typ výuky. Školy využívaly šablon na Zapojení odborníka z praxe do výuky, Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol nebo Koordinátora spolupráce škol a firem. Pedagogičtí pracovníci absolvovali exkurze a stáže na pracovištích firem a zaměstnavatelů v ČR i mimo ČR. Školy na aktivity čerpaly šablony Stáže pedagogů u zaměstnavatelů. Školy zároveň umožňovaly účast externích instruktorů z firemního prostředí přímo ve školách, aby získali relevantní pohled na výuku. Minimálně 10 % škol uspořádalo akce spolu s partnery (kulaté stoly) o praktické výuce u zaměstnavatelů zaměřené na různá témata k odbornému vzdělávání. Více než 15 % škol realizovalo propojení ŠVP se standardy NSK s cílem zkvalitnit obsah praktického vyučování včetně jeho přizpůsobení potřebám trhu práce.

S cílem zvýšit zájem žáků o technické, přírodovědné a zdravotnické obory Pardubický kraj realizoval projekty TECHNOhrátky a ZDRAVOhrátky a finančně podporoval Festival vědy a techniky pro děti a mládež v Pk, Univerzitu Pardubice v popularizaci vědy, mezinárodní soutěž učňů stavebních profesí Řemeslo/Skill a soutěž Hledáme nejlepšího Mladého chemika ČR.

Ve středních školách zřizovaných Pardubickým krajem je od školního roku 2010/2011 podporováno odborné vzdělávání formou prospěchových stipendií v oborech vzdělání, jejichž absolventi jsou žádáni na trhu práce. Ve školním roce 2022/2023 se jednalo o 21 oborů vzdělání (např. Obráběč kovů, Strojní mechanik, Strojírenské práce, Kominík, Zedník, Tesař, Chemik, Mechanik strojů a zařízení, Knihař, Zemědělec – farmář, Zemědělské práce, Nástrojař, Autolakýrník a Výrobce potravin). Podmínky a kritéria pro přiznání stipendií motivují žáky k zodpovědnějšímu přístupu ke studiu, pravidelné docházce do školy a dobrému chování. Výše přiznaných stipendií je odstupňována podle hodnocení stupněm prospěchu v odborném výcviku a podle ročníku (od 300 do 700 Kč měsíčně).

Přehled o žácích podporovaných oborů vzdělání pobírajících prospěchová stipendia a o vyplacených finančních prostředcích z rozpočtu Pardubického kraje ve školním roce 2018/2019 až 2022/2023 dává tabulka 2.6.

Tabulka 2.6 – Žáci podpoření prospěchovým stipendiem

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Poskytnuté finanční prostředky	2 544 600	2 585 300	2 672 900	2 305 700	2 347 500
Počet podpořených žáků	1 225	1 228	1 263	1 092	1 103
Podíl podpořených žáků	49,2 %	51,0 %	53,0 %	49,5 %	50,6 %

Zdroj dat: KrÚ Pk

Se záměrem přijímat do oborů vzdělání s maturitní zkouškou žáky se studijními předpoklady doporučoval Pardubický kraj ředitelkám a ředitelům krajských středních škol stanovit v jednotných přijímacích zkouškách minimální bodovou hranici potřebnou pro přijetí. Doporučená hranice byla stanovena odlišně pro gymnázia 8letá, gymnázia 4letá, gymnázium se sportovní přípravou a pro ostatní maturitní obory vzdělání. Netýkala se nástavbového studia a jiné než denní formy vzdělávání. Odbor školství vyhodnocoval výsledky jednotných přijímacích zkoušek a výsledky závěrečných a maturitních zkoušek. Výsledky byly projednány ve Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Pardubického kraje.

Z rozpočtu Pardubického kraje bylo každoročně vyčleněno více než 1 mil. Kč na Program na podporu rozvoje sportovní činnosti krajských škol a školských zařízení a na podporu volnočasových aktivit, Program na podporu organizace a zajištění soutěží a jiných aktivit k vyhledávání a rozvoji nadání žáků a Program na podporu rozvoje činnosti škol a školských

zařízení v oblasti bezpečného klimatu školy. Z uvedených programů bylo hrazeno zejména sportovní vybavení škol, zajištění činnosti volnočasových kroužků, pořádání turnajů, realizace soutěží (Řeznická sekura, ENERSOL, Liga škol v předvádění koní a další), adaptační pobyty a práce s kolektivy tříd.

Kromě průběžného poskytování metodické podpory pracovníkům středních škol formou osobních konzultací a prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje organizoval odbor školství Krajského úřadu Pardubického kraje každoročně dvoudenní poradu zástupců škol a školských zařízení Pardubického kraje, které se účastnilo průměrně 70 ředitelů a ředitelů středních škol a konzervatoře. Cílem bylo seznámit zástupce škol s právními předpisy a novými přístupy a metodami ve vzdělávání.

Vzdělávací nabídka Centra celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje pro pedagogické pracovníky středního vzdělávání obsahovala kurzy na podporu moderních metod výuky českého jazyka, cizích jazyků, matematiky a jejích aplikací, informačních technologií a přírodních a humanitních věd, např. semináře Činnostní výuka chemie, Canva – zábavné postery do výuky, Příprava terénní únikové hry za pomoci QR kódů. Rostoucí zájem byl zaznamenán o kurzy rozvíjející didaktické a psychologické kompetence, problematiku komunikace a řešení konfliktů, způsoby hodnocení a týmovou spolupráci, např. kurzy Principy respektující komunikace s dospívajícími, Posilování psychické odolnosti pedagogů a pozitivního postoje k životu a práci, Praktická asertivita. Obsahem seminářů určených pro vedoucí pracovníky byl především školský management a řízení školy, reflexe legislativních změn a rozšiřování právního vědomí, např. semináře Majetek příspěvkových organizací a jeho kontrola, Hodnocení pedagogických pracovníků. Ke zvyšování kompetencí využívali pracovníci středních škol i nabídku dalšího vzdělávání Národního pedagogického institutu České republiky.

V rámci KAP byli pedagogové podpořeni formou DVPP v oblasti rozvoje podnikavosti žáků, propojování podnikavosti a oblasti vzdělávání, absolvovali kurzy zaměřené na rozvoj měkkých kompetencí za účelem dalšího rozvoje vlastních kompetencí k podnikavosti a vlastní motivace i osvojení nových metod, jak rozvíjet podnikavost napříč předměty nebo nad rámec klasické výuky (spolupráce s JA Czech, P-PINK).

Školy využívaly možnost přizvat do výuky odborníka z praxe, mentora, který vytvářel prostor pro rozvoj žákovské podnikavosti a zároveň pomohl pedagogům při zavádění podnikavosti do výuky. Podpora podnikavosti může přispět ke zvýšení zájmu žáků o vzdělávání, rozvoj, tím přispět ke snižování rizika předčasných odchodů ze vzdělávání.

V rámci KAP pedagogové absolvovali vzdělávání a odborné kurzy s cílem rozšířit si znalosti v oblasti kritického myšlení a mediální gramotnosti, digitálních kompetencí, finanční gramotnosti, inovací ve výuce matematiky, rozvoje potenciálu žáků, well-beingu a k podpoře pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí. Uskutečnilo se také několik tematických setkání zaměřených na uvedené oblasti.

Prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje měli pracovníci středních škol možnost prezentovat aktivity a činnosti školy, zveřejňovat další kola přijímacího řízení a poptávat nové pracovníky. Na portálu byly také zveřejňovány aktuální právní předpisy a metodiky v oblasti středního vzdělávání.

Plnění dalších cílů je popsáno v tematicky zaměřených kapitolách dlouhodobého záměru, zejména v kapitolách 2.5 a 3.

Vyšší odborné vzdělávání

Ve školním roce 2022/2023 poskytovaly vyšší odborné vzdělávání 4 školy zřizované Pardubickým krajem, 1 škola soukromá a 1 škola Ministerstva obrany. Ve sledovaném období došlo z důvodu dlouhodobého nezájmu uchazečů o studium ke snížení počtu vyšších odborných škol (VOŠ) zřizovaných Pardubickým krajem o tři školy. S poklesem kapacit vyšších odborných škol vzrostla jejich naplněnost. Přehled o využití kapacit vyšších odborných škol podle zřizovatele v Pardubickém kraji ve školním roce 2022/2023 dává tabulka 2.7.

Tabulka 2.7 – Vývoj a využití kapacit vyšších odborných škol

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Kapacita VOŠ	1 990	1 750	1 300	1 300	1 300
Naplněnost VOŠ	37,3 %	41,8 %	59,6 %	70,7 %	68,8 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Všechny vyšší odborné školy v kraji mají navázanu spolupráci se zaměstnavateli a zapojují odborníky z praxe do výuky. Zaměstnavatelé oceňují zaměření vzdělávání ve VOŠ na praktickou profesní orientaci, přesto však stále chybí ukotvení VOŠ ve vzdělávacím systému ČR a jejich propojení na studium vysokých škol.

Kromě průběžného poskytování metodické podpory pracovníkům vyšších odborných škol formou osobních konzultací a prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje pořádal odbor školství dvoudenní porady zástupců škol a školských zařízení Pardubického kraje, kterých se účastnili také ředitelé vyšších odborných škol. Cílem bylo seznámit je s právními předpisy a novými přístupy a metodami ve vzdělávání.

Vzdělávací nabídka Centra celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje zaměřená na zvyšování pedagogických kompetencí obsahovala kurzy na podporu moderních metod výuky.

Prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje měli pedagogové vyšších odborných škol možnost během školního roku prezentovat aktivity a činnosti školy.

Opatření C.1 Zvýšení kvality středního vzdělávání

Cílem opatření je systematická implementace vybraných témat (gramotnosti, podnikavost, polytechnické vzdělávání) do výuky. Pardubický kraj se zaměří také na evaluaci výsledků středního vzdělávání s využitím plánovaného Informačního systému MŠMT ke sledování vzdělávací dráhy žáka.

Opatření C.2 Podpora rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli

Cílem opatření je posílit prvky duálního vzdělávání na středních a vyšších odborných školách formou realizace místních partnerství a prohloubením spolupráce se zaměstnavateli. Součástí opatření je i proškolení instruktorů ve firmách pro zkvalitnění práce se žáky škol v rámci odborného výcviku. Záměrem Pardubického kraje je také popularizace technických a zdravotnických oborů vzdělání vyučovaných krajskými středními školami, zvýšení zájmu o jejich studium osvětovou a zábavnou formou.

Opatření C.3 Rozvoj kariérového poradenství a prevence předčasných odchodů ze vzdělávání

Cílem opatření je přispět k profesionalizaci poskytování kariérového poradenství ve školách, podpořit pedagogické pracovníky škol, kteří se kariérovým poradenstvím zabývají, podpořit žáky a studenty a jejich rodiče prostřednictvím Centra kariérové podpory při CCV Pk. Současné budou v rámci opatření propojovány základní, střední i vysoké školy a další aktéři kariérového poradenství především na regionální úrovni. Pardubický kraj podpoří zavádění digitalizovaných platforem jako online nástrojů k poskytování kariérového poradenství žákům ve školách.

S kariérovým poradenstvím úzce souvisí prevence předčasných odchodů ze vzdělávání, která bude realizována prostřednictvím implementace preventivních a intervenčních postupů a rozšiřování jejich využití v praxi středních škol zejména u žáků s vyšším rizikem předčasných odchodů ze vzdělávání (tj. žáků sociálně znevýhodněných, kulturně odlišných, s potřebou podpůrných opatření, z nepodnětného rodinného prostředí, s odlišným mateřským jazykem, s nižší motivací). Opatření se zaměřuje primárně na žáky, ale i na učitele škol a rodiče žáků.

Opatření C.4 Školy jako centra celoživotního učení

Cílem opatření je rozvoj dalšího vzdělávání poskytovaného středními a vyššími odbornými školami dospělým zájemcům. Další vzdělávání bude realizováno ve vazbě na potřeby trhu práce, na Národní soustavu kvalifikací (NSK) a poptávku po dalším vzdělávání.

Pardubický kraj podpoří školy v poskytování různých forem a typů dalšího vzdělávání realizovaného v souladu s NSK včetně využití mikrocertifikátů a využívání nově zavedené Databáze rekvalifikačních programů jako nástroje pro nabídku vzdělávacích kurzů. Pardubický kraj zrealizuje aktivity vedoucí ke zvyšování počtu autorizovaných osob i držitelů osvědčení z profesní kvalifikace. Pedagogickým pracovníkům umožní zvýšit si kompetence pro oblast vzdělávání dospělých a získat lektorské kompetence.

Pardubický kraj podpoří také rozvoj kariérového poradenství pro dospělé při volbě individuální a efektivní vzdělávací cesty, která bude využívat a vhodně propojovat výsledky předchozího učení.

Opatření C.5 Posílení všeobecného základu a klíčových kompetencí

Cílem opatření je zajištění přenosu obsahu inovovaných rámcových vzdělávacích programů do školních vzdělávacích programů. Důraz bude kladen na posílení všeobecně vzdělávací složky a klíčových kompetencí. Součástí opatření je i vzdělávání pedagogických pracovníků pro práci s inovovaným kurikulem.

Opatření, aktivity a kritéria rozvoje

Opatření	Aktivita	Kritéria	Termín	Zdroj financování	Spolugesce
C.1 Zvýšení kvality středního vzdělávání	C.1.1 Podpora rozvoje gramotností	Realizace systematických aktivit přispívajících k rozvoji gramotností (čtenářské, matematické, digitální a dalších) v minimálně 11 SŠ.	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	C.1.2 Podpora rozvoje podnikavosti	Realizace systematických aktivit přispívajících k rozvoji podnikavosti (vzdělávání školních týmů, účast odborníků z praxe ve výuce, semináře) v minimálně 15 SŠ. Zakládání studentských firem.	Q3/2024 – Q4/2025	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	C.1.3 Podpora rozvoje polytechnického vzdělávání	Realizace vzdělávacích aktivit pro pedagogy, žáky, projektové dny, kroužky v alespoň 10 SŠ.	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	C.1.4 Evaluační středního vzdělávání	Vyhodnocování výsledků jednotných přijímacích zkoušek, závěrečných a maturitních zkoušek Informační systém MŠMT ke sledování vzdělávací dráhy žáka Vyhodnocování inspekčních zpráv	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet	MŠMT, CZVV, ČŠI
	C.1.5 Podpora profesního rozvoje vedoucích pracovníků	Organizování porad ředitelů alespoň 2x ročně Metodická pomoc ředitelům Publikování metodických a informačních materiálů na Školském portále Pk Nabídka vzdělávání CCV Pk	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK, rozpočet Pk	NPI ČR
	C.1.6 Modernizace vybavení škol	Nákup vybavení a pomůcek pro výuku včetně dalšího vzdělávání	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, rozpočet Pk	

C.2 Podpora rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli	C.2.1 Vzdělávání učitelů odborných předmětů středních škol (včetně stáží u zaměstnavatelů)	Realizace vzdělávacích aktivit, stáže u zaměstnavatelů	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	C.2.2 Odborná příprava žáků u zaměstnavatelů na základě místního partnerství	Realizace alespoň 5 místních partnerství	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk, státní rozpočet	MŠMT
	C.2.3 Příprava instruktorů odborného výcviku	Proškolení instruktorů odborného výcviku ve firmách	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk, státní rozpočet	MŠMT
	C.2.4 Prospěchová stipendia	Analýza efektivity prospěchových stipendií poskytovaných Pardubickým krajem Firemní prospěchová stipendia	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk, rozpočty zaměstnavatelů	Zaměstnavatelé
	C.2.5 Realizace projektů TECHNOhrátky a ZDRAVOhrátky	Popularizace a seznámení žáků ZŠ s technickými a zdravotnickými obory vzdělání ve vybraných SŠ (zábavná, soutěžní forma), minimálně 15 akcí ročně	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	Hospodářská komora, Úřad práce ČR, zaměstnavatelé
C.3 Rozvoj kariérového poradenství a prevence předčasných odchodů ze vzdělávání	C.3.1 Kariérové poradenství s cílem zamezit předčasným odchodům v důsledku nevhodné volby oboru vzdělání nebo v důsledku nepříznivých životních podmínek	Realizace workshopů a individuálního kariérového poradenství pro žáky SŠ Metodická podpora a vzdělávání pedagogických a vedoucích pracovníků škol (metodické semináře, metodická setkání, webináře, mentoring) Podpora role rodiče v kariérovém rozvoji žáka pro rodiče žáků (Educofee)	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk, státní rozpočet	CCV Pk
	C.3.2 Snižování nerovností v přístupu ke vzdělávání v důsledku nepříznivých životních podmínek	Zapojení do projektu Podpora rovných příležitostí Realizace a podpora zapojení škol do projektu Bezplatné školní stravování, příp. obdobných dotačních titulů ke snižování nerovností v přístupu ke	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK, Národní plán obnovy, OPZ+	MŠMT, MPSV

		vzdělávání v důsledku nepříznivých životních podmínek			
	C.3.3 Zjišťování a práce s klimatem ve třídě. Práce s demotivovanými žáky a žáky s rizikovým chováním a podpora ostatních žáků. Podpora žáků ohrožených školním neúspěchem. Práce s žáky s odlišným mateřským jazykem.	Poradenské aktivity, sociometrie, práce s klimatem třídy, testování, doučování, workshopy, adaptační pobyty	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk, státní rozpočet	CCV Pk
C.4 Školy jako centra celoživotního učení	C.4.1 Podpora poskytování dalšího vzdělávání	Vznik sítě škol poskytujících další vzdělávání dospělých: - alespoň 5 škol zavede do vzdělávání tzv. mikrocertifikáty - alespoň 10 škol bude realizovat vzdělávání a zkoušky z profesních kvalifikací - alespoň 2 školy budou poskytovat vzdělávací programy na podporu funkčních gramotností dospělých a neprofesní vzdělávání pro dospělé Proškolení alespoň 12 lektorů dalšího vzdělávání.	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk, státní rozpočet	MŠMT
	C.4.2 Proškolení lektorů dalšího vzdělávání v souladu se standardem Lektor/lektorka dalšího vzdělávání		Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk, státní rozpočet	MŠMT
	C.4.3 Podpora škol v získávání autorizací		Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk, státní rozpočet	MŠMT
	C.4.4 Kariérové poradenství pro dospělé	Pozice tzv. průvodce v alespoň 10 středních školách pracujících s dospělými při volbě individuální a efektivní vzdělávací cesty při uznávání výsledků předchozího učení.	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk, státní rozpočet	MŠMT
C.5 Posílení všeobecného základu a klíčových kompetencí	C.5.1 Vzdělávání pedagogů s cílem rozvoje klíčových kompetencí žáků	Spolupráce s projektem Kurikulum	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk, státní rozpočet	MŠMT, CCV Pk, NPI ČR
	C.5.2 Implementace inovovaných RVP do ŠVP škol včetně vazby na NSK	Vzdělávání zaměřené na implementaci RVP	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk, státní rozpočet	MŠMT, CCV Pk, NPI ČR

2.4 Podpora a rozvoj pedagogů a leaderů škol

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem podpory a rozvoje pedagogů a lídrů škol v Pardubickém kraji je získávání či zvýšení kompetencí cílové skupiny v oblasti profesní, v oblasti didaktiky a pedagogiky a také v oblasti klíčových kompetencí a osobnostního rozvoje. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a jejich rozvoj je jednou z nejdůležitějších oblastí, která přímo a zásadním způsobem ovlivňuje kvalitu vzdělávání v regionálním školství. Význam dalšího vzdělávání v obou jeho segmentech, tj. vzdělávání kvalifikačním a vzdělávání průběžným (prohlubujícím), je nezpochybnitelný. V kontextu celoživotního vzdělávání a v souvislosti s akcelerací technického, technologického a společenského vývoje nabývá prohlubující další vzdělávání na významu.

Kraj podpoří DVPP vedoucí k rozvoji dovedností pedagogických pracovníků v oblasti nových didaktických metod a forem výuky, které budou rozvíjet klíčové kompetence a gramotnosti dětí, žáků a studentů. Dále se bude DVPP zaměřovat na práci s kurikulem a změnami v něm, profesní a osobnostní rozvoj. Důraz bude kladen na rozvoj digitálních kompetencí, práci se slabými žáky, aktivizační metody ve výuce, well-being, zvládání zátěže, práce s nadanými, formy hodnocení či využití umělé inteligence. Nedílnou součástí bude i vzdělávání v oblasti práce s heterogenní třídou.

V rámci hodnocení činnosti škol a jejich ředitelů bude kraj sledovat systémový přístup k plánování profesního rozvoje pedagogických pracovníků a ke zpracování konkrétní vize rozvoje školy.

Důležitou oblastí podpory kraje je oblast řízení kvality vzdělávání, která je jednou z klíčových oblastí ovlivňujících vzdělávací výsledky. Kraj proto podpoří zavádění systémů vnitřní evaluace vzdělávání včetně využívání nástrojů k vnitřnímu ověřování výsledků vzdělávání na jednotlivých školách. Prostřednictvím DVPP pak bude zajištěna příprava pedagogických pracovníků na jejich zavedení včetně přípravy na zavádění formativního hodnocení dětí, žáků a studentů.

Dalším cílem je podpořit ředitele škol jako lídry pedagogického procesu i jako stěžejní řídicí prvek školy formou metodické pomoci, vzdělávání i sdílení informací a příkladů dobré praxe. Součástí podpory a rozvoje pedagogů je také zaměření na začínající pedagoggy.

Pardubický kraj zřizuje Centrum celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje (CCV Pk) za účelem poskytování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně poskytování poradenství v otázkách metodiky a řízení škol a školských zařízení a zároveň za účelem poskytování celoživotního vzdělávání, pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí. CCV Pk napomáhá kraji plnit priority v oblasti vzdělávání a většinou zajišťuje DVPP v Pardubickém kraji na svých okresních pracovištích. Síť pracovišť, která byla postupně vytvářena tak, aby co nejlépe vyhovovala požadavkům na další vzdělávání a zajistila co největší pokrytí území kraje vzdělávacími službami, bude i v dalším období dále rozvíjena a podporována.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

V uvedeném období se realizovala řada aktivit na podporu profesního rozvoje pedagogů a leaderů škol, ať již v režii Pardubického kraje, prostřednictvím projektů ESF či jiných

subjektů zabývajících se vzděláváním. Z hlediska formy se jednalo o akce jednorázové i dlouhodobé, kurzy, semináře, tematická setkávání a workshopy.

Centrum celoživotního vzdělávání Pardubického kraje pokračovalo v dalším rozvoji nabídky a služeb dalšího vzdělávání pro všechny hlavní cílové skupiny (pedagogičtí pracovníci, vedoucí pedagogičtí pracovníci, ředitelé škol a školských zařízení). Obsah nabídky korespondoval s požadavky a potřebami cílových skupin a vedl nejenom k získávání nových poznatků a dovedností, ale také k osvojení nových forem výuky, k seznámení s metodikou výuky, s využitím nových prvků zejména ICT technologií ve výuce.

Mezi nejvýznamnější priority DVPP v uplynulém období patřily vzdělávací programy zaměřené na oborové činnosti, efektivní řízení škol a rozvíjení klíčových kompetencí pedagogických pracovníků. CCV Pk realizovalo přibližně 300 vzdělávacích programů za rok s průměrnou účastí 6 500 účastníků.

Vzdělávání pedagogů ZŠ i SŠ se věnovaly také projekty KAP, I-KAP a MAP. Jednalo se o jednorázové akce i o kontinuální vzdělávání s tematikou kariérového poradenství, polytechnického vzdělávání, gramotností, podpory podnikavosti, aktivizačních metod ve výuce, umělé inteligence ve výuce, využití digitální technologie ve výuce či digitálního wellbeingu.

Ke zvyšování kompetencí pracovníci škol a školských zařízení využívali také vzdělávací nabídky krajského pracoviště Národního pedagogického institutu České republiky, a to zejména v oblastech – podpora nadání, digitální vzdělávání, podpora pedagogů pro práci s dětmi/žáky cizinci, podpora výuky matematiky na základních a středních školách, prevence a šikana a zájmové a neformální vzdělávání.

Pracovníci odboru školství poskytovali ředitelům škol průběžně metodickou pomoc v různých oblastech jejich činnosti. Metodiky byly zveřejňovány na Školském portále Pardubického kraje.

Opatření D.1 Podpora profesního rozvoje pedagogů

Cílem tohoto opatření je zajistit dostupné možnosti pro získávání či rozvoj kompetencí pedagogů v oblasti jejich aprobační, v oblasti metodické i v oblasti rozvoje měkkých kompetencí. Pardubický kraj bude i nadále realizovat vzdělávání prostřednictvím Centra celoživotního vzdělávání, bude podporovat spolupráci s dalšími aktéry vzdělávání v kraji. Na vzdělávání pedagogů je zaměřen i projekt Implementace dlouhodobého záměru (IDZ), v němž budou realizovány vzdělávací akce v rámci jednotlivých povinných i nepovinných aktivit.

Opatření D.2 Podpora ředitelů škol

Cílem opatření je podpořit ředitele v roli leadera školy a zajistit mu metodickou, legislativní, personální a další pomoc při řízení školy. Cílem je i snížení administrativní zátěže, jež na ředitele škol dopadá. Podpora bude probíhat prostřednictvím pravidelných porad ředitelů s pracovníky odboru školství, v projektu Střední článek, IDZ a dalších ve spolupráci s CCV Pk. Rovněž bude pokračovat metodická činnost pracovníků odboru školství směrem k ředitelům škol.

Opatření D.3 Podpora začínajících pedagogů

Cílem opatření je poskytnout takovou podporu začínajícím pedagogům, aby se dokázali orientovat v chodu školy, v administrativě spojené s pedagogickou činností, v ŠVP příslušné

školy. Toto je i jedním z cílů projektu Kurikulum, jež se realizuje i v Pardubickém kraji. Součástí podpory je i metodická podpora a zajištění osoby uvádějícího učitele. Současně bude tento cíl naplňován prostřednictvím CCV Pk v rámci realizace IDZ.

Opatření D.4 Podpora pedagogů v oblasti práce s heterogenními kolektivy

Cílem opatření je poskytnout pedagogům osvědčené postupy k maximálnímu využití vzdělávacího potenciálu každého žáka, což je v heterogenních třídách složených z rozmanitých skupin žáků s různými typy znevýhodnění/postižení, z žáků pocházejících z kulturně odlišného prostředí, s nadáním, s odlišným mateřským jazykem, s problémovým chováním, ale i z žáků bez speciálních potřeb pro mnohé z učitelů stále profesní výzvou. Cílem je také ukázat možnosti využití různorodosti žáků jako pozitivní hodnoty a přínosu pro všechny a možnosti zajištění bezpečného prostředí pro všechny žáky ve třídě. Opatření bude realizováno zejména prostřednictvím nabídky vzdělávacích programů zaměřených na proinkluzivní vzdělávání a bude realizováno prostřednictvím CCV Pk.

Opatření, aktivity a kritéria rozvoje

Opatření	Aktivita	Kritéria	Termín	Zdroj financování	Spolugesce
D.1 Podpora profesního rozvoje pedagogů	D.1.1 Realizace DVPP za účelem prohloubení, doplnění a rozšíření kvalifikace	Vzdělávací nabídka CCV Pk Proškolení alespoň 10 pedagogů ročně	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet	CCV Pk
	D.1.2 Realizace DVPP v oblasti metodické podpory	Realizace seminářů, tematických setkání, webinářů, platform Proškolení alespoň 10 pedagogů ročně	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK	NPI ČR, CCV Pk
	D.1.3 Realizace DVPP v dalších oblastech pedagogické činnosti (wellbeing, využití ICT ve výuce, využití AI, práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, práce s nadanými)	Vzdělávací nabídka CCV Pk, NPI ČR, Pk v rámci projektu IDZ Proškolení alespoň 10 pedagogů ročně	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	CCV Pk, NPI ČR
D.2 Podpora ředitelů škol	D.2.1 Realizace dalšího vzdělávání ředitelů v oblasti koučingu, leadershipu, managementu	Vzdělávací nabídka CCV Pk, NPI ČR, Pk v rámci projektu IDZ Proškolení alespoň 10 ředitelů škol ročně	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	CCV Pk, NPI ČR
	D.2.2 Snížení administrativní zátěže při řízení škol	Spolupráce s aktéry v oblasti školství v území a odstranění duplicity sdílení dat	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet	NPI ČR, ČŠI, MŠMT, MAP
D.3 Podpora začínajících pedagogů	D.3.1 Realizace DVPP pro začínající a neaprobované učitele	Vzdělávací nabídka CCV Pk, NPI ČR Proškolení alespoň 10 pedagogů ročně	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK	CCV Pk, NPI ČR
	D.3.2 Metodická podpora začínajících pedagogů	Vzdělávací nabídka CCV Pk, NPI ČR Proškolení alespoň 10 pedagogů ročně	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	CCV Pk, Kurikulum, MAP
	D.3.3 Sdílení příkladů dobré praxe, realizace platform	Realizace alespoň 6 platform ročně, existence sborníku příkladů dobré praxe	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	CCV Pk, MAP, NPI ČR

D.4 Podpora pedagogů v oblasti práce s heterogenními skupinami	D.4.1 Zajištění nabídky vzdělávacích programů zaměřených na proinkluzivní vzdělávání (práce s heterogenní třídou, využití vzdělávacího potenciálu každého žáka, wellbeing, individualizace výuky, podpora žáků se SVP, využití moderních výukových metod a technologií, skupinová dynamika a klima třídy	Vzdělávací nabídka CCV Pk, NPI ČR	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk	CCV Pk, NPI ČR
	D.4.2 Realizace metodických setkání – výchovných poradců, učitelů, vedení škol	Realizace alespoň dvou setkání ročně	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	CCV Pk
	D.4.3 Podpora rozvoje profesních kompetencí asistentů pedagoga včetně spolupráce učitele a asistenta pedagoga – vzdělávání, metodická setkání	Vzdělávací nabídka CCV Pk, NPI ČR	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk	CCV Pk
	D.4.4 Metodická podpora ŠPP – monitorovací návštěvy, mentoring, supervize	Realizace alespoň dvou návštěv ŠPP ročně	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk	CCV Pardubice, PPP, IDZ

2.5 Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky

2.5.1 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje v oblasti rovného přístupu a efektivní podpory pro všechny žáky bez rozdílu je rozšířit možnosti přístupu ke vzdělání a podpořit co největší využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti bez ohledu na formu vzdělávání. Vzdělávací systém tak poskytne všem dětem spravedlivou šanci na přístup ke vzdělávání za současného zvýšení kvality vzdělávání ve školách. Každý jednatel má právo zažít ve škole úspěch bez ohledu na jeho socioekonomické a rodinné zázemí, zdravotní či jiné znevýhodnění. Důležitou roli ve vyrovnávání nerovností ve vzdělávání hraje předškolní vzdělávání, které má vliv na úspěšnost začlenění žáků se speciálně vzdělávacími potřebami do základních škol i na jejich další úspěšnost v životě. Nedílnou součástí školního společenství jsou rodiče, a proto by učitelé měli být profesně připraveni rovněž na efektivní komunikaci s nimi.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

V Pardubickém kraji vzdělává žáky celkem 16 speciálních škol. Pardubický kraj zřizuje 12 speciálních škol a jednu školu při zdravotnickém zařízení, dvě speciální školy jsou zřízeny obcemi a jedna škola je zřízena privátním sektorem. Ve školním roce 2022/2023 se na součásti mateřská škola speciální se celkem vzdělávalo 42 dětí, na součásti základní škola speciální 1 183 žáků a na součásti střední škola v oborech Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá se vzdělávalo 124 žáků. V porovnání se školním rokem 2018/2019 došlo k nárůstu počtu dětí a žáků ve všech druzích speciálních škol, avšak počet škol se v souladu se záměrem Pardubického kraje nezměnil.

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se SVP probíhalo pomocí řady podpůrných opatření. Prostřednictvím speciálních metod a postupů, volbou vhodných forem výuky, úpravou organizace výuky, využíváním služeb asistentů pedagoga, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů, prací s hodnocením žáka či s klimatem třídy byly zohledňovány speciální vzdělávací potřeby dětí a žáků. Nejčastějším opatřením, které ŠPZ ve spolupráci se školami volila, byla personální podpora. Školy dále za účelem podpory společného vzdělávání využívaly finančních prostředků pro zajištění personální podpory a pro vzdělávání školních týmů z projektů tzv. šablon a aktivit realizovaných v rámci projektů KAP a I-KAP.

Personální šablony pro podporu společného vzdělávání čerpalo celkem 23 škol. V souladu s Dlouhodobým záměrem byla rozvíjena školní poradenská pracoviště vytvářením pozic školních sociálních pedagogů, speciálních pedagogů a psychologů.

Školy využívaly finančních prostředků z projektů šablon, I-KAP a I-KAP II pro potřeby vzdělávání a poskytování metodické podpory pracovníkům škol v oblasti vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V rámci projektu I-KAP II bylo realizováno mobilní centrum pro podporu inkluze (mobilní tým odborníků). Aktivit v projektech I-KAP a I-KAP II se účastnilo celkem 11 škol.

Bezbariérovosti škol a vybavení škol kompenzačními pomůckami bylo dosaženo realizací projektů z IROP. Projekty IROP byly realizovány na celkem 25 školách.

Pardubický kraj se dlouhodobě koncepčně věnuje osobám se zdravotním postižením, včetně dětí, žáků a studentů (dále jen žáci). Problematika jejich života není jen okrajovou záležitostí, neboť se dotýká značného počtu žáků. Přestože se v rámci vzdělávacího procesu průběžně daří zlepšovat podmínky a odstraňovat bariéry, žáci se zdravotním postižením a jejich zákonní zástupci v každodenním životě mnohdy naráží na nejrůznější překážky znesnadňující vytváření rovných příležitostí a jejich zapojení do běžného života většinové společnosti. Na základě potřeby vytváření příznivých podmínek pro osoby se zdravotním postižením zpracoval Pardubický kraj strategický dokument Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, který v kapitole Oblast vzdělávání a školství definuje opatření zmírňující dopady zdravotního postižení a zvyšování možností kvalitního vzdělávání žáků ve školách. Krajský plán je živým dokumentem, který je pravidelně vyhodnocován a aktualizován.

Pojetí inkluze v Pardubickém kraji vychází ze zásady, že účelem podpory vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je rozšíření možnosti přístupu ke vzdělání a podpora vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Inkluzivní vzdělávání vychází z požadavku přizpůsobení edukačního prostředí žákům, ve kterém lze pracovat s heterogenní skupinou žáků a akceptovat tak různorodost pohlaví, etnicity, kultury, sociálního prostředí nebo různou úroveň předpokladů úspěšného vzdělávání. V tomto smyslu byla zpracována Školská inkluzivní koncepce Pardubického kraje.

V Pardubickém kraji dlouhodobě působí Pracovní skupina pro osoby s poruchami autistického spektra (PAS) složená z odborníků ze školství, sociálních služeb, pediatrů, psychologů, speciálních pedagogů a úředníků státní správy. Díky její aktivní činnosti byla v kraji zajištěna včasná a komplexní diagnostika dětí různého věku, screening dětí v 18 měsících, optimální zařazení do vzdělávacího procesu nebo dostupnost sociálních služeb pro osoby s PAS. Rodičům i odborné veřejnosti na území Pk sloužil Adresář služeb pro osoby s PAS zahrnující jak sociální, tak školské služby a činnosti.

Pro úspěšné vzdělávání dětí a žáků s PAS je důležité jejich začlenění do intaktní populace, motivace, rozvoj sociálních dovedností, zvládání agrese i autoagrese, neboť škola představuje pro tyto děti velký zásah do jistot a nemalý zdroj následné frustrace. Významnou funkci zastával krajský metodik pro autismus, který se podílel na systémové péči o děti a žáky v kraji, včetně metodické podpory pedagogickým pracovníkům. S cílem předcházet syndromu vyhoření byla značná podpora poskytována rovněž pedagogům, kteří s žáky zejména s těžkou formou PAS pracovali. Ke zkvalitnění činnosti pedagogických pracovníků a asistentů pedagoga vzdělávajících žáky s poruchou autistického spektra přispěly odborně vedené semináře Centra celoživotního vzdělávání Pardubice – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje.

Koordinaci logopedické péče v Pardubickém kraji zabezpečoval krajský koordinátor logopedické péče, který spolupracoval se školami i s odborem školství Krajského úřadu Pk. Metodickou podporu pedagogickým pracovníkům v mateřských školách poskytovali speciální pedagogové – logopedi školských poradenských zařízení formou depistážní činnosti. Bylo tak možné podchytit včas děti se sníženou komunikační schopností a začít s nimi pracovat. Podpora přirozeného rozvoje komunikačních dovedností začíná s nástupem dítěte do mateřské školy rovněž v rámci logopedické prevence pod vedením logopedických asistentů. Na téma primární logopedické prevence ve školství nabízel logopedickým asistentům rozšiřující vzdělávání NPI ČR.

Významnou roli ve vzdělávání žáků se SVP mají asistenti pedagoga, na jejichž metodickém vedení se podíleli zejména pedagogové školy. Kromě učitelů byli v úzkém kontaktu

s výchovným poradcem a metodikem prevence, příp. s psychologem nebo školním speciálním pedagogem. Mimo okruh pracovníků školy měli asistenti možnost konzultací s odborníky ze školských poradenských zařízení. V některých případech mohli čerpat podporu ze strany neziskových organizací zaměřených na konkrétní druh znevýhodnění, např. META o.p.s. (podpora cizinců), Centrum J. J. Pestalozziho Chrudim, o.p.s. (závažné poruchy chování), Rodinné integrační centrum Pardubice, z. s. (autismus), Středisko rané péče v Pardubicích, o.p.s. (opožděný vývoj dětí, zdravotní postižení) aj. Tyto organizace poskytovaly v rámci DVPP vzdělávací semináře a setkání, na kterých asistenti získávali důležité informace pro svoji pedagogickou činnost. Vzdělávací nabídku poskytovalo asistentům rovněž Centrum celoživotního vzdělávání Pardubice – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje (např. kurz Asistent pedagoga, Studium pedagogiky pro asistenty pedagoga, Dítě s ADHD, Dítě s diagnózou PAS). Studium pro asistenty pedagoga nabízel rovněž NPI ČR.

Opatření E. 1 Rovný přístup dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ke vzdělávání

Cílem opatření je rozšiřování školních poradenských pracovišť (ŠPP) o školního psychologa, školního speciálního pedagoga, sociálního pedagoga, včetně asistenta pedagoga. Jejich metodické vedení a facilitace jejich spolupráce s pedagogickými pracovníky.

Pardubický kraj bude podporovat školy ve využívání finančních prostředků ze šablon a v budování bezbariérového prostředí vybaveného kompenzačními pomůckami. V rámci projektu IDZ bude školám poskytovat metodickou podporu pro práci se žáky se SVP a s tím související metodické vedení pracovníků ŠPP a dalších pedagogů škol. V rámci projektů IROP bude realizována bezbariérovost a pořizování kompenzačních pomůcek.

Opatření E. 2 Vzdělávání pedagogických pracovníků a pracovníků školních a školských poradenských pracovišť

Cílem opatření je zajistit kvalitní vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání včetně iniciování platform pro sdílení příkladů dobré praxe mezi pedagogy. Vzdělávání povede ke zvyšování odborné kvalifikace pedagogů, ke zkvalitnění pedagogické diagnostiky a ke zkvalitnění spolupráce mezi ŠPP a ŠPZ.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
E.1 Rovný přístup dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ke vzdělávání	E.1.1 Podpora školních poradenských pracovišť
	E.1.2 Zajištění bezbariérovosti škol a jejich vybavení kompenzačními pomůckami
E.2 Vzdělávání pedagogických pracovníků a pracovníků školních a školských poradenských pracovišť	E.2.1 Včasná identifikace žáků se SVP ve škole, spolupráce se ŠPZ při poskytování podpory žákům, snižování počtu nedidiagnostikovaných žáků se SVP, u nichž je kvalifikovaný předpoklad, že mají nárok na podpůrná opatření druhého a vyššího stupně, zejména u dětí a žáků se SPU a SPCH, s psychickými problémy a na ně vázanými poruchami chování a jinými zdravotními obtížemi.
	E.2.2 Zajištění realizace platform pro setkávání a sdílení příkladů dobré praxe pro pedagogické pracovníky

2.5.2 Vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů nadaných je zlepšit identifikaci nadaných ve školách a podpořit využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální potřeby a schopnosti prostřednictvím nastavování systému podpory nadání ve školách.

Téma nadaných je v kontextu s potřebami žáků se SVP často vnímáno jako minoritní. Nadaní žáci však také vyžadují specifické vzdělávací přístupy, jejichž plánování a začleňování do výuky je náročné a mnohdy přesahuje běžné povinnosti učitele. Přístup ke vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků musí být systematický a komplexní, podpora cílená pouze na soutěže nepostihuje širší spektrum žáků, jejichž nadání dosud nebylo odhaleno, či žáků nesoutěživých.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

V Pardubickém kraji se realizuje vyhledávání a podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků. Jedním z nástrojů vyhledávání je organizace školských soutěží, které současně plní funkci podpory práce s nadanými žáky a péče o nadané žáky, dále pedagogická diagnostika v jednotlivých školách a diagnostika v PPP.

Prostřednictvím systému soutěží, které jsou často využívány jako podpůrné opatření pro práci s nadaným žákem, se dařilo průběžně vyhledávat nadané a mimořádně nadané žáky. Soutěže vytvářejí motivující prostředí, prostor pro sebereflexi žáků i pedagogů a napomáhají jejich dalšímu rozvoji. Pardubickým krajem jsou dlouhodobě finančně podporovány školské soutěže zejména proto, že jsou přístupné velkému počtu účastníků a mohou být diferencovány tak, aby byly přizpůsobeny různým úrovním schopností žáků. Jsou dobrovolné a umožňují rozvoj zájmu a seberealizaci v pestré škále oborů. Jejich nevýhodou je, že jsou až na výjimky určeny žákům od 2. stupně ZŠ.

Na zajištění okresních a krajských kol vyhlašuje MŠMT dotační program, který předpokládá finanční spoluúčast kraje. Koordinací a organizováním soutěží bylo pověřeno Centrum celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje, které zajistilo soutěže ve spolupráci se středisky volného času zřizovanými obcemi.

Další podpora Pk spočívala mimojiné v ocenění žáků a motivaci škol realizací slavnostního udílení cen Mladý talent Pk. Hlavním cílem je podporovat odborné zájmy a odborný růst žáků, jejich vytrvalost, rozvoj tvořivosti v oblasti školních i volnočasových aktivit, napomáhat k identifikaci nadání a jeho uplatnění, motivovat ke smysluplnému využívání volného času. Uznání se dostává žákům, kteří prokazují kompetence důležité pro další uplatnění v životě. Cílem je rovněž propagovat a morálně ocenit systematickou práci pedagogů, kteří se na odhalování nadání žáků a jejich rozvoji aktivně podílejí.

Ve výuce se práce s nadanými zaměřovala na obohacování učiva a zadávání náročnějších úkolů, případně stanovení individuálního vzdělávacího plánu. Někteří nadaní žáci byli zapojováni do olympiád, přehlídek a vědeckotechnických festivalů. U nadaných žáků ZŠ byla doporučována většinou částečná akcelerace výuky, nadaní žáci SŠ hostovali na odborných seminářích VŠ, případně odborných pracovištích. Mezi formy podpory patřilo také využívání odpovídajících pomůcek a technického vybavení. Ostatní podpůrná opatření při rozvoji nadaných a jejich vedení byla využívána spíše výjimečně.

V rámci projektu I-KAP II bylo žákům ZŠ a SŠ poskytováno individuální kariérové poradenství v kariérovém centru, jehož cílem bylo mimo jiné i zjišťovat studijní předpoklady ve vztahu k volbě povolání s využitím diagnostických nástrojů za účelem zjištění úrovně studijních předpokladů žáka pro úspěšné absolvování maturitního nebo učebního oboru. Možnosti výběru vhodné kariérní cesty bylo následně konzultováno v rámci individuálního rozboru. Kariérové poradenství využilo za dobu trvání projektu 3 156 žáků.

Pardubický kraj realizoval pilotní projekt "Identifikace nadání a práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky v mateřských a základních školách Pardubického kraje v rámci projektu Smart akcelérátor Pk II". Cílem programu bylo podpořit školy, které již cíleně pracují s talentovanými a nadanými žáky. Smyslem podpory bylo u vybraných škol aktivity rozvinout a nabyté zkušenosti škol zpracovat do metodiky, čímž vznikl pilotní podklad pro sjednocení postupů v oblasti identifikace nadání a v doporučování vhodných podpůrných opatření.

Z uvedeného je zřejmé, že podpora nadání a péče o nadané byla poměrně jednostranně zaměřena, soustředila se zejména na soutěže a v komplexním posouzení není dostatečná. Chybí systematický přístup od úrovně předškolního vzdělávání, který by umožnil rozvoj silných stránek, schopností tvůrčího přístupu dítěte. Schází cílená, efektivní podpora, která by motivovala školy a školská zařízení k rozšiřování nabídky činností nad rámec školní výuky a zajišťování účasti na aktivitách směřujících k rozvoji dovedností, schopností a postojů nadaných dětí a žáků. Rezervy jsou ve spolupráci aktérů v oblasti formálního, zájmového a neformálního vzdělávání zaměřené na identifikaci nadání.

Opatření F.1 Podpora diagnostiky/identifikace nadaných a mimořádně nadaných

Cílem opatření je podpořit pedagogické pracovníky a tím přispět k včasné identifikaci nadaných ve škole (s důrazem na pedagogickou diagnostiku), zvýšit míru i úroveň diagnostiky nadání a umožnit využívání podpůrných opatření pro nadané žáky a práce s nimi.

Opatření F.2 Rozvoj forem práce s nadanými a mimořádně nadanými

Cílem opatření je obohatit vzdělávací obsah formou individualizace výuky či dělení výuky, poskytnout žákům možnost účasti na zpracování specifických úkolů, projektů, inovací ve výuce. Bude vytvořen sborník příkladů dobré praxe pro práci s nadanými a mimořádně nadanými na všech úrovních.

K ocenění vynikajících umístění žáků v předmětových a odborných soutěžích, realizací úspěšných projektů a dalších aktivit nad rámec školního vyučování (např. v oblasti neformálního vzdělávání) bude kraj udílet ceny Mladý talent Pardubického kraje. Prostřednictvím udílení cen Mladý talent Pardubického kraje podporuje Pardubický kraj motivaci k rozvoji nadání a k rozvoji práce s nadanými dětmi a žáky, a to jak v oblasti formálního vzdělávání (např. školské soutěže), tak v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání.

Opatření F.3 Podpora spolupráce škol a podpora mimoškolních aktivit při rozvoji nadání

Cílem opatření je podpořit spolupráci týmů napříč MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ, ŠPZ, školských zařízení, NPI ČR, zájmových a dalších organizací při rozvoji nadání. Vytvořit příležitosti pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných a vytvoření prostoru pro jejich seberealizaci – kluby pro nadané apod., samostatně i ve spolupráci s ostatními subjekty.

Opatření F.4 Systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti podpory nadání

Cílem opatření je nabídnout systematické vzdělávání pro školy a jejich školní koordinátory podpory nadání, které pomohou pedagogům ze škol a školských zařízení i pedagogům volného času a dalším pracovníkům podílejícím se na identifikaci, rozvoji a uplatnění nadání doplnit si potřebným způsobem vzdělání v této oblasti.

Opatření F.5 Systematizace podpory nadání v rámci realizace Mobilního týmu

Systematizace podpory nadání ve školách bude realizována prostřednictvím mobilního týmu, který pomůže vedení škol a členům ŠPP vytvořit ve škole systém podpory nadání včetně tvorby a realizace plánu. Práce mobilního mentorského týmu ve škole zahrnuje multidisciplinární (nadání podporující, manažerský, systematický, ekonomický, školsky legislativní, koučovací, respektující) pohled na školu a tím i velice individualizovaný výstup celé podpory (plán a kroky změny) vytvořený škole na míru.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
F.1 Podpora diagnostiky/identifikace nadaných a mimořádně nadaných	F.1.1 Vzdělávání pedagogických pracovníků, vedení týmů škol a školních koordinátorů, pedagogická diagnostika nadaných
	F.1.2 Spolupráce s ŠPZ, využívání podpůrných a dalších opatření, sdílení zkušeností
F.2 Rozvoj forem práce s nadanými a mimořádně nadanými	F.2.1 Realizace individualizované výuky, zavádění inovací do výuky
	F.2.2 Vytvoření sborníku příkladů dobré praxe pro práci s nadanými žáky
	F.2.3 Realizace soutěží
F.3 Podpora spolupráce škol a podpora mimoškolních aktivit při rozvoji nadání	F.3.1 Realizace platform zaměřených na téma nadaných
	F.3.2 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných – „inkubátor“ nadaných, kluby pro nadané
F.4 Systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti podpory nadání	F.4.1 Proškolení pedagogických pracovníků v oblasti pedagogické diagnostiky a práce s nadanými
F.5 Podpora nadání v rámci realizace Mobilního týmu	F.5.1 Práce s vedením škol a s pracovníky ŠPP v oblasti systematizace podpory nadání ve škole

2.5.3 Vzdělávání dětí, žáků a studentů s nárokem na poskytování jazykové přípravy

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem je umožnit žákům s nárokem na poskytování jazykové přípravy integraci do školského systému v ČR, na jejímž základě budou schopni úspěšně ukončit povinnou školní docházku a pokračovat ve studiu střední, vyšší odborné nebo vysoké školy. Dosažené vzdělání a komunikační kompetence jim následně usnadní vstup na pracovní trh, umožní získat odpovídající pracovní pozici, účastnit se veřejného života a stát se plnoprávnými občany.

Migrace způsobená zejména společensko-politickými a ekonomickými faktory se zásadním způsobem podílí na nárůstu počtu obyvatel v Pardubickém kraji. Počet cizinců v Pardubickém kraji trvale roste, k 31. 12. 2022 jich v kraji žilo 42 564, což od roku 2018 představuje nárůst o 142 %. Problémy spojené s odlišným mateřským jazykem dětí, žáků a studentů zasahují do výuky ve všech druzích škol.

Opatření G.1 Zlepšení podmínek vzdělávání dětí a žáků s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Opatření vychází z legislativní úpravy bezplatné přípravy k začlenění do vzdělávání zahrnující výuku českého jazyka. Krajům je stanovena povinnost určit školy, ve kterých bude probíhat jazyková příprava, a poskytovat jim finanční prostředky z rezervy. Dalším východiskem je nedostatek pedagogů se zkušeností či kvalifikací k výuce češtiny jako cizího jazyka.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
G.1 Zlepšení podmínek vzdělávání dětí a žáků s nedostatečnou znalostí českého jazyka	G.1.1 Jazyková příprava v určených školách
	G.1.2 Podpora pedagogů při práci s dětmi a žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka

2.5.4 Poradenské služby

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje je vytvořit efektivní model pro poskytování vzájemně provázaných služeb pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center a metodickým vedením a vzděláváním pracovníků školských poradenských zařízení sjednotit postupy při poskytování poradenských služeb. Zefektivněním činnosti školských poradenských zařízení dojde k cílené podpoře žáků, jejich zákonných zástupců a pedagogických pracovníků školy vedoucí ke zlepšení výsledků vzdělávání každého jednotlivce.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Pardubický kraj zřizoval ve školním roce 2022/2023 obdobně jako v předchozích školních letech 2 pedagogicko-psychologické poradny (PPP) jako samostatné právní subjekty se 13 odloučenými pracovišti. Odloučená pracoviště poraden umožnila zajistit klientům poradenskou službu v blízkosti svého bydliště a pracovníkům poradny širší znalost místní problematiky. Součástí PPP Ústí nad Orlicí, Královéhradecká 513, bylo Centrum primární prevence.

Ve školním roce 2022/2023 zajišťovalo stejně jako v předchozích školních letech komplexní péči o klienty všech druhů škol, jejich pedagogy i rodiče také 5 speciálně pedagogických center zřizovaných jako součást speciálních škol – SPC Polička, SPC Moravská Třebová, SPC Ústí nad Orlicí, SPC Skuteč a soukromé zařízení SPC Svítání Pardubice.

S ohledem na dlouhodobě nevyhovující prostory, v nichž se nacházelo speciálně pedagogické centrum ve Speciální mateřské škole a základní škole Polička, a dlouhodobě neuspokojivé personální zabezpečení, jež ztěžovalo činnost speciálně pedagogického centra ve Speciální základní škole, mateřské škole a praktické škole Moravská Třebová, došlo od

1. ledna 2023 k jejich výmazu z rejstříku škol a školských zařízení. Současně bylo zřízeno speciálně pedagogické centrum při Pedagogicko-psychologické poradně Ústí nad Orlicí, Královéhradecká 513, včetně změny názvu na Pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum Ústí nad Orlicí.

Terapeutické a poradenské služby v Pardubickém kraji poskytovala 4 střediska výchovné péče – Středisko výchovné péče Pyramida Pardubice, Středisko výchovné péče Mimóza Ústí nad Orlicí, Středisko výchovné péče Archa Chrudim (zřizovaná MŠMT) a Středisko výchovné péče Svitavska ALFA (zřizovatel Květná Zahrada, z.u.). Jejich aktivity byly zaměřeny na odbornou pomoc osobám odpovědným za výchovu dětí a mládeže a pedagogickým pracovníkům v oblasti výchovy a vzdělávání dětí a žáků s rizikem či projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji.

Poradenské služby ve školách zajišťovali výchovní poradci a metodici prevence, popř. školní psychologové a školní speciální pedagogové (školní poradenská pracoviště). V oblasti kariérového poradenství měla nemalou roli také informační poradenská střediska úřadů práce a Centrum kariérového poradenství při CCV Pk Pardubice. K rozšíření pozic školních specialistů přispěl OP JAK, do kterého se zapojily obě PPP kraje a zajistily školské specialisty v malých školách.

Ve sledovaném období došlo ke snížení počtu klientů PPP, kterým bylo vydáno doporučení pro vzdělávání žáků se SVP, a zároveň se zvýšil počet vyšetřovaných klientů bez podpůrných opatření. Významně vzrostl počet individuálních konzultací se zákonnými zástupci a počet metodických konzultací poskytovaných pedagogickým pracovníkům o jednotlivých dětech, žácích, studentech a třídách. Nárůst zaznamenal také počet vydaných doporučení k uzpůsobení podmínek přijímacího řízení ke vzdělávání ve střední škole, zatímco doporučení k uzpůsobení podmínek ukončování studia se dlouhodobě významně nezměnilo. Mírný nárůst přiznaných podpůrných opatření o 5,7 % lze zdůvodnit nárůstem počtu žáků v základním a středním školství.

V Pardubickém kraji se také podařilo zavést jednotný informační systém DIDANET, který efektivně poskytuje vzájemně provázané služby pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center k evidenci klientů. Datová komunikace je tak pro pracovníky PPP a SPC maximálně zjednodušená a nezatěžuje je zbytečnou agendou.

Ke zvýšení svých kompetencí mohli pracovníci školských poradenských zařízení využít vzdělávací nabídky Centra celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje a Národního pedagogického institutu ČR.

Opatření H.1 Podpora profesního růstu pracovníků školských poradenských zařízení

Opatření cílí na zefektivnění činnosti školských poradenských zařízení formou vzdělávání jejich pracovníků ke sjednocení postupů při poskytování poradenských služeb. Vzdělávání bude zaměřeno na diagnostiku dětí, žáků, studentů a na spolupráci ŠPZ, školy a rodiny.

Opatření H.2 Metodické vedení pracovníků školských poradenských zařízení a pracovníků školních poradenských pracovišť

Cílem opatření je systematická metodická podpora pro sjednocení systému poskytování poradenských služeb v Pardubickém kraji tak, aby nevznikaly zásadní odlišnosti v působení pracovníků školských poradenských zařízení a pracovníků školních poradenských pracovišť (ŠPP). PPP povedou metodicky odborné pracovníky ŠPP všech škol v určeném spádovém obvodu. V rámci opatření budou realizovány odborné konference, metodické kabinety

a pracovníci ŠPZ a ŠPP se budou pravidelně setkávat k výměně zkušeností a metodické podpoře.

Opatření H.3 Zvyšování personálních kapacit školských poradenských zařízení

Cílem opatření je poskytnout personální podporu – sdíleného školního psychologa a sdíleného školního speciálního pedagoga. Zajištění personální podpory vyrovná šance na maximální rozvoj potenciálu každého žáka. Školní psycholog zkoumá klima ve třídách, chování žáků, vytváří diagnostiku a poskytuje konzultace pro žáky, pedagogy a rodiče ve škole nebo mimo školu. Školní psycholog spolupracuje také se zdravotnickými a jinými organizacemi mimo školní zařízení. Speciální pedagog diagnostikuje speciální vzdělávací potřeby žáků a pomáhá vytvářet a zlepšit podmínky pro úspěšnou integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Součástí práce je spolupráce na tvorbě plánu pedagogické podpory nebo individuálního vzdělávacího plánu pro každého žáka s potřebou podpůrných opatření.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
H.1 Podpora profesního růstu pracovníků školských poradenských zařízení	H.1.1 Vzdělávání pracovníků ŠPZ zaměřené na diagnostiku dětí, žáků, studentů
	H.1.2 Vzdělávání pracovníků ŠPZ zaměřené na zvýšení efektivity spolupráce ŠPZ, školy a rodiny
H.2 Metodické vedení pracovníků školských poradenských zařízení a školních poradenských pracovišť	H.2.1 Pravidelné setkávání vedení ŠPZ se zaměřením na výměnu zkušeností ve formě intervize a sdílení
	H.2.2 Pravidelné odborné konference pracovníků všech PPP v Pardubickém kraji
	H.2.3 Pravidelné odborné konference pracovníků všech SPC v Pardubickém kraji
	H.2.4 Metodické kabinety pro odborné pracovníky školních poradenských pracovišť
	H.2.5 Pravidelné setkávání pracovníků ŠPZ a ŠPP se zaměřením na předávání a výměnu zkušeností ve formě sdílení a metodické podpory směrem ke školám
H.3 Zvyšování personálních kapacit školských poradenských zařízení	H.3.1 Rozšíření personálních kapacit ŠPZ o pozice sdílený školní psycholog a sdílený školní speciální pedagog

Opatření, aktivity a kritéria rozvoje

Opatření	Aktivita	Kritéria	Termín	Zdroj financování	Spolugesce
E.1 Rovný přístup dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ke vzdělávání	E.1.1 Podpora školních poradenských pracovišť	Mobilní tým pro metodickou podporu ŠPP, metodické vedení pracovníků ŠPP Realizované personální šablony	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	E.1.2 Zajištění bezbariérovosti škol a jejich vybavení kompenzačními pomůckami	Realizace projektů	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK, IROP, rozpočet Pk	MŠMT, MMR
E.2 Vzdělávání pedagogických pracovníků a pracovníků školních a školských poradenských pracovišť	E.2.1 Včasná identifikace žáků se SVP ve škole, spolupráce se ŠPZ při poskytování podpory žákům, snižování počtu nedidiagnostikovaných žáků se SVP, zejména žáků s poruchami učení a chování, s psychickými problémy a jinými zdravotními obtížemi	Zajištění vzdělávání zaměřeného na včasnou identifikaci dětí a žáků se SVP Vzdělávání v pedagogické diagnostice	Q3/2024 – Q4/2025	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	E.2.2 Zajištění realizace platform pro setkávání a sdílení příkladů dobré praxe pro pedagogické pracovníky	Realizace platform podporujících spolupráci ŠPP, ŠPZ a dalších pedagogů	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
F.1 Podpora diagnostiky/identifikace nadaných a mimořádně nadaných	F.1.1 Vzdělávání pedagogických pracovníků, vedení týmů škol a školních koordinátorů, pedagogická diagnostika nadaných	Mobilní tým pro metodickou podporu ŠPP, metodické vedení pracovníků ŠPP a pedagogických pracovníků (zaměřeno na individuální opatření a podporu jednotlivým žákům)	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	F.1.2 Spolupráce se ŠPZ, využívání podpůrných a dalších opatření, sdílení zkušeností	Mobilní tým pro metodickou podporu ŠPP, metodické vedení pracovníků ŠPP a pedagogických pracovníků (zaměřeno na	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT, NPI ČR, ŠPZ

		individuální opatření a podporu jednotlivým žákům)			
F.2 Rozvoj forem práce s nadanými a mimořádně nadanými	F.2.1 Realizace individualizované výuky, zavádění inovací do výuky	Realizace šablon podporujících inovativní vzdělávání žáků	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK	MŠMT
	F.2.2 Vytvoření sborníku příkladů dobré praxe pro práci s nadanými žáky	Vytvoření sborníku příkladů dobré praxe a jeho uvádění do praxe	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	F.2.3 Realizace soutěží a souvisejících aktivit	Realizace tematicky zaměřených soutěží, Program vytváření a rozvíjení zájmu žáků o vědecké a technické obory v Pardubickém kraji Ocenění Mladý talent Podpora odborných soutěží v SŠ	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk	MŠMT, CCV DDM
F.3 Podpora spolupráce škol a podpora mimoškolních aktivit při rozvoji nadání	F.3.1 Realizace platform zaměřených na téma nadaných	Realizace platform v projektu IDZ	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	F.3.2 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných – „inkubátor“ nadaných, kluby pro nadané	Vznik klubů pro nadané	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
F.4 Systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti podpory nadání	F.4.1 Zajištění proškolení pedagogických pracovníků v oblasti pedagogické diagnostiky a práce s nadanými	Proškolení pedagogických kolektivů alespoň 10 osob (školních týmů) pro podporu nadání z min. 11 SŠ Proškolení alespoň 11 koordinátorů podpory nadání	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
F.5 Podpora nadání v rámci realizace Mobilního týmu	F.5.1 Práce s vedením škol a s pracovníky ŠPP v oblasti systematizace podpory nadání ve škole	Mobilní tým pro metodickou podporu vedení školy, pracovníků ŠPP a pedagogických pracovníků	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT

G.1 Zlepšení podmínek vzdělávání dětí a žáků s nedostatečnou znalostí českého jazyka	G.1.1 Jazyková příprava v určených školách	Každoroční aktualizace seznamu určených škol Zařazení škol mezi určené školy na jejich žádost Zveřejnění seznamu určených škol na webových stránkách kraje	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet	
	G.1.2 Podpora pedagogů při práci s dětmi a žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka	Vzdělávání učitelů pro výuku češtiny jako cizího jazyka Využívání metodické podpory poskytované kmenovým i určeným školám krajským centrem podpory NPI ČR Využití dvojjazyčného asistenta pedagoga	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK	CCV Pk, NPI ČR, vysoké školy
H.1 Podpora profesního růstu pracovníků školských poradenských zařízení	H.1.1 Vzdělávání pracovníků ŠPZ zaměřené na diagnostiku dětí, žáků, studentů	Proškolených alespoň 10 pracovníků ŠPZ/rok Implementace jednotných základních postupů ŠPZ	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT, NPI ČR, CCV Pk
	H.1.2 Vzdělávání pracovníků ŠPZ zaměřené na zvýšení efektivity spolupráce ŠPZ, školy a rodiny	Proškolených alespoň 10 pracovníků ŠPZ/rok	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT, NPI ČR, CCV Pk
H.2 Metodické vedení pracovníků školských poradenských zařízení a školních poradenských pracovišť	H.2.1 Pravidelné setkávání vedení ŠPZ se zaměřením na výměnu zkušeností ve formě intervize a sdílení	Realizace alespoň 2 akcí ročně pro vedení ŠPZ	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	H.2.2 Pravidelné odborné konference pracovníků všech PPP v Pardubickém kraji	Realizace alespoň 1 konference za dva roky.	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	H.2.3 Pravidelné odborné konference pracovníků všech SPC v Pardubickém kraji	Realizace alespoň 1 konference za dva roky.	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT

	H.2.4 Metodické kabinety pro odborné pracovníky školních poradenských pracovišť	Realizace alespoň dvou on-line setkání zaměřených na činnost školních specialistů	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
	H.2.5 Pravidelné setkávání pracovníků ŠPZ a ŠPP se zaměřením na předávání a výměnu zkušeností ve formě sdílení a metodické podpory směrem ke školám	Realizace alespoň 1 setkání ročně zástupců pracovníků ŠPZ a ŠPP s cílem výměny zkušeností a realizace metodické podpory směrem ke školám.	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK – IDZ, rozpočet Pk	MŠMT
H.3 Zvyšování personálních kapacit školských poradenských zařízení	H.3.1 Rozšíření personálních kapacit ŠPZ o pozice sdílený školní psycholog a sdílený školní speciální pedagog	Realizace projektů zjednodušeného vykazování poradnami	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF, OP JAK	MŠMT

2.6 Prevence a náhradní výchovná péče

2.6.1 Prevence rizikového chování dětí a mládeže

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje je vytvořit bezpečné prostředí ve školách zejména prostřednictvím funkčního systému primární prevence rizikového chování. Pardubický kraj se zaměřil na rozvoj kompetencí pedagogů v oblasti prevence rizikového chování, na dostupnost a zapojení dětí, žáků a studentů do kvalitních programů primární prevence rizikového chování s cílem předejít výskytu rizikového chování, zamezit jeho dalšímu rozvoji a pomoci řešit jeho důsledky.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Odbor školství krajského úřadu zpracoval v roce 2020 koncepční materiál zabývající se oblastí primární prevence Strategii prevence rizikového chování dětí a mládeže Pardubického kraje 2020–2028, který vycházel z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027. Ve Strategii je charakterizován stav primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Pardubickém kraji, jsou stanoveny cíle a nástroje jejich dosažení. Odbor prostřednictvím krajského školského koordinátora prevence úzce spolupracoval s odborem sociálních věcí, zejména s krajským protidrogovým koordinátorem a manažerem prevence kriminality.

Školy v Pardubickém kraji při tvorbě minimálních preventivních programů, které představují základní strategii v oblasti prevence rizikového chování dětí a mládeže, aktivně spolupracovaly s pedagogicko-psychologickými poradnami a dalšími partnery. Prevence byla ve školách realizována v rámci běžné výuky, v třídnických hodinách nebo formou preventivních programů, přednášek a besed. Na základě spolupráce školních metodiků prevence, výchovných poradců a třídních učitelů byla preventivní a poradenská činnost konkrétně zaměřena na žáka či skupinu žáků a jejich rodiče. Velmi pozitivně se projevil přínos práce školních psychologů, jejichž počet je však vzhledem ke vzrůstajícím výukovým a výchovným problémům žáků stále nedostačující.

Při Pedagogicko-psychologické poradně a speciálně pedagogickém centru Ústí nad Orlicí bylo zřízeno v dubnu roku 2013 Krajské centrum primární prevence Ústí nad Orlicí. Aktivita tohoto centra postupně začínají pokrývat celé území Pardubického kraje. Vytvořené programy byly úspěšně certifikovány MŠMT. V roce 2022 bylo provedeno dotazníkové šetření týkající se problematiky užívání návykových látek žáků základních a středních škol Pardubického kraje. Výsledky šetření budou využity v dalších aktivitách centra.

Z rozpočtu Pardubického kraje bylo v minulých letech vyčleněno každoročně 100 000 Kč, které byly využity na podporu preventivních aktivit a vzdělávací akce pro školní metodiky prevence a výchovné poradce. Tyto semináře byly zaměřeny zejména na řešení šikany a kyberšikany ve školách, jednání s agresivními jedinci, vedení třídnických hodin, problematiku sebepoškozování, nové návykové látky, osobní rozvoj pedagoga, kázeň a klima třídy, trestní odpovědnost rizikového chování a ohlašovací povinnost, vliv online prostředí na žáky, rizikové sexuální chování a dopravní výchovu.

Od roku 2018 se Pardubický kraj zapojuje do dotačního programu MŠMT zaměřeného na podporu preventivních aktivit krajů ČR. Pardubický kraj realizoval projekt prostřednictvím Pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogického centra Ústí nad Orlicí.

Od roku 2015 je Pardubický kraj zapojen do projektu Ministerstva vnitra ČR Kraje pro bezpečný internet, který se zaměřuje formou e-learningových kurzů na vzdělávání žáků, pedagogů a rodičů v oblasti bezpečnosti ve virtuálním světě.

Žáci mohou soutěžit ve znalostním kvízu na téma bezpečné práce na internetu. Pro řešitele kvízu je následně dostupná i jeho složitější varianta kvíz PLUS. Každoročně probíhá na krajském úřadu oceňování vylosovaných úspěšných řešitelů kvízu a také krajské kolo kvízu PLUS s postupem do republikového kola.

V posledních letech jsou z rozpočtu Pardubického kraje finančně podporovány akce v oblasti volnočasových aktivit a vytváření zdravého klimatu ve školách a školských zařízeních zřizovaných Pardubickým krajem (adaptační kurzy, preventivní programy škol pro žáky apod.). Od roku 2019 probíhá ve 4 středních školách zřizovaných Pardubickým krajem projekt STOP násilí – prevence kriminality ve školách Pk, ve kterém odborní lektori učí žáky rozeznávat a zvládat nebezpečné situace, účinnou obranu proti fyzickému napadení a základy první pomoci.

Opatření I.1 Podpora kvality primární prevence rizikového chování dětí a mládeže

Opatření je zaměřeno na rozvoj činnosti Krajského centra primární prevence Ústí nad Orlicí s cílem zajistit pokrytí potřeb škol celého kraje certifikovanými programy. Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování bude zajištěno realizací krajské konference a vzdělávacími semináři organizovanými odborem školství pro pedagogy MŠ, ZŠ a SŠ a aktivitami z programu MŠMT zaměřeného na prevenci rizikového chování žáků. Opatření zahrnuje podporu projektů v oblasti primární prevence rizikového chování (Kraje pro bezpečný internet, Stop násilí, soutěž Mladý cyklista a programy škol a školských zařízení zřizovaných Pardubickým krajem). Podpora vykazování preventivních aktivit pomůže ke zkvalitnění práce školních metodiků prevence a přispěje k získání validních informací o průběhu a vyhodnocení preventivních aktivit ve školách pro účely koncepční činnosti odboru školství. Spolu s metodickým vedením pedagogických pracovníků (zejména školních metodiků prevence a výchovných poradců) opatření zajistí vyšší kvalitu prevence rizikového chování ve školách.

Opatření I.2 Podpora kompetencí pedagogů při výchově v oblasti rodičovství, partnerských vztahů a etických a morálních hodnot

Opatření je zaměřeno na vzdělávání pedagogů/žáků v oblasti výchovy ke zdravým partnerským vztahům a rodičovství, podporu zdravého sociálního klimatu ve třídách a školách a podporu škol při zavádění konceptu etické výchovy, rozvoj multidisciplinárního přístupu ve školách při řešení situace žáka se specifickými potřebami, vzdělávací aktivity pro rodiče zaměřené na výchovu, rozvoj rodičovských kompetencí a partnerské spolupráce se školou.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
I.1 Podpora kvality primární prevence rizikového chování dětí a mládeže	I.1.1 Činnost Krajského centra primární prevence Ústí nad Orlicí
	I.1.2 Krajská konference k primární prevenci rizikového chování dětí a mládeže
	I.1.3 Projekty v oblasti primární prevence
	I.1.4

	Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování dětí a mládeže
	I.1.5 Podpora vykazování preventivních aktivit škol do systému evidence preventivních aktivit NPI ČR
I.2 Podpora kompetencí pedagogů při výchově v oblasti rodičovství, partnerských vztahů a etických a morálních hodnot	I.2.1 Podpora aktivit škol a školských zařízení zaměřených na partnerské a rodinné vztahy, životní hodnoty a rodičovství.

2.6.2 Bezpečnost škol a školských zařízení z hlediska ochrany měkkých cílů

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje je vytvořit bezpečné prostředí ve školách a školských zařízeních, přičemž dosavadní vnímání bezpečnosti bylo zpravidla zaměřeno na bezpečnost a ochranu zdraví při práci (BOZP) ve vztahu zaměstnavatele a zaměstnance doplněnou o oblast bezpečnosti a ochrany zdraví (BOZ) dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. Pro kontinuální utváření bezpečnosti je stěžejní identifikace rizik a jejich vyhodnocení, pro která jsou následně přijímána adekvátní opatření. V reakci na nová rizika a hrozby, kterým dnešní společnost čelí, se stále více a rychleji vyvíjejí i jednotlivé oblasti bezpečnosti. Vedle tradičního pohledu na BOZ/BOZP prezentovaného na evropské úrovni Strategickým rámcem EU pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na období 2021–2027 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v měnícím se světě práce a Národní politikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zpracovanou MPSV jsou dnes zpracovávány další koncepce a dílčí strategie. Jednou z nich je Koncepce přístupu MŠMT k bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních v regionálním školství ČR zpracovaná pro období 2021–2023.

V koncepci MŠMT jsou uvedeny dílčí oblasti bezpečnosti, kterým se školy a školská zařízení musí věnovat, aby mohly zajistit bezpečnost v celé její komplexnosti a vzájemné synergii. Vedle tradiční BOZ/BOZP je zde primární prevence rizikového chování, ale i připravenost na mimořádné události a krizové situace a nově také ochrana měkkých cílů. Prioritou ochrany měkkých cílů je ochrana zdraví a životů před závažnými násilnými útoky, zaměřuje se tedy na ochranu fyzických osob samotných, nikoliv majetku, proto případný útok směřovaný vůči prázdné škole, jehož cílem je poškození objektu, se nepovažuje za útok na měkké cíle.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Pardubický kraj realizoval úkoly spojené se zajištěním bezpečnosti, aniž by tento požadavek byl formulován do Dlouhodobého záměru Pardubického kraje pro období 2020–2024 a v letech 2019–2021 se zapojil do dotačního titulu Ministerstva vnitra ČR. V rámci dotačního titulu realizoval projekt na zvýšení bezpečnosti škol a školských zařízení. V rámci první etapy projektu prošly zejména krajské školy a školská zařízení vyhodnocením rizik ohroženosti násilnými trestnými činy v podobě aktivních útočníků, ale i dalšími mimořádnými událostmi s možnými dopady na zdraví a životy. V dalších etapách byla zpracovávána odpovídající dokumentace podle metodik Ministerstva vnitra ČR a současně byla většina škol a školských zařízení s téměř 50 % účastí pedagogických pracovníků proškolená základními informacemi nejen o možných rizicích a jejich scénářích, ale především v odpovídajících reakcích a postupech. Uskutečněno bylo 97 vzdělávacích akcí,

kterých se zúčastnilo 58 % všech pracovníků z krajem zřizovaných škol (více než 2 400 osob) a současně 440 pracovníků z obecních škol.

V letech 2022 a 2023 Pardubický kraj realizoval ze svého rozpočtu především semináře pedagogických pracovníků škol v oblasti psychosociální pomoci, jejichž cílem bylo naučit pedagogické pracovníky zvládat stresové situace a umět při nich poskytnout první psychosociální pomoc sobě i postiženým osobám.

V nadcházejícím období usiluje Pardubický kraj o dopracování bezpečnostní dokumentace dle metodik Ministerstva vnitra ČR a aplikaci jejich opatření do běžného provozu škol a školských zařízení zřizovaných Pardubickým krajem. Bezpečnostní dokumentace bude zpracována ve všech školách a školských zařízení zřizovaných Pardubickým krajem s ohledem na jejich zaměření a vykonávanou činnost.

Opatření J.1 Podpora zajištění bezpečnosti škol a školských zařízení Pardubického kraje

Za účelem zajištění bezpečnosti a eliminace její rozdílné úrovně budou školy a školská zařízení zřizovaná Pardubickým krajem především metodicky podporována v dokumentační tvorbě (jednotná dokumentace z hlediska obsahu vyžaduje jednoho dodavatele/zpracovatele). Tento krok usnadní kraji jako zřizovateli vyhodnocení a následné vzájemné porovnání dosažené úrovně bezpečnosti. Dále budou ředitelé škol a školských zařízení zřizovaných Pardubickým krajem podporováni při zavádění bezpečnostních opatření, přičemž role zřizovatele bude využita při sdílení dobré praxe a poskytování metodické pomoci při řešení konkrétních bezpečnostních incidentů či mimořádných událostí a vyhodnocení následných opatření.

Opatření J.2 Podpora pracovníků škol a školských zařízení

Opatření je zaměřeno na vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení v Pardubickém kraji v oblasti ochrany měkkých cílů a reakci na možné bezpečnostní incidenty včetně praktických nácviků reakce. Bezpečnostní školení budou zaměřena na deeskalaci verbální agrese, ale i prevenci a reakci na násilné incidenty ve školách.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
J.1 Podpora zajištění bezpečnosti Š/ŠZ Pk	J.1.1 Metodická podpora ředitelů Š/ŠZ zřizovaných Pk při nastavování vhodných režimových a technických opatření při uplatňování nástrojů sdílení dobré praxe
	J.1.2 Aktualizace zpracovaných Vyhodnocení ohroženosti z let 2020 a 2021 dle potřeb Š/ŠZ Pk
	J.1.3 Metodická podpora ředitelů Š/ŠZ zřizovaných Pk při tvorbě a aktualizaci bezpečnostní dokumentace Š/ŠZ
J.2 Podpora pracovníků škol a školských zařízení	J.2.1 Realizace praktických nácviků ve spolupráci s odborníky, především Krajským ředitelstvím policie Pardubického kraje – nácviky metod U-S-B a dalších pro řešení mimořádné události spojené se závažným násilným útokem jedince
	J.2.2 Realizace vzdělávacích aktivit pro pracovníky Š/ŠZ nebo jejich dílčí skupiny v tématu ochrany měkkých cílů a bezpečnostních incidentů

2.6.3 Ústavní výchova (dětské domovy)

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje je dokončit transformaci dětských domovů a život dětí v dětských domovech maximálně přiblížit životu v běžných rodinách. Motivací transformace je uvědomění, že ústavní forma péče není pro děti přirozená a nemůže vést k naplňování jejich potřeb tak, jako život v samostatných domácnostech. Změna ve způsobu poskytování péče umožní dětem vyrůstajícím v ústavních zařízeních větší zapojení do běžného života a kvalitněji je připraví na samostatný život po opuštění dětského domova. Transformace se netýká pouze přesunu z velké budovy do bytů či domků, ale především jiného přístupu k dětem a jejich potřebám. Menší rodinná skupina umožňuje větší individuální péči a přístup k dítěti, zároveň se děti lépe připraví na budoucí život, mají více soukromí a více si váží věci i své práce. Důsledná realizace Strategie péče o ohrožené děti a rodiny na území Pardubického kraje by měla vést k postupnému snížení počtu dětí v ústavních zařízeních a rozšíření podpory pro biologické a náhradní rodiny. Pokračování v transformaci jednotlivých pobytových zařízení pro děti v souladu s vizí a potřebami kraje a transformačními plány jednotlivých zařízení.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

V Pardubickém kraji je nařízená ústavní výchova realizována dlouhodobě v pěti dětských domovech zřizovaných Pardubickým krajem a v jednom privátním zařízení s celkovou kapacitou 166 lůžek. Všechna zařízení zřizovaná Pardubickým krajem procházejí transformačním procesem a jejich aktivity byly v uplynulém období směřovány k naplňování Strategie péče o ohrožené děti a rodiny na území Pardubického kraje. Impulsem pro zpracování Strategie byly změny, které v oblasti poskytování ústavních služeb nastávají a snaha o kvalitativně vyšší péči o ohrožené děti a rodiny.

V rámci meziodborové spolupráce gesce školství, zdravotnictví a sociálních věcí došlo k vymezení personálních i materiálních kapacit a finančních zdrojů stávajících zařízení s cílem vytvořit nový systém podpory rodin a sítě terénních a ambulantních služeb pro potřeby ohrožených dětí a rodin. Významným krokem v tomto procesu byl postupný přesun rodinných skupin z kmenových budov do pronajatých bytů či domků. Společným cílem bylo definováno zejména omezení ústavní péče směrem k řadě poskytovaných integrovaných rodinných a komunitních služeb. V současné době žije v samostatných bytech v běžné zástavbě nebo v samostatných domcích ve 26 rodinných skupinách 146 dětí.

Velká pozornost byla proto věnována také motivaci pracovníků zařízení ke změně v činnosti, kterou dosud vykonávali. V této souvislosti průběžně probíhala pro pedagogické pracovníky metodická setkání a workshopy. V Dětském domově Holice je od roku 2017 realizována doplňková činnost v podobě sociálně aktivizační služby „Spolu!“, která poskytuje podporu rodinám ohroženým akutním odebráním dětí. Pomáhá rodičům řešit krizové situace v jejich životě, aby byli schopni zajistit dětem potřebnou péči a výchovu v domácím prostředí. Současně se orientuje na práci s mladými dospělými, kteří opouštějí zařízení pro výkon ústavní výchovy.

Opatření K.1 Prevence umístění dětí do ústavní výchovy

Funkční, harmonická a kvalitní rodina je základním prostředím pro optimální vývoj dítěte. Ve chvíli, kdy rodiče z různých důvodů nezvládají svou rodičovskou roli (sociálních, ekonomických aj.), je důležité nastavit ohrožené rodině koordinovaný systém podpory, který

povede ke stabilizaci krizové situace v rodině. Rozvoj rodičovských kompetencí je naplňován nabídkou všestranné odborné poradenské pomoci.

Podstatným nástrojem prevence umístění ohrožených dětí do ústavních zařízení je mezioborová spolupráce. Součinností odborných pracovníků sekce školství, sociálních věcí a zdravotnictví vzniká v období před samotným umístěním dítěte do ústavní péče prostor pro intenzivní spolupráci s biologickými rodinami ohrožených dětí. Všestranná podpora z řad sociálních pracovníků OSPOD, výchovných poradců a metodiků prevence ve školách nebo školských poradenských pracovníků, psychologů, příp. pediatra či nestátní neziskové organizace může přispět k motivaci rodiny vzniklou nepříznivou situací řešit.

Opatření K.2 Deinstitutionalizace zařízení pobytové péče

Pardubický kraj bude pokračovat v transformaci jednotlivých zařízení pro výkon ústavní výchovy s cílem dosáhnout úplné transformace spočívající v přesunu všech rodinných skupin z kmenových budov do vlastních či pronajatých bytů či domků.

Transformační proces v jednotlivých zařízeních pro výkon ústavní výchovy v Pardubickém kraji je regulován řídicím týmem složeným ze zástupců samosprávy i státní správy, kteří se významným způsobem podílejí na jeho realizaci. Aktivita řídicího týmu se primárně zaměřují na naplňování Strategie péče o ohrožené děti a rodiny v Pardubickém kraji. Současně je vnímán jako gestor pracovních transformačních týmů v jednotlivých zařízeních a koordinátor jejich výstupů.

Cílem Pardubického kraje je maximálně snižovat počty dětí v dětských domovech. Zásadním dokumentem, závazným pro všechny účastníky procesu, je Strategie péče o ohrožené děti a rodiny v Pardubickém kraji (2019) a aktualizovaný Akční plán ke strategii. Již první změny v systému péče o ohrožené děti v Pardubickém kraji ukázaly, že pokud je péče poskytována v běžném prostředí, tedy v bytech či domcích a v menších skupinách, jsou děti lépe připraveny na vlastní život. Jejich osobní rozvoj a soběstačnost jsou mnohem vyšší, než když vyrůstají v ústavu.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
K.1 Prevence umístění dětí do ústavní výchovy	K.1.1 Mezioborová spolupráce v oblasti péče o ohrožené děti
	K.1.2 Podpora rodičovských kompetencí
K.2 Deinstitutionalizace zařízení pobytové péče	K.2.1 Činnost řídicího týmu pro transformaci ústavních zařízení na úrovni kraje
	K.2.2 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků dětských domovů
	K.2.3 Pokračování v transformaci ústavních zařízení v souladu s vizí kraje

Opatření, aktivity a kritéria rozvoje

Opatření	Aktivita	Kritéria	Termín	Zdroj financování	Spolugesce
I.1 Podpora kvality primární prevence rizikového chování dětí a mládeže	I.1.1 Činnost Krajského centra primární prevence Ústí nad Orlicí	Realizace programů primární prevence pro Š/ŠZ s využitím interaktivních technik aktivit psychosociálního charakteru a prvky zážitkové pedagogiky	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	
	I.1.2 Krajská konference k primární prevenci rizikového chování dětí a mládeže	Realizace krajské konference 1x ročně k aktuálním tématům primární prevence	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	
	I.1.3 Projekty v oblasti primární prevence	Kraje pro bezpečný internet, projekt Stop násilí – prevence kriminality ve školách Pk, soutěž Mladý cyklista Finanční podpora preventivních aktivit krajských Š/ŠZ	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk	
	I.1.4 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování dětí a mládeže	Zajištění nejméně 5 seminářů ročně zejména pro metodiky prevence a výchovné poradce Metodická pomoc pracovníkům v oblasti primární prevence rizikového chování dětí a mládeže	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk	CCV Pk, NPI ČR
	I.1.5 Podpora vykazování preventivních aktivit škol do systému evidence preventivních aktivit NPI ČR	Preventivní aktivity vykáže alespoň 75 % škol	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet	NPI ČR

I.2 Podpora kompetencí pedagogů při výchově v oblasti rodičovství, partnerských vztahů a etických a morálních hodnot	I.2.1 Podpora aktivit škol a školských zařízení zaměřených na partnerské a rodinné vztahy, životní hodnoty a rodičovství.	Realizace dotačního programu Kraj pro rodinu – vzdělávací aktivity pro rodiče zaměřené na výchovu a partnerskou spolupráci se školou	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	OSV KrÚ Pk
J.1 Podpora zajištění bezpečnosti Š/ŠZ Pk	J.1.1 Metodická podpora ředitelů Š/ŠZ zřizovaných Pk při nastavování vhodných režimových a technických opatření při uplatňování nástrojů sdílení dobré praxe	Metodická podpora dle potřeb ředitelů Š/ŠZ Pk	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	
	J.1.2 Aktualizace dle potřeb Š/ŠZ Pk zpracovaných Vyhodnocení ohroženosti z let 2020 a 2021	Aktualizované dokumenty všech Š/ŠZ Pk za podmínky postupného sjednocení zpracovatele	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	
	J.1.3 Metodická podpora ředitelů Š/ŠZ zřizovaných Pk při tvorbě a aktualizaci bezpečnostní dokumentace Š/ŠZ	Metodická podpora dle potřeb ředitelů Š/ŠZ Pk	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	
J.2 Podpora pracovníků škol a školských zařízení	J.2.1 Realizace praktických nácviků ve spolupráci s odborníky, především Krajským ředitelstvím policie Pardubického kraje – nácviky metod U-S-B a dalších pro řešení mimořádné události spojené se závažným násilným útokem jedince	Zajistit realizaci alespoň dílčích nácviků U-S-B alespoň ve 4 Š/ŠZ Pk /ročně	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	KŘP Pk
	J.2.2 Realizace vzdělávacích aktivit pro pracovníky Š/ŠZ nebo jejich dílčí skupiny	Realizace vzdělávacích aktivit	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	

	v tématu ochrany měkkých cílů a bezpečnostních incidentů				
K.1 Prevence umístění dětí do ústavní výchovy	K.1.1 Meziodborová spolupráce v oblasti péče o ohrožené děti	Metodická podpora školním poradenským pracovníkům – využití mobilního týmu	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk	OSV KrÚ Pk, OZ KrÚ Pk
	K.1.2 Podpora rodičovských kompetencí	Realizace dotačního programu Kraj pro rodinu – vzdělávací aktivity pro rodiče zaměřené na výchovu a partnerskou spolupráci se školou	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	OSV KrÚ Pk
K.2 Deinstitucionalizace zařízení pobytové péče	K.2.1 Činnost řídicího týmu pro transformaci ústavních zařízení na úrovni kraje	Průběžné monitorování dopadů transformace – sběr a zpracování dat Revize transformačních plánů jednotlivých zařízení	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF	OSV KrÚ Pk
	K.2.2 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků dětských domovů	Zajištění kvalitního vzdělávání pracovníkům v přímé péči Zabezpečení odborných stáží	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, ESIF	OSV KrÚ Pk
	K.2.3 Pokračování v transformaci ústavních zařízení v souladu s vizí kraje	Stavba dvojdomku, nákup či pronájem 5 domů a 5 bytů Příprava dětí a pedagogů na přemístění do transformované domácnosti	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF, NPO, rozpočet Pk	OSV KrÚ Pk

2.7 Vzdělávání v celoživotní perspektivě

2.7.1 Základní umělecké vzdělávání

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje je podporovat rozvoj estetického cítění a kreativity žáků a současně rozvíjet jejich pozitivní vztah k umění a kultuře. Základní umělecké školy poskytují základy vzdělávání v uměleckých oborech (hudebním, výtvarném, literárně-dramatickém a tanečním) a odborně připravují žáky na studium ve středních a vysokých školách uměleckého zaměření. Základní umělecké vzdělávání umožňuje podchytit a rozvíjet nadané a mimořádně nadané žáky a vést je k další umělecké činnosti.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Ve školním roce 2022/2023 působilo na území Pardubického kraje 30 základních uměleckých škol (ZUŠ), z toho 27 zřizovaných obcemi a 3 privátním sektorem. Celkový počet základních uměleckých škol se v posledních školních letech nezměnil. Významně se nemění ani počet žáků navštěvujících ZUŠ. Základní umělecké školy jsou v kraji rovnoměrně rozloženy a dostupnost jejich kapacit pro populaci ve věku 6–18 let se dlouhodobě pohybuje nad průměrem ČR, který činí 20 %.

Pracovníkům základních uměleckých škol byla metodická pomoc poskytována prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje, na dvoudenních poradách zástupců škol a školských zařízení a průběžně individuální formou. Prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje měli pracovníci základních uměleckých škol možnost během školního roku prezentovat své aktivity a činnosti. Nadaní žáci ZUŠ byli oceňováni v rámci udílení ocenění Mladý talent Pardubického kraje.

Ke zvýšení svých kompetencí mohli pracovníci ZUŠ využít vzdělávací nabídky Centra celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje, která se zaměřovala na oblast umění a kultury, např. semináře Tango Argentino, Projekty v keramické dílně. Problematika řízení školy, školského managementu, případně legislativní záležitosti byly obsahem kurzů pro vedoucí pracovníky, např. semináře Novely právních norem, Jak se připravit na inspekci. Současně byly nabízeny semináře rozvíjející didaktické a psychologické kompetence, např. seminář Formativní hodnocení ve výuce, Jak reagovat na krizové situace ve škole.

Opatření L.1 Profesní rozvoj pedagogů ZUŠ

Cílem opatření je podpořit profesní růst pedagogů ZUŠ pomocí dlouhodobého vzdělávání a průběžného sebevzdělávání formou vzdělávacích kurzů, stáží, supervize, mentoringu či koučinku s využitím vzájemné spolupráce a sdílení zkušeností.

Opatření L.2 Podpora inovativního vzdělávání žáků v ZUŠ

Cílem opatření je osobnostní a sociální rozvoj žáků ZUŠ a jejich podpora v rozvoji znalostí a dovedností s využitím inovativních forem vzdělávání prostřednictvím netradičních vzdělávacích metod a strategií, které vedou žáka k rozvoji kreativity, talentu a samostatnosti.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
L.1 Profesní rozvoj pedagogů ZUŠ	L.1.1 Vzdělávání pedagogů ZUŠ
	L.1.2 Spolupráce pedagogů ZUŠ
L.2 Podpora inovativního vzdělávání žáků v ZUŠ	L.2.1 Inovativní vzdělávání žáků v ZUŠ

2.7.2 Zájmové vzdělávání**Popis cíle a zdůvodnění potřeby**

Cílem Pardubického kraje je přispět ke zkvalitnění a rozšíření nabídky volnočasových aktivit, podpořit profesní růst pracovníků v zájmovém vzdělávání a vytvářet podmínky pro rozvoj neformálního vzdělávání. Zájmové a neformální vzdělávání tvoří nedílnou součást procesu celoživotního učení, rozvíjí osobnost, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní, rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, talent a upevňuje sociální vztahy.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Ve školním roce 2022/2023 vykonávalo zájmovou činnost 17 středisek volného času (SVČ) – domů dětí a mládeže (DDM) zřizovaných obcemi a 1 privátním sektorem. Počet domů dětí a mládeže se v posledních letech nezměnil.

Dále v kraji působilo 252 školních družin (ŠD) a 16 školních klubů (ŠK). Ve sledovaném období došlo k mírnému nárůstu jejich počtu.

Metodická pomoc pracovníkům v zájmovém vzdělávání byla poskytována prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje, na dvoudenních poradách zástupců škol a školských zařízení a průběžně individuální formou.

Vzdělávací nabídka Centra celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje pro pracovníky v zájmovém vzdělávání obsahovala kurzy na podporu rozvoje didaktických a psychologických kompetencí, např. semináře Zážitková pedagogika ve výchově a výuce – nové metody výuky, Zajímavé techniky a nápady ve výtvarné práci s dětmi, Relaxační techniky pro děti s prvky jógy. Pracovníci středisek volného času, školních družin a klubů využívali i nabídku dalšího vzdělávání Národního pedagogického institutu České republiky.

Prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje měli pracovníci v zájmovém vzdělávání během školního roku možnost prezentovat aktivity a činnosti středisek volného času, školních družin a klubů.

Domy dětí a mládeže se kromě zájmové činnosti podílely na další péči o nadané děti, žáky a studenty. Ve spolupráci se školami a dalšími institucemi organizovaly soutěže a přehlídky vyhlášené MŠMT pro žáky základních a středních škol. V posledních školních letech realizovaly většinu okresních a krajských kol soutěží, kdy využívaly dostupné personální a prostorové kapacity. Na projektu Realizace okresních a krajských kol soutěží v zájmovém vzdělávání 2022 v Pardubickém kraji se podílelo celkem 6 středisek volného času.

Opatření M.1 Profesní rozvoj pedagogů SVC a ŠD/ŠK

Cílem opatření je podpořit profesní růst pedagogů SVC a ŠD/ŠK pomocí dlouhodobého vzdělávání a průběžného sebevzdělávání formou vzdělávacích kurzů, stáží, supervize, mentoringu či koučinku s využitím vzájemné spolupráce a sdílení zkušeností.

Opatření M.2 Podpora inovativního vzdělávání žáků v SVC a ŠD/ŠK

Cílem opatření je osobnostní a sociální rozvoj účastníků v SVC a ŠD/ŠK a jejich podpora v rozvoji znalostí a dovedností s využitím inovativních forem vzdělávání prostřednictvím netradičních vzdělávacích metod a strategií, které vedou k rozvoji kreativity, talentu a samostatnosti.

Opatření M.3 Podpora organizátorů soutěží

Cílem opatření je finančně zajistit a metodicky podporovat činnost SVC podílejících se na zabezpečení okresních a krajských kol soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání (okresních metodiků a administrátorů soutěží).

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
M.1 Profesní rozvoj pedagogů SVC a ŠD/ŠK	M.1.1 Vzdělávání pedagogů SVC a ŠD/ŠK
	M.1.2 Spolupráce pedagogů SVC a ŠD/ŠK
M.2 Podpora inovativního vzdělávání účastníků zájmového vzdělávání v SVC a ŠD/ŠK	M.2.1 Inovativní vzdělávání účastníků zájmového vzdělávání v SVC a ŠD/ŠK
M.3 Podpora organizátorů soutěží	M.3.1 Vytváření podmínek pro zabezpečení školních, okresních a krajských kol soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání

2.7.3 Jazykové vzdělávání**Popis cíle a zdůvodnění potřeby**

Cílem Pardubického kraje je posílení komunikačních kompetencí žáků v cizích jazycích a zvýšení kvality cizojazyčného vzdělávání. V současné době dochází ke stále intenzivnějšímu setkávání osob hovořících různými jazyky a ke vzájemné spolupráci ve všech oblastech lidské činnosti. To přináší nové požadavky na znalosti cizích jazyků, jejichž výuka stále nabývá na významu. Internacionalizace soukromé i profesní sféry vyžaduje schopnost jedince komunikovat minimálně v jednom z cizích jazyků. Jazykové znalosti zvyšují zaměstnatelnost absolventů, umožňují jejich mobilitu a usnadňují práci s cizojazyčnými informacemi. Z hlediska škol rozvoj jazykového vzdělávání umožňuje zapojení do projektů mezinárodní spolupráce, ať už mezi školami, nebo mezi školami a zaměstnavateli.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Ve sledovaném období školy realizovaly projekty na podporu a rozvoj infrastruktury z OP (IROP, OP VVV, OP JAK) zaměřené na zkvalitnění podmínek pro vzdělávání žáků v oblasti cizích jazyků. Školy (10 %) vybudovaly, rekonstruovaly, zmodernizovaly a vybavily alespoň jednu učebnu cizího jazyka (AJ, NJ, FJ, RJ, ŠP, IT.). Prostřednictvím realizovaných

projektů se vybavily moderními výukovými pomůckami, vzdělávacími programy a aplikacemi pro výuku cizích jazyků, učebnicemi, slovníky, s cílem zapojení moderních didaktických pomůcek ve výuce cizích jazyků. Do výuky cizích jazyků byli zejména ve středních školách zapojováni rodilí mluvčí. Žáci a učitelé se účastnili zahraničních mobilit (Erasmus, I-KAP). Školy realizovaly výměnné pobyty, stáže, jazykové kurzy pro žáky a pedagogy, podporovaly své pracovníky ve vzdělávání v oblasti rozvoje znalostí cizích jazyků a v moderních metodách a jejich využití ve výuce cizích jazyků. Pro aktivity školy čerpaly Šablonu DVPP cizí jazyky SŠ a Nové metody ve výuce SŠ.

Pardubický kraj vyhlašoval dotační program Spolupráce se zahraničními regiony na podporu rozvoje zahraničních vztahů Pardubického kraje, prioritně s partnerskými regiony a na podporu aktivit v dalších zahraničních regionech. Jednou s podporovaných oblastí spolupráce bylo rozvíjení vzájemných vzdělávacích, společenských, kulturních a sportovních kontaktů v oblasti školství.

Opatření N.1 Zvýšení kvality jazykového vzdělávání

Opatření zahrnuje vzdělávání pedagogů k rozvoji a hodnocení komunikačních kompetencí žáka v cizím jazyce, metodice CLIL, výuce odborného cizího jazyka, využívání digitálních technologií ve výuce včetně rozvoje kompetencí pedagoga v cizím jazyce. Zaměřuje se také na využívání moderních výukových materiálů a metodických příruček MŠMT pro výuku odborného cizího jazyka.

Opatření N.2 Podpora mobilit žáků a učitelů

Záměrem Pardubického kraje je podpora mezinárodní spolupráce škol a školských zařízení formou individuálních a skupinových mobilit žáků a pedagogů, odborných stáží a praxí, eTwinningu a dalších projektů, v jejichž rámci žáci a pedagogové využívají cizí jazyk jako prostředek komunikace k dosažení cílů projektu. Pro úspěšný rozvoj komunikačních kompetencí žáků a pedagogů má pobyt v autentickém prostředí či kontakt s ním zásadní význam.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
N.1 Zvýšení kvality jazykového vzdělávání	N.1.1 Rozvoj jazykových znalostí a komunikačních kompetencí pedagogů.
	N.1.2 Podpora výuky odborného cizího jazyka ve středních a vyšších odborných školách.
N.2 Podpora zahraničních mobilit žáků a pedagogů	N.2.1 Realizace odborných zahraničních stáží žáků škol.
	N.2.2 Realizace vzdělávacích výjezdů učitelů škol.

2.7.4 Environmentální výchova a výchova k udržitelnému rozvoji

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje v environmentální výchově a ve výchově k udržitelnému rozvoji je přispět zejména ke koordinaci a podpoře ekovýchovných aktivit, k posílení jejich medializace a k rozvoji spolupráce škol a školských zařízení, zřizovatelů, středisek ekologické výchovy a dalších aktérů.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Základním dokumentem je Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Pardubického kraje. Environmentální výchova je součástí rámcových vzdělávacích programů, školních vzdělávacích programů a školních programů EVVO. Dále je integrována do další dokumentace škol a školských zařízení (např. koncepce rozvoje školy, školní řád, provozní řád).

Ekologická výchova byla realizována činnostmi probíhajícími ve školách, školských zařízeních a ve střediscích ekologické výchovy prostřednictvím volnočasových aktivit a v rámci neorganizovaného volného času jednotlivců zaměřeného na oblast životního prostředí.

V roce 2023 funkci krajského koordinátora EVVO pro Pardubický kraj zajišťoval pracovník odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Pardubického kraje, který svou činností přispíval k plnění Koncepce EVVO Pardubického kraje. Na krajském informačním serveru www.ekovychova.cz, který provozoval, byly k dispozici aktuální informace z oblasti ekovýchovy v Pardubickém kraji – zejména o aktivitách ekocenter, soutěžích, vzdělávacích akcích a možnostech čerpání dotací. Krajský koordinátor EVVO též fungoval jako ekoporadna, spolupracoval s neziskovými organizacemi, obcemi a dalšími subjekty a zajišťoval environmentální poradenský servis pro veřejnost. Dále organizoval a koordinoval ekologické akce Den země, soutěž Dobrý skutek pro přírodu apod. Zpravidla 2x měsíčně byl všem školám a školským zařízením v kraji a přihlášeným odběratelům zasílán Newsletter z oblasti ekovýchovy. V roce 2023 se jednalo celkem o 220 odběratelů.

Síť M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy) je dlouhodobým programem, jehož záměrem je vytvářet funkční systémy školního a mimoškolního environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Tato síť je určena základním a středním školám. Mateřské školy jsou zapojeny v síti MRKVIČKA. V síti M.R.K.E.V. bylo ve školním roce 2022/2023 v Pardubickém kraji registrováno 83 základních a středních škol, v síti MRKVIČKA 53 mateřských škol. V porovnání se školním rokem 2018/2019 bylo v těchto programech registrováno 97 základních a středních škol a 51 mateřských škol.

V roce 2022 Ekocentrum PALETA, z.s. pod záštitou člena Rady Pardubického kraje pro školství vyhlásilo krajskou ekologickou soutěž Zelený ParDoubek na téma Plýtvání potravinami. Soutěž byla určena týmům z mateřských, základních, speciálních a středních škol se sídlem v Pardubickém kraji. Soutěž byla podpořena dotací Pardubického kraje ve výši 100 000 Kč. Tato soutěž byla realizována též v letech 2018 a 2020 a Pardubickým krajem finančně podpořena dotací ve výši 80 000 Kč.

Krajský koordinátor EVVO ve spolupráci s Pardubickým krajem uspořádal na podzim 2022 v Litomyšli 22. ročník Krajské konference EVVO na téma Jak chránit, aneb jak neplýtvat, kterého se zúčastnilo 120 pedagogů a hostů, což představuje téměř dvojnásobek v porovnání s předešlými roky. Krajský koordinátor EVVO vystupoval s aktuálními informacemi v oblasti environmentální výchovy také na každoročních dvoudenních poradách ředitelů škol a školských zařízení Pardubického kraje.

V rámci regionu NUTS II Severovýchod (Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj) probíhalo dvouleté studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy. Studium bylo organizováno formou vícedenních kurzů a z Pardubického kraje se jej účastnilo 9 pedagogů ze základních a středních škol. Další ročník tohoto dvouletého studia byl spuštěn v březnu 2023 ve spolupráci s Krajem Vysočina. Tento projekt je každoročně podporován dotací Pardubického kraje ve výši 104 000 Kč.

Střediska ekologické výchovy působící v Pardubickém kraji nabízejí školám atraktivní a vysoce účinnou realizaci EVVO formou ekologických výukových programů. Jednalo se zejména o organizace: Ekocentrum PALETA, z. s. a jeho 2 pobočky v Chrudimi a v Oucmanicích (pobytové centrum), Ekocentrum Skřítek z. s., Společnost Renata z. s., Středisko ekologické výchovy AMOS, o. p. s., Zelený dům Chrudim z. s., Centrum environmentální výchovy Stolístek, Záchranná stanice a ekocentrum Pasíčka (pobytové centrum), Záchranná stanice volně žijících zvířat Zelené Vendolí, Záchranná stanice Lipeč, z. s., ZO ČSOP Podorlicko, ZO ČSOP Zlatá Studánka, Český svaz ochránců přírody Pardubice, Městské lesy Chrudim, s. r. o., Boii, z. s., Hiporehabilitace Baneta, z. s., ELEMENTY z. s., APOLENKA z. s., Altus, z. s., Pohádková zahrada, Společnost pro zachování biodiverzity, z. ú., Krásenka z. s., ŠUMÁK, z. s. a Království sov, z. ú.

Opatření O.1 Realizace Krajské koncepce EVVO Pk

Cílem opatření je komplexně zkvalitnit realizaci EVVO a VUR ve školách a školských zařízeních, podporovat aktivity EVVO a jejich medializaci. Řídícím orgánem je pracovní skupina EVVO složená ze zástupců Pardubického kraje, odborů krajského úřadu, škol a nestátních neziskových organizací. Výkonným orgánem EVVO je krajský koordinátor EVVO.

Opatření O.2 Zvýšení implementace EVVO a VUR do výuky a činnosti Š/ŠZ

Cílem opatření je, aby školy a školská zařízení v co největší míře začleňovaly do výuky a dalších aktivit průřezové téma EVVO a VUR (účast v ekovýchovných programech, soutěžích, využívání školních prostor k tvorbě přírodních zahrad a učeben v přírodě atd.). Nejaktivněji se zapojují do činností v oblasti EVVO a VUR základní školy, následně mateřské školy a střední školy. Situaci napomáhá ustanovení funkce školního koordinátora EVVO. Do výuky je vhodné zařazovat návštěvy středisek ekologické výchovy, která nabízejí ekovýchovné programy, a to krátkodobé i pobytové.

Opatření O.3 Profesní rozvoj pracovníků Š/ŠZ v EVVO a VUR

Cílem opatření je především studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy pro školní koordinátory EVVO zvyšující jejich odbornost, didaktické a manažerské schopnosti. Neméně důležité jsou vzdělávací semináře pro pedagogické a provozní zaměstnance zaměřené např. na způsoby prezentace EVVO navenek, měření ekologické stopy, ekologizaci provozu, ekologicky příznivé chování. Důležitá je výměna zkušeností mezi pedagogy, prezentace příkladů dobré praxe EVVO v jednotlivých školách, což každoročně zajišťuje Krajská konference EVVO. Dále je potřebné pokračovat v proškolení ředitelů škol a školských zařízení v oblasti EVVO např. v rámci porad ředitelů, neboť ředitel školy ovlivňuje podstatnou měrou atmosféru školy a svým postojem přispívá k celkovému ekologickému přístupu škol.

Opatření O.4 Pravidelný informační a metodický servis Š/ŠZ v EVVO a VUR

Cílem opatření je provoz krajského speciálního serveru zaměřeného na ekovýchovu www.ekovychova.cz přispívajícího k lepší informovanosti, propagaci a osvětě včetně rozesílky Newsletteru. Dalším významným informačním kanálem je Školský portál Pardubického kraje, zejména sekce věnovaná environmentálnímu vzdělávání. Dále je osvědčený systém poštovních a elektronických rozesílek v rámci programů M.R.K.E.V. a Mrkvička.

Opatření O.5 Posílení spolupráce v EVVO a VUR

Cílem opatření je podporovat vytváření podmínek pro spolupráci aktérů v oblasti EVVO a VUR k šíření těchto aktivit i mimo budovu Š/ŠZ, sdílení příkladů dobré praxe apod.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
O.1 Realizace Krajské koncepce EVVO Pk	O.1.1 Podpora koordinace a realizace EVVO a VUR ve Š/ŠZ
O.2 Zvýšení implementace EVVO a VUR do výuky a činnosti Š/ŠZ	O.2.1 Podpora Š/ŠZ v implementaci EVVO a VUR
N.3 Profesní rozvoj pracovníků Š/ŠZ v EVVO a VUR	O.3.1 Podpora vzdělávání v EVVO a VUR a jeho aplikace ve Š/ŠZ
O.4 Pravidelný informační a metodický servis Š/ŠZ v EVVO a VUR	O.4.1 Podpora rozvoje informačních a metodických kanálů v EVVO a VUR
O.5 Posílení spolupráce v EVVO a VUR	O.5.1 Vytváření podmínek pro spolupráci aktérů v oblasti EVVO a VUR

2.7.5 Podpora pohybových aktivit**Popis cíle a zdůvodnění potřeby**

Sport dětí a mládeže je nejdůležitější oblastí sportu z hlediska jeho vlivu na pohybovou aktivitu jedince v rámci jeho celého života. Jeho nezpochybnitelná úloha při výchově dětí a mládeže je základním předpokladem pro vytváření zdravé společnosti. Cílem Pardubického kraje je zejména podpořit pravidelnou a systematickou sportovní činnost dětí a mládeže zajišťovanou sportovními organizacemi působícími v kraji. Především jde o podporu činnosti sportovních klubů, tělocvičných jednot, svazů a ostatních tělovýchovných organizací, které pracují s dětmi a mládeží a účastní se pravidelných soutěží. Pardubický kraj dále podpoří přípravu a účast talentovaných sportovců a sportovních výběrů, zejména dětí a mládeže a reprezentace kraje, na významných sportovních akcích typu Olympiáda dětí a mládeže ČR, Mistrovství Evropy a Mistrovství světa, Světový pohár apod. Cílem Pardubického kraje je také zkvalitnění a rozšíření nabídky volnočasových aktivit dětí a mládeže.

Opatření P.1 Podpora sportu a volnočasových aktivit

Cílem opatření je zejména dotačními tituly podpořit školní a mimoškolní pohybové aktivity organizovaného charakteru, a to nejen pro děti a žáky pohybově nadané. Podpora je určena na činnost sportovních organizací, zejména na materiálně technické vybavení, účast a pořádání soutěží a soustředění, náborové akce, odměny rozhodčích, podporu účasti trenérů na odborných seminářích a trenérských kurzech v oblasti sportu a tělovýchovy, dopravu na utkání nebo závody, pronájem sportovních ploch apod. Podpořeny budou mimo jiné i volnočasové aktivity se sportovním/pohybovým zaměřením jako sportovní kroužky, tábory se sportovním zaměřením nebo pravidelné cvičení pro děti a mládež. Pardubický kraj podpoří také zapojení žáků do programu Mezinárodní ceny vévody z Edinburghu (DofE). Kromě dotačních titulů je mládež podporována také přímými dotacemi, které jsou standardně v rozpočtu kraje (mládežnický hokej, regionální fotbalová akademie apod.).

Podpora kraje bude dále směřována zejména na pořádání školních sportovních akcí, které mají široký záběr škol a tím i dětí a mládeže v rámci celého území kraje (např. okresní olympiády a krajská olympiáda dětí a mládeže nebo školní tělovýchovné soutěže). Pro žáky základních a středních škol organizuje v každém školním roce Krajská rada Asociace školních sportovních klubů České republiky Pardubického kraje soutěže a tělovýchovné

akce v rámci projektu Krajská olympiáda dětí a mládeže. Vše probíhá ve spolupráci s okresními organizacemi České unie sportu a prostřednictvím jednotlivých školních sportovních klubů a okresních či krajských rad.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
P.1 Podpora sportu a volnočasových aktivit	P.1.1 Podpora pravidelné sportovní činnosti dětí a mládeže
	P.1.2 Podpora sportu pro všechny
	P.1.3 Podpora sportovní reprezentace Pardubického kraje
	P.1.4 Podpora aktivního trávení volného času dětí a mládeže

Opatření, aktivity a kritéria rozvoje

Opatření	Aktivita	Kritéria	Termín	Zdroj financování	Spolugesce
L.1 Profesní rozvoj pedagogů ZUŠ	L.1.1 Vzdělávání pedagogů ZUŠ	Akreditované i neakreditované kurzy, vzdělávací program, stáže, nebo supervize/mentoring/koučink	Q3/2024 – Q2/2027	ESIF, OP JAK	CCV Pk, NPI ČR
	L.1.2 Spolupráce pedagogů ZUŠ	Spolupráce a sdílení zkušeností, hospitace ve výuce, návštěvy v jiné Š/ŠZ nebo v zařízení poskytujícím neformální vzdělávání	Q3/2024 – Q2/2027	ESIF, OP JAK	
L.2 Podpora inovativního vzdělávání žáků v ZUŠ	L.2.1 Inovativní vzdělávání žáků v ZUŠ	Projektová výuka, tandemová výuka, vzdělávání s využitím nových technologií, zážitková pedagogika, propojování formálního a neformálního vzdělávání, aktivizující metody	Q3/2024 – Q2/2027	ESIF, OP JAK	
M.1 Profesní rozvoj pedagogů SVC a ŠD/ŠK	M.1.1 Vzdělávání pedagogů SVC a ŠD/ŠK	Akreditované i neakreditované kurzy, vzdělávací program, stáže, nebo supervize/mentoring/koučink	Q3/2024 – Q2/2027	ESIF, OP JAK	CCV Pk, NPI ČR
	M.1.2 Spolupráce pedagogů SVC a ŠD/ŠK	Spolupráce a sdílení zkušeností, hospitace ve výuce, návštěvy v jiné Š/ŠZ nebo v zařízení poskytujícím neformální vzdělávání	Q3/2024 – Q2/2027	ESIF, OP JAK	
M.2 Podpora inovativního vzdělávání účastníků zájmového vzdělávání v SVC a ŠD/ŠK	M.2.1 Inovativní vzdělávání účastníků zájmového vzdělávání v SVC a ŠD/ŠK	Projektová výuka, tandemová výuka, vzdělávání s využitím nových technologií, zážitková pedagogika, propojování formálního a neformálního vzdělávání, aktivizující metody	Q3/2024 – Q2/2027	ESIF, OP JAK	

M.3 Podpora organizátorů soutěží	M.3.1 Vytváření podmínek pro zabezpečení okresních a krajských kol soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání	Finanční zajištění a metodická pomoc	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk	
N.1 Zvýšení kvality jazykového vzdělávání a rozvoj jazykových kompetencí žáků	N.1.1 Rozvoj jazykových znalostí a komunikačních kompetencí pedagogů	Vzdělávání pedagogů k metodice CLIL, k využívání digitálních technologií ve výuce cizích jazyků a metod rozvíjejících komunikační kompetenci v cizím jazyce Jazykové vzdělávání učitelů v cizím jazyce	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK	NPI ČR CCV Pk
	N.1.2 Podpora výuky odborného cizího jazyka ve středních a vyšších odborných školách	Vzdělávání pedagogů k výuce odborného jazyka Využívání moderních výukových materiálů a metodik	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK	MŠMT NPI ČR CCV Pk
	N.1.3 Podpora zahraničních mobilit žáků a pedagogů	Realizace výměnných pobytů a odborných zahraničních stáží žáků škol Realizace vzdělávacích výjezdů učitelů škol	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK Erasmus+	MŠMT DZS
O.1 Realizace Krajské koncepce EVVO Pk	O.1.1 Podpora koordinace a realizace EVVO a VUR ve Š/ŠZ	Metodická pomoc Š/ŠZ, sdílení příkladů dobré praxe, projektová výuka, realizace a účast na ekovýchovných programech	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK	MŠMT MŽP NNO
O.2 Zvýšení implementace EVVO a VUR do výuky a činnosti Š/ŠZ	O.2.1 Podpora Š/ŠZ v implementaci EVVO a VUR	Aplikace celoškolského přístupu k udržitelnosti, ustanovení školních koordinátorů EVVO, principy místně zakotveného učení, výuka mimo Š/ŠZ (v obci, přírodě), realizace EVVO za participace všech pracovníků Š/ŠZ, inovativní vzdělávací metody,	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK	MŠMT MŽP NNO

		ekovýchovné programy, metodické materiály a pomůcky k EVVO			
O.3 Profesní rozvoj pracovníků Š/ŠZ v EVVO a VUR	O.3.1 Podpora vzdělávání v EVVO a VUR a jeho aplikace ve Š/ŠZ	Specializační studium pro koordinátory EVVO, odborné semináře a exkurze pro všechny pracovníky Š/ŠZ, krajská konference EVVO	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK	MŠMT MŽP NNO
O.4 Pravidelný informační a metodický servis Š/ŠZ v EVVO a VUR	O.4.1 Podpora rozvoje informačních a metodických kanálů v EVVO a VUR	Metodická podpora Š/ŠZ, Newsletter EVVO, informační server Ekovýchova www.ekovychova.cz , Školský portál Pardubického kraje, rozesílka prostřednictvím programů M.R.K.E.V. a Mrkvička	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK	MŠMT MŽP NNO
O.5 Posílení spolupráce v EVVO a VUR	O.5.1 Vytváření podmínek pro spolupráci aktérů v oblasti EVVO a VUR	Spolupráce s ostatními institucemi a aktéry za účelem propojení vzdělávacích oblastí s reálným životem, síťování Š/ŠZ a středisek ekologické výchovy pro sdílení příkladů dobré praxe, setkávání zástupců EVVO krajů, organizace studia k výkonu specializované činnosti v EVVO	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK	MŠMT MŽP NNO
P.1 Podpora sportu a volnočasových aktivit	P.1.1 Podpora pravidelné sportovní činnosti dětí a mládeže	Dotační program Pk na materiálně technické vybavení, účast a pořádání soutěží a soustředění, účast trenérů na odborných seminářích v oblasti sportu a tělovýchovy, doprava na utkání nebo závody, pronájem sportovních ploch	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	OKSCR KrÚ Pk
	P.1.2 Podpora sportu pro všechny	Dotační program Pk na podporu pravidelné nesoutěžní sportovní činnosti, rozvoj pohybové gramotnosti dětí a zlepšení příležitostí k využívání volného času zejména dětí a mládeže (do 18 let), podpora rozvoje sportovní činnosti Š/ŠZ	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	OKSCR KrÚ Pk

	P.1.3 Podpora sportovní reprezentace Pardubického kraje	Dotační program Pk na podporu přípravy a účasti talentovaných sportovců, sportovních výběrů a reprezentací Pardubického kraje, zejména dětí a mládeže, na významných sportovních akcích	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	OKSCR KrÚ Pk
	P.1.4 Podpora aktivního trávení volného času dětí a mládeže	Dotační program Pk na podporu pravidelné zájmové činnosti dětí a mládeže ve volném čase, dobrovolnictví, rozvoje práce s dětmi a mládeží a neformálního vzdělávání Podpora zapojení Š/ŠZ do DofE.	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk, OP JAK	OKSCR KrÚ Pk

2.8 Školská ubytovací zařízení a zařízení školního stravování

2.8.1 Školská ubytovací zařízení

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje je udržovat a rozvíjet stávající síť školských ubytovacích zařízení, přispět ke zkvalitnění jejich činnosti a zvýšit jejich dostupnost. Školská ubytovací zařízení jsou nedílnou součástí vzdělávací soustavy a jejich činnost navazuje na výchovně vzdělávací činnost škol, které děti, žáci a studenti navštěvují. Ve školských ubytovacích zařízeních Pardubického kraje jsou vytvářeny podmínky a zázemí pro rozvoj osobnosti dětí, žáků a studentů, aktivity vázané na jejich profilaci a podnícení zájmu, zaměřené na rozvoj tvořivosti a zručnosti, upevnění vědomostí a dovedností, rozvoj klíčových kompetencí a podmínky pro studium.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Počet školských ubytovacích zařízení se ve sledovaném nezměnil. Ve školním roce 2022/2023 v Pardubickém kraji zajišťovalo ubytování celkem 36 ubytovacích zařízení, z toho 34 domovů mládeže (DM) a 2 internáty (I) s celkovou kapacitou 4 530 lůžek. Ve všech ubytovacích zařízeních bylo ubytováno celkem 3 997 dětí, žáků a studentů. Celková kapacita školských ubytovacích zařízení se ve sledovaném období velmi mírně klesla, počet ubytovaných však vzrostl o 13,9 %. V některých regionech Pk nejsou v návaznosti na demografický vývoj ubytovací kapacity dostatečné.

Metodická pomoc pracovníkům školských ubytovacích byla poskytována zejména v oblasti aktuální legislativy, přijímání k ubytování a provozních záležitostí. Velká pozornost byla věnována vzdělávání pracovníků školských ubytovacích zařízení. Opatření podpory profesního růstu pracovníků školských ubytovacích zařízení naplňuje odbor školství Krajského úřadu Pardubického kraje systematicky, přípravou a realizací seminářů, vždy na daný školní rok. Ke zvýšení svých kompetencí mohli pracovníci využít také vzdělávací nabídky Centra celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje a Národního pedagogického institutu ČR.

Ubytování žáci a studenti měli možnost využívat společenské místnosti, klubovny, učebny výpočetní techniky, kuchyňky, posilovny, tělocvičny a hřiště, kde provozovali sportovní aktivity, navštěvovali zájmové kroužky a účastnili se nejrůznějších kulturně vzdělávacích akcí.

Prostřednictvím Školského portálu Pardubického kraje měli pracovníci školských ubytovacích zařízení během školního roku možnost prezentovat aktivity a činnosti domovů mládeže a internátů.

Opatření Q.1 Zvyšování dostupnosti školských ubytovacích služeb

Aktivity Pardubického kraje budou zaměřeny na vytváření kapacit, spolupráci s ostatními zřizovateli a na metodické vedení k zajištění dostatečných kapacit školských ubytovacích zařízení v návaznosti na demografický vývoj v regionu a poptávku po školských ubytovacích službách v regionech Pardubického kraje.

Dostatečné kapacity nejsou jedinou podmínkou pro zvýšení kvality poskytování školských ubytovacích služeb. V souvislosti se zhoršující se finanční situací rodin může být pro mnohé děti, žáky a studenty překážkou ubytování ve školském zařízení platba za celodenní stravu. Pardubický kraj proto bude vyhlašovat dotační program k zajištění bezplatného celodenního

školního stravování pro děti, žáky a studenty ubytované v internátech a metodicky povede ředitele škol a školských zařízení k zapojení se do programu.

Opatření Q.2 Podpora kvality školských ubytovacích služeb

Aktivity Pardubického kraje budou zaměřeny také na metodickou pomoc a podporu zejména vedoucím pracovníkům školských ubytovacích zařízení formou seminářů a kurzů a na jejich profesní rozvoj prostřednictvím vzdělávání v aktuálních tématech.

Krajský úřad bude organizovat pracovní setkání vedoucích vychovatelů domovů mládeže a internátů s lektory z oblasti školské legislativy, zdravotní oblasti, pracovněprávní problematiky, BOZ/BOZP, moderních volnočasových vyučovacích metod, prevence rizikového chování, krizového řízení, managementu a dalších. Pracovníci odboru školství budou publikovat metodické, edukační a informační materiály na Školském portále Pardubického kraje.

Pardubický kraj se dále prostřednictvím CCV Pk zaměří na vzdělávání volnočasových pedagogických pracovníků školských ubytovacích zařízení v oblastech pedagogické diagnostiky, individualizace vzdělávání, formativního hodnocení, podpory nadání/talentu, rozvoji digitálních kompetencí, práci s dětmi, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, komunikaci se zákonnými zástupci a dalších aktuálních tématech.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
Q.1 Zvyšování dostupnosti školských ubytovacích služeb	Q.1.1 Zajištění potřebných kapacit, modernizace a rekonstrukce
	Q.1.2 Podpora zapojení školských ubytovacích zařízení do dotačního programu Bezplatné školní stravování Pardubického kraje
Q.2 Podpora kvality školských ubytovacích služeb	Q.2.1 Metodická pomoc a podpora profesního růstu pracovníků školských ubytovacích zařízení
	Q.2.2 Prezentace a propagace školských ubytovacích zařízení

2.8.2 Zařízení školního stravování

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje v oblasti zařízení školního stravování je udržovat a rozvíjet stávající síť zařízení školního stravování, podpořit zkvalitnění stravovacích služeb v souladu se zdravým životním stylem s využitím moderních trendů přípravy a technologie úpravy jídel a zvýšit jejich dostupnost. Zařízení školního stravování jsou nedílnou součástí vzdělávací soustavy. Vedou děti, žáky a studenty ke zdravému životnímu stylu a správným stravovacím návykům. Hlavním úkolem školního stravování je dodržování zásad zdravé výživy, výchova ke zdraví, prevence chorob a prevence dětské obezity. Školní stravování svým významem značně přesahuje oblast školství a hluboce zasahuje a ovlivňuje časově i obsahově další společenské oblasti a život jednotlivce.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Ve školním roce 2022/2023 zajišťovalo v Pardubickém kraji školní stravování celkem 525 zařízení školního stravování, z toho 403 školních jídelen a 120 školních jídelen – výdejen a 2 výdejny lesní mateřské školy. Ve sledovaném období se počet zařízení školního stravování zvýšil o 3, jejich kapacity vzrostly o více než 3 000 stravovaných. O 7,2 % vzrostl

také počet strávníků z řad dětí, žáků a studentů. I přes nárůst kapacit v některých regionech nejsou kapacitní možnosti zařízení školního stravování dostatečné.

V Pardubickém kraji se dařilo vytvářet a zkvalitňovat podmínky a prostředí ke zvyšování úrovně a atraktivity školního stravování ve snaze zajistit a zvýšit zájem dětí, žáků a studentů o poskytované školské stravovací služby. Pardubický kraj dlouhodobě patří ke krajům s největší účastí dětí, žáků a studentů na školním stravování.

V minulých školních letech byla věnována velká pozornost metodickému vedení a vzdělávání pracovníků školních jídelen. Odbor školství organizoval semináře a kurzy pro vedoucí pracovníky zařízení školního stravování se zaměřením na ekonomické a účetní minimum pro vedoucí školní jídelny, systém HACCP, vnitřní řád a sanitární řád školní jídelny, optimalizaci nákupu, nákupní marketing, trendy regionálních potravin, hygienické minimum, správnou výrobní či hygienickou praxi a technologii výroby dietních pokrmů.

Radní Pardubického kraje zodpovědný za školství od roku 2018 předával cenu Gastrohvězda školních jídelen vyjadřující uznání pracovníkům zařízení školního stravování, kteří se zasloužili o reprezentaci Pardubického kraje ve finále celostátní soutěže Nejlepší kuchař roku ve společném stravování. V uvedené soutěži každoročně uspělo několik školních jídelen z Pardubického kraje.

Pardubický kraj se v letech 2019–2023 zapojil do operačního programu Potravinová a materiální pomoc Ministerstva práce a sociálních věcí projektem Potravinová pomoc dětem ve vážné sociální nouzi v Pardubickém kraji I-III, ve kterém bylo celkově zapojeno 120 partnerů alespoň jedenkrát během celého projektu (jedna třetina partnerů byla zapojena ve všech letech projektu). Do projektu bylo zapojeno v průměru 17 % všech MŠ a ZŠ v Pk, přičemž ze 13 speciálních škol, které zřizuje Pk, bylo zapojeno 8 škol. Podpořeno bylo celkem 1 726 dětí a žáků z mateřských, základních a speciálních škol. Počet podpořených dětí a žáků využívajících podpory formou bezplatného školního stravování prostřednictvím projektu Pardubického kraje každým rokem rostl (ve školním roce 2022/2023 vzrostl o 40 % oproti školnímu roku 2019/2020), přestože počet zapojených škol se v průběhu projektu výrazně neměnil. Do průběhu projektu se výrazně promítla pandemie covid-19, která na několik týdnů uzavřela školy ve školních letech 2020/2021 a 2021/2022, čímž došlo k nižšímu čerpání podpory z hlediska počtu dnů školní docházky. V dalších letech čerpání finančních prostředků ovlivnila nepříznivá ekonomická a vysoká inflace, která v posledním školním roce výrazně zvýšila cenu stravného (meziroční nárůst cen stravného uplatněného v projektu činil 29 % u obědů ZŠ a 22 % u celodenního stravného v MŠ). Na čerpání podpory se významně podíleli především žáci z internátů, kteří využívali celodenního stravování včetně večeře. Na základě zkušeností z projektu Pardubický kraj doporučoval školám účast v tomto i podobných dotačních titulech a současně žádal MPSV o rozšíření věkové kategorie do 26 let pro tyto žáky. Přehled o průběhu projektu dává tabulka 2.8.

Tabulka 2.8 – Přehled o průběhu projektu Potravinová pomoc v Pk

Školní rok		2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Čerpání (v Kč)		984 590	1 241 037	1 994 160	2 569 140
Počet zapojených škol		83	75	72	84
Počet dětí/žáků schválených k podpoře		370	490	515	523
Skutečný počet podpořených dětí/žáků		336	439	481	470
Průměrná výše čerpání na dítě/žáka (v Kč)		2 930,33	2 826,96	4 145,86	5 466,26
Průměrná cena čerpané stravy (v Kč)	Mateřské školy	37,48	38,52	40,61	45,56
	Speciální školy	75,75	86,25	82,42	96,25
	Základní školy	25,62	26,66	27,94	33,00

V roce 2023 se Pardubický kraj zapojil do nového programu Ministerstva práce a sociálních věcí Potravinová pomoc dětem v sociální nouzi projektem Bezplatné školní stravování Pardubického kraje pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025. V rámci tohoto navazujícího projektu bude pokračovat podpora dětí a žáků ze sociálně slabých rodin již se spoluúčastí Pardubického kraje.

Ve sledovaném období byl Pardubický kraj zapojen také do dotačního programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k podpoře školního stravování žáků základních škol a víceletých gymnázií. Plnění uvedeného dotačního programu na území Pardubického kraje realizovala organizace WOMEN FOR WOMEN, pod názvem Obědy pro děti. Základní školy Pardubického kraje využívaly projekty Ministerstva zemědělství Mléko do škol a Ovoce a zelenina na podporu dodávek ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol.

V jednotlivých okresech Pardubického kraje byly pořádány porady, na kterých byly do programu zařazovány informace k provozním záležitostem, přednášky k právním předpisům, poznatky z provádění kontrolní činnosti, přednášky z oblasti výživy, hygieny a provozní praxe ve školním stravování. Probíhaly i další vzdělávací akce ve formě školení, kurzů, seminářů a konferencí.

Opatření R.1 Zvyšování dostupnosti stravovacích služeb

Aktivita Pardubického kraje budou zaměřeny na vytváření kapacit, spolupráci s ostatními zřizovateli a na metodické vedení k zajištění dostatečných kapacit zařízení školního stravování v návaznosti na demografický vývoj a poptávku po školských stravovacích službách. Pardubický kraj se zaměří na modernizaci a rekonstrukci zařízení školního stravování, inovaci jejich vybavení a zavedení systému dietního stravování v zařízeních školního stravování zřizovaných Pardubickým krajem. Pro zavedení systému dietního stravování Pardubický kraj vytipuje školní jídelny, které by mohly vařit dietní stravu, a poskytne jim metodickou pomoc v úzké spolupráci s nutričním terapeutem.

Dostatečné kapacity nejsou jedinou podmínkou pro zvýšení dostupnosti školských stravovacích služeb. V souvislosti se zhoršující se finanční situací rodin může být pro mnohé děti, žáky a studenty překážkou využívání stravovacích služeb platba za školní stravu. Pardubický kraj proto bude vyhlášovat dotační program k zajištění bezplatného celodenního školního stravování pro děti, žáky a studenty pro školy a školská zařízení na území Pardubického kraje a metodicky povede ředitele škol a školských zařízení k zapojení do tohoto programu. V rámci opatření bude Pardubický kraj spolupracovat s dalšími subjekty státní správy a neziskového sektoru.

Opatření R.2 Podpora kvality stravovacích služeb

Aktivita Pardubického kraje budou zaměřeny na metodickou pomoc a podporu zejména vedoucím pracovníkům školních jídelen formou seminářů a kurzů a na jejich profesní rozvoj prostřednictvím vzdělávání v aktuálních tématech. v souladu se zdravým životním stylem s využitím moderních trendů přípravy a technologie úpravy jídel

Krajský úřad bude organizovat pracovní setkání vedoucích školních jídelen s lektory z oblasti školské legislativy, hygienické oblasti, pracovněprávní problematiky, BOZ/BOZP, moderních gastronomických metod a trendů, prevence poruch příjmu potravy, krizového řízení, managementu a dalších. Pracovníci odboru školství budou publikovat metodické, edukační a informační materiály na Školském portálu Pardubického kraje. Pardubický kraj se dále zaměří na vlastní metodické materiály, podporu samostatných školních jídelen,

přípravu a realizaci Ceny radního Pardubického kraje – Gastrohvězda školních jídelen a projektu Tradiční gastronomie partnerských zahraničních regionů Pardubického kraje.

Soubor opatření a aktivit

Opatření	Aktivita
R.1 Zvyšování dostupnosti stravovacích služeb	R.1.1 Zajištění potřebných kapacit, modernizace a rekonstrukce
	R.1.2 Podpora zapojení zařízení školního stravování do operačních a dotačních programů
	R.1.3 Dietní stravování v zařízeních školního stravování zřizovaných Pardubickým krajem
R.2 Podpora kvality stravovacích služeb	R.2.1 Metodická pomoc a podpora profesního růstu pracovníků zařízení školního stravování
	R.2.2 Prezentace a propagace zařízení školního stravování

Opatření, aktivity a kritéria rozvoje

Opatření	Aktivita	Kritéria	Termín	Zdroj financování	Spolugesce
Q.1 Zvyšování dostupnosti a kvality školských ubytovacích služeb	Q.1.1 Zajištění potřebných kapacit, modernizace a rekonstrukce	Metodická pomoc při plánování a rozšiřování kapacit Realizace navýšení kapacitních možností školských ubytovacích zařízení Rekonstrukce školských ubytovacích zařízení, modernizace a inovace vybavení	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk,	
	Q.1.2 Podpora zapojení školských ubytovacích zařízení do dotačního programu Bezplatné školní stravování Pardubického kraje	Dotační program Bezplatné školní stravování Pardubického kraje Metodická pomoc ředitelům školských ubytovacích zařízení Informační kampaň, semináře	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk, státní rozpočet, ESIF, OPZ+	MPSV
Q.2 Podpora kvality školských ubytovacích služeb	Q.2.1 Metodická pomoc a podpora profesního růstu pracovníků školských ubytovacích zařízení	Realizace seminářů a kurzů Realizace pracovního setkání vedoucích vychovatelů domovů mládeže a internátů	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK	NPI ČR, CCV Pk
	Q.2.2 Prezentace a propagace školských ubytovacích zařízení	Vytváření podmínek pro prezentaci aktivit školských ubytovacích zařízení a podpora aktivit vedoucích k propagaci školských ubytovacích zařízení	Q3/2024 – Q2/2028		
R.1 Zvyšování dostupnosti stravovacích služeb	R.1.1 Zajištění potřebných kapacit, modernizace a rekonstrukce	Metodická pomoc při plánování a rozšiřování kapacit Realizace navýšení kapacitních možností zařízení školního stravování Rekonstrukce zařízení školního stravování, modernizace a inovace vybavení	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk,	
	R.1.2 Podpora zapojení zařízení školního stravování do operačních a dotačních programů	Dotační program Bezplatné školní stravování Pardubického kraje Metodická pomoc ředitelům zařízení školního stravování Informační kampaň, semináře	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OPZ+	MPSV

	R.1.3 Dietní stravování v zařízeních školního stravování zřizovaných Pardubickým krajem	Vytipování školních jídelen s potenciálem pro poskytování dietního stravování Metodická pomoc se zavedením dietního stravování Implementace metodiky dietního stravování do systému HACCP školní jídelny Spolupráce s nutričním terapeutem	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	MŠMT, MZ, AKC ČR
R.2 Podpora kvality stravovacích služeb	R.2.1 Metodická pomoc a podpora profesního růstu pracovníků zařízení školního stravování	Realizace seminářů a kurzů Realizace pracovních setkání vedoucích školních jídelen a ředitelů samostatných školních jídelen Vypracování metodického materiálu Vnitřní řád školní jídelny a Provozní řád školní jídelny	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk, státní rozpočet	NPI ČR, CCV Pk
	R.2.2 Prezentace a propagace zařízení školního stravování	Realizace Ceny radního Pardubického kraje – Gastrohvězda školních jídelen Příprava projektu Tradiční gastronomie partnerských zahraničních regionů Pardubického kraje Propagace a edukace seriály – praktický management školní jídelny, koření pro každé vaření a receptury školních jídelen Vytváření podmínek pro prezentaci aktivit zařízení školního stravování a podpora aktivit vedoucích k propagaci zařízení školního stravování	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	

2.9 Systémová podpora a řízení škol

Popis cíle a zdůvodnění potřeby

Cílem Pardubického kraje je přispět k podpoře vedení škol a školských zařízení, která povede k zefektivnění řízení škol a ke zvýšení kvality vzdělávání. Dále přispět ke snižování administrativní zátěže škol a poskytovat aktuální a relevantní informace potřebné při řízení škol, k čemuž v Pardubickém kraji slouží mimo jiné i Školský portál. Tento nástroj se v minulých letech velmi osvědčil a i jeho návštěvnost vypovídá o tom, že je důležitou součástí podpory škol. V kraji působí řada aktérů v oblasti vzdělávací politiky, kteří realizují různé aktivity zaměřené na podporu vedení škol. Kraj tyto aktivity monitoruje a je důležitým článkem v propojování jednotlivých aktérů. Je třeba zajistit jejich vzájemnou informovanost a využít všech možností k podpoře vedoucích pracovníků při řízení škol.

Vyhodnocení Dlouhodobého záměru Pk 2020–2024

Odbor školství každoročně organizoval dvoudenní porady, na nichž ředitelé Š/ŠZ získali aktuální informace z oblasti vzdělávání, financování, vykazování, nakládání s majetkem, legislativy, personalistiky a příklady dobré praxe. Na poradách dále vystoupili zástupci ČŠI, MŠMT, NPI ČR, Centra pro zjišťování výsledků ve vzdělávání, Hospodářské komory či projektů z ESF. Aktuální informace pro ředitele škol jsou zveřejňovány na Školském portálu Pardubického kraje. V uplynulém období se také scházeli zástupci projektů realizovaných v Pardubickém kraji, aby koordinovali svoje aktivity a nezatěžovali školy podobnými požadavky.

Nástrojem podporujícím vzájemnou komunikaci mezi školami a školskými zařízeními, širokou veřejností a krajským úřadem je Školský portál Pardubického kraje (www.klickevzdelani.cz). Portál vytváří za účasti žáků, studentů, pracovníků a managementu Š/ŠZ a odborné veřejnosti dialogové prostředí, ve kterém uživatelé naleznou např. informace o aktivitách jednotlivých škol a školských zařízení, soutěžích pro žáky i veřejnost, odborných zkušenostech z oblasti pedagogické práce, podkladech k výuce a tvorbě výukových materiálů a nabídce dalšího vzdělávání. Portál obsahuje rovněž burzu nepotřebného majetku škol a školských zařízení, nabídku a poptávku pracovních míst ve školství, zápisy z porad, právní předpisy a metodické pokyny vztahující se ke školství či termíny zápisů do mateřských a základních škol.

Od roku 2014 je na Školském portálu Pardubického kraje provozován databázový modul Evidence škol a školských zařízení v Pardubickém kraji, který slouží jako oficiální adresář škol a školských zařízení. Evidence všech škol a školských zařízení na území Pk (více než 600 ředitelství Š/ŠZ a přes 1 900 jejich součástí) obsahuje nejen adresní údaje ředitelství a všech součástí škol a školských zařízení, ale i popis a foto Š/ŠZ, kontakty na zaměstnance, přehled o aktivitách Š/ŠZ, historii změn záznamů o ředitelství, součástech školy a osobách, údaje o ředitelském volu a přístup k inspekčním zprávám ČŠI. Tento databázový modul je každým rokem rozšiřován o nové funkce.

Prostřednictvím portálu je realizován sběr investičních a neinvestičních požadavků škol a školských zařízení zřizovaných Pk, sběr návrhů na udělení cen Mladý talent a hlášení ředitelského volna. V době konání druhých a dalších kol přijímacích řízení ve středních školách Pk je k dispozici on-line databáze s přehledem počtu volných míst v jednotlivých oborech vzdělání. Portál umožňuje dotazníkové šetření ve školách a školských zařízeních prostřednictvím interaktivně generovaných dotazníků.

Opatření S.1 Podpora spolupráce aktérů vzdělávací politiky v kraji

Cílem opatření je podporovat a posilovat spolupráci všech, kteří se v kraji podílejí na realizaci vzdělávací politiky, aby prosazovali jednotné postupy a nastavenou podporu řízení škol a tím přispěli ke zvýšení kvality vzdělávání. Podpora škol bude i nadále probíhat prostřednictvím pravidelných porad ředitelů za účasti pracovníků odboru školství a dalších aktérů zapojených do vzdělávání. Dále budou probíhat porady s pracovníky odboru školství k legislativním a finančním novinkám. Realizace se bude opírat o projekty EU z OP JAK, kde v rámci kterých jsou plánována setkání zástupců jednotlivých projektů i dalších organizací ovlivňujících počáteční vzdělávání (IDZ, Kurikulum, MAS, Střední článek, P-PINK, ČŠI, NPI ČR). V rámci projektu IDZ budou realizovány platformy pro setkávání vedoucích pracovníků středních škol, platformy pro setkávání vedoucích pracovníků školských poradenských zařízení a platformy pro setkávání s realizátory projektu MAP v daném území. Těchto setkání se budou účastnit i pracovníci odboru školství pro předávání relevantních informací z Krajského úřadu a sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe.

Opatření S.2 Školský portál

Cílem tohoto opatření je i nadále využívat Školský portál jako nástroj podporující vzájemnou komunikaci mezi školami a školskými zařízeními, širokou veřejností a krajským úřadem. Budou zde i nadále zveřejňovány např. informace o aktivitách jednotlivých škol a školských zařízení, soutěžích, zápisech do mateřských a základních škol, nabídce dalšího vzdělávání, přehlídkách škol, zveřejňovány budou právní předpisy a metodické pokyny vztahující se ke školství. Portál bude využíván také pro sběr dat a požadavků škol. Záměrem Pardubického kraje je portál dále rozvíjet a rozšiřovat jeho funkčnost. V následujícím období je plánována úprava struktury rubrik a redesign grafiky.

Opatření, aktivity a kritéria rozvoje

Opatření	Aktivita	Kritéria	Termín	Zdroj financování	Spolugesce
S.1 Podpora spolupráce aktérů vzdělávací politiky v kraji	S.1.1 Spolupráce a síťování ředitelů škol a pedagogických pracovníků	Realizace platform, setkávání s využitím projektů IDZ, MAP, Střední článek	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK - IDZ	MAS, Střední článek
	S.1.2 Setkávání zástupců projektů realizovaných na území Pardubického kraje	Realizace pravidelných setkání zástupců projektů IDZ, MAP, Kurikulum, KAP, Střední článek, ČŠI, P-PINK, NPI ČR	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK - IDZ	MAS, Střední článek, NPI ČR, ČŠI
	S.1.3 Setkávání vedoucích pracovníků ŠPZ	Realizace platform v rámci projektu IDZ	Q3/2024 – Q2/2028	Státní rozpočet, rozpočet Pk, ESIF, OP JAK - IDZ	
	S.1.4 Sdílení akcí jednotlivých aktérů za vzdělávání	Obnova sdíleného kalendáře akcí	Q3/2024 – Q2/2028	ESIF – OP JAK	MAS, Střední článek, NPI ČR, ČŠI
S.2 Školský portál	S.2.1 Naplnění portálu aktuálními informacemi a údaji	Zveřejňování informací a metodik za jednotlivé oblasti školství	Q3/2024 – Q2/2028		
	S.2.2 Úprava struktury portálu a redesign grafiky	Revize rubrik a obsahu, úprava a grafické změny	Q3/2024 – Q2/2028	Rozpočet Pk	

3 Vyhodnocení projektu Implementace Krajského akčního plánu Pardubického kraje

V únoru 2018 byla zahájena realizace projektu Implementace Krajského akčního plánu Pardubického kraje (I-KAP), ukončena byla 31. prosince 2020. Cílem projektu bylo implementovat Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Pardubického kraje v oblastech, které jsou pro kraj prioritní. Projekt byl zaměřen na podporu rozvoje polytechnického vzdělávání, čtenářské a matematické gramotnosti, kariérového poradenství a povinnou součástí projektu bylo zpracování krajské školské inkluzivní koncepce. Projekt byl realizován ve spolupráci s třemi partnery, a to s Regionální rozvojovou agenturou Pardubického kraje, Centrem uznávání a celoživotního učení Pardubického kraje, o. p. s. a Centrem celoživotního vzdělávání – zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje. Do všech aktivit projektu se zapojilo 24 středních škol (500 pedagogických pracovníků), které získaly vybavení v objemu 38 milionů Kč a osobní náklady na pedagogy činily 25 milionů Kč. Některé střední školy se účastnily více aktivit.

Aktivita Podpora polytechnického vzdělávání byla cílena na zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti polytechniky, zejména v souvislosti s novými technologiemi, postupy, aby byli schopni předávat žákům aktuální a relevantní informace o příslušných oborech. Vznikla síť 64 základních a 20 středních škol, jejichž pedagogičtí pracovníci vzájemně spolupracovali na rozvoji polytechnických znalostí a dovedností prostřednictvím sdílení příkladů dobré praxe, přípravy tematicky zaměřených projektových dnů a kroužků pro žáky škol. Celkem proběhlo 206 projektových dnů a 14 kroužků.

Aktivita Podpora čtenářské a matematické gramotnosti byla realizována v 5 středních školách a 6 základních školách, které se do projektu zapojily na základě zájmu, vyučovaných oborů (kategorie dosaženého vzdělání E a H u SŠ) a již navázaných partnerství. V každé škole působili dva interní mentoři, jeden pro matematickou gramotnost a druhý pro čtenářskou. Součástí aktivity bylo vzdělávání těchto mentorů, kteří formou následků dávali zpětnou vazbu kolegům z hlediska uplatňování gramotností v jiných předmětech, než je český jazyk a matematika. Uskutečnilo se testování gramotností žáků 6. ročníků základních škol a 1. ročníků středních škol. Byl vytvořen portál www.rozumimcesky.cz, který slouží pedagogům ke sdílení metodických materiálů.

V rámci aktivity Rozvoj kariérového poradenství vzniklo Centrum kariérové podpory Pardubického kraje při Centru celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje, které začalo poskytovat služby kariérového poradenství žákům a rodičům. Současně poskytovalo metodickou podporu výchovným a kariérovým poradcům. Pokračovalo vzdělávání kariérových poradců, proběhly kurzy na téma Moderní trendy mezi mladými a Jak rozpoznat nadání u žáka.

Dále byla zpracována Školská inkluzivní koncepce Pardubického kraje, která obsahuje analýzu stavu vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vytipování klíčových potřeb pro rozvoj inkluzivního vzdělávání a plán konkrétních činností a doporučení na změny v této oblasti.

V době uzavření škol a školských zařízení byly některé aktivity projektu přerušeny, jiné probíhaly on-line formou. Na Školském portálu Pardubického kraje byly zveřejňovány informace o probíhajících aktivitách, zejména zprávy škol z projektových dnů.

V lednu 2021 byl zahájen projekt I-KAP II s celkovým rozpočtem téměř 184 mil. Kč. Navazuje na první již ukončený projekt I-KAP, přičemž úkolem obou projektů je naplnit cíle dané Krajským akčním plánem rozvoje vzdělávání v Pardubickém kraji. Projekt byl ukončen v listopadu 2023.

Projekt pokračoval v aktivitách Podpora polytechnického vzdělávání, Rozvoj kariérového poradenství a Podpora čtenářské a matematické gramotnosti. Nově byly zařazeny aktivity Podpora digitální gramotnosti, Prevence předčasných odchodů ze vzdělávání, Podpora rovných příležitostí ve vzdělávání a Zahraniční mobility pedagogických pracovníků škol a školských zařízení.

Projekt byl opět realizován ve spolupráci se třemi partnery, a to s Regionální rozvojovou agenturou Pardubického kraje, Centrem uznávání a celoživotního učení Pardubického kraje, o. p. s. a Centrem celoživotního vzdělávání – zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje. Do projektu se zapojilo 56 středních škol a 130 základních škol. Školy získaly vybavení celkem za 65 mil. Kč.

Podpora rozvoje polytechnického vzdělávání byla cílena na zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti polytechniky, aby byli schopni předávat žákům aktuální a relevantní informace o příslušných oborech a motivovali je k zájmu o tuto oblast.

Do aktivity bylo zapojeno 48 středních škol, které byly rozděleny podle příbuznosti oborů do hnízd (gymnázia–chemie, gymnázia–fyzika, gymnázia–biologie, zdravotnictví, stavebnictví, zemědělství, gastronomie, automobilní/strojírenské, řemesla). Každá střední škola navázala spolupráci se dvěma až třemi základními školami a vznikly týmy pedagogických pracovníků SŠ a ZŠ, kteří vyučují předměty související s polytechnikou. Tyto týmy připravily tematicky zaměřené projektové dny a kroužky pro žáky základních a středních škol. Pedagogové vyzkoušeli nové postupy, práci s novými technologiemi v oblasti polytechniky i cílovými skupinami. V průběhu realizace projektu se uskutečnilo 515 projektových dnů a 36 kroužků, u všech hnízd pak setkání spojené se vzděláváním v oblasti, na níž se zástupci dohodli. Probíhalo také sdílení příkladů dobré praxe, vzdělávání spojené s dodanou technikou i s novinkami v oboru.

Vytvořená síť středních a základních škol splnila svůj plánovaný účel. Pedagogičtí pracovníci rozšířili svá odborná portfolia prostřednictvím nových poznatků z různých učebních oborů jak v teoretické rovině, tak následné praxi využíváním projektem pořízených odborných pomůcek a vhodného příslušenství a zejména sdílením praxe s odbornými lektory v rámci hnízd, či sdílení zkušeností, znalostí a dovedností mezi sebou navzájem. Samotné projektové dny a kroužky byly hodnoceny velmi pozitivně, a to jak samotnými pedagogy, tak i žáky, kteří se jich účastnili.

Dalším cílem této aktivity bylo podpořit školy v oblasti materiálně technické. V projektu bylo pořízeno vybavení v celkové hodnotě 46 milionů Kč a na mzdách pedagogickým pracovníkům bylo vyplaceno přibližně 43 mil. Kč.

Aktivita Podpora čtenářské, matematické a digitální gramotnosti probíhala prostřednictvím vzdělávání, zpětné vazby od interních mentorů směrem k pedagogům, testováním žáků, realizací příměstských táborů a kroužků. Do aktivity bylo zapojených 20 škol (13 SŠ, 7 ZŠ, z toho dvě mají i MŠ), z nichž 10 bylo součástí i předchozího projektu I-KAP.

V uvedeném období byli vybráni na každé škole tři interní mentoři (jeden pro matematickou gramotnost, jeden pro čtenářskou gramotnost a jeden pro digitální gramotnost). Dále se vytvořily školní týmy z pedagogů, kteří měli zájem podílet se na rozvoji gramotností. Interní mentoři absolvovali 30hodinové vzdělávání v oblasti aktivizačních metod ve výuce a v oblasti příslušné gramotnosti. Školní týmy pak 20hodinové vzdělávání ve všech třech

typech gramotností, připravené se ve spolupráci mentorů a lektorů a zaměřené na oblasti, v nichž bylo potřeba pedagogii rozvíjet. Týmy z předchozího projektu absolvovaly také vzdělávání v aktivizačních metodách ve výuce. V oblasti digitální gramotnosti byly některé semináře připraveny přímo k využití dodávaných učeben ve výuce.

Interní mentoři realizovali následky v hodinách členů školního týmu za účelem zhodnocení zapojení gramotnosti do výuky předmětu. Následně zpracovali zprávu z následku a poskytovali zpětnou vazbu svým kolegům. Proběhlo celkem 1 173 hospitací ke čtenářské gramotnosti, 1 117 k matematické gramotnosti a 1 068 k digitální gramotnosti.

Uskutečnilo se celkem pět testování v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti, včetně vyhodnocení testů a změřené přidané hodnoty v rámci navazujícího testování. Proškolení interní mentoři škol získali na workshopech informace o výsledcích testování včetně informací o nedostacích či přednostech testovaných žáků. Rovněž získali tipy, jak s dětmi pracovat, a odkazy na další podpůrné materiály.

Velkému zájmu se těšily příměstské tábory a kroužky zaměřené na jednu z gramotností, případně i na více gramotností. Celkem proběhlo 21 příměstských táborů a 19 kroužků. Pro děti z mateřských škol byl připraven program Malá technická univerzita, kdy byly v dětech rozvíjeny jejich technické a logické dovednosti. Dále proběhlo proškolení pedagogů, jak dětem názorně a jednoduše přiblížit technická a digitální témata.

Součástí aktivity bylo rovněž vybavení učeben, v uvedeném období byly dodány jazykové učebny, učebny virtuální reality, učebny elektrotechniky v celkové hodnotě 18 milionů Kč, zapojeným pedagogickým pracovníkům byl vyplacen přibližně 3 miliony Kč.

V aktivitě Rozvoj kariérového poradenství pokračovala činnost Centra kariérové podpory při Centru celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje, které postupně rozšiřovalo nabídku svých služeb. Do aktivity bylo zapojeno 13 partnerských škol (6 ZŠ, 7 SŠ), avšak řada aktivit byla určena i pro kariérové poradce, jejichž školy nebyly do projektu zapojeny.

Velký zájem ze strany škol byl o poradenské služby. V rámci projektu probíhala individuální a skupinová poradenství, kterých se zúčastnilo 3 156 žáků. Za účelem prohloubení kompetencí a zdokonalení metodiky poskytování poradenství bylo realizováno vzdělávání pracovníků KC a kariérových poradců. Uskutečnilo se 10 webinářů, 60 vzdělávacích kurzů, 6 půldenních metodických setkání regionálních a 3 dvoudenní výjezdní metodická setkání. Rovněž byla realizována 3 intervizní setkání k řešení konkrétních kazuistik.

Proběhlo 13 testování zájmové profilace žáků 11 zapojených škol. Testováním prošlo 1 116 žáků SŠ a 421 žáků ZŠ. Proběhlo také 6 educofee pro rodiče a žáky v konkrétní škole na aktuální témata z oblasti kariérového poradenství, každé v rozsahu 2 hodiny.

Aktivita Prevence předčasných odchodů byla realizována prostřednictvím zavádění dvouúrovňového komplexu preventivních a intervenčních opatření do praxe spolupracujících škol. Tato opatření svým komplexním a systematickým zaměřením postihovala všechny rizikové oblasti předčasných odchodů ze vzdělávání. Opatření vycházela z doporučení MŠMT a odborných platforem z oblasti vzdělávání a byla podrobně komunikována se zástupci zapojených škol prostřednictvím dotazníkového šetření. Primární cílovou skupinou byli žáci škol, další pak učitelé škol a rodiče žáků. Do aktivity bylo zapojeno 8 SŠ, které se dle analýzy odboru školství KrÚ Pk potýkaly s předčasnými odchody ze vzdělávání ve vyšší míře než ostatní školy.

K nástrojům prevence patřily adaptační pobyty se zaměřením na budování a zlepšování příznivého klimatu ve škole s cílem navazování důvěry mezi učiteli a žáky, doučování žáků

ohrožených předčasným odchodem (problémy se zvládáním školních požadavků, poruchy chování nebo učení, problémy se sebehodnocením a další) a workshopy Efektivní učení pro žáky 1. ročníků SŠ. Celkem bylo zrealizováno 45 adaptačních pobytů pro 801 účastníků, 2 285 hodin doučování a 52 workshopů Efektivního učení. Rovněž byly realizovány webináře Dospívání je zrcadlem výchovy, Řešení konfliktů a zdravé třídní klima jako nejúčinnější prevence a Jak mluvit s dospívajícími.

Dalšími nástroji intervenčních opatření bylo poradenství a metodická podpora, vzdělávání a sociometrie. Celkem proběhlo 208 konzultačních sezení, podpořeno bylo 341 učitelů a 108 žáků. Rovněž bylo uskutečněno 8 sociometrických šetření pro zjištění sociálních rolí a vztahů ve třídě – testováním žáků prošlo 81 tříd SŠ.

Pro realizaci aktivity Podpora rovných příležitostí vznikl mobilní tým odborníků složený ze školního psychologa a speciálního pedagoga s klíčovou zkušeností v práci s konkrétním typem žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a nadáním. V rámci realizace probíhaly dva typy aktivit: poskytování akutních intervencí a odborná platforma.

Akutní intervence byly poskytovány po celé období. Sestavený mobilní tým pracoval se žáky a s pedagogickými pracovníky zapojených škol. Konkrétně byla poskytována speciálně pedagogická a psychologická podpora. Současně tým pracoval se žáky sociálně znevýhodněnými. Proběhl též sběr příkladů dobré praxe, jež jsou zpracovány do sborníku.

Odborná platforma, jejímž hlavním cílem bylo vzájemné multioborové síťování a sdílení příkladů dobré praxe, propojovala školy (základní, střední) a další organizace jako středisko rané péče, rodinné integrační centrum, nízkoprahová zařízení apod. V průběhu projektu se uskutečnilo 10 setkání.

Aktivita Mobility pro pedagogické pracovníky byla určena pro pedagogické pracovníky středních škol a školských zařízení. Cílem bylo zajistit sdílení příkladů dobré praxe a vzájemný přenos zkušeností a informací mezi školami. V rámci projektu se uskutečnily výjezdy pedagogů do Slovinska, Chorvatska, Polska, Maďarska, Itálie, Finska, Dánska a Nizozemí. Celkem se mobilit zúčastnilo 419 pedagogů SŠ. Na stážích se seznámili se systémem školství dané země, s obory konkrétní školy, součástí byla prohlídka prostor škol a prostor pro výuku odborných předmětů a také hospitace v hodinách podle aprobace, následné diskuse s pedagogy školy a s vedením školy. Zúčastnění učitelé po návratu uspořádali workshop pro své kolegy, kde sdíleli své poznatky a zkušenosti.

4 Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení

Činnost školy a školského zařízení mohou vykonávat subjekty zapsané v rejstříku škol a školských zařízení, přičemž řízení o zápisu školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení je upraveno ve školském zákoně. Zjištěný nesoulad žádosti o zápis do rejstříku škol a školských zařízení s dlouhodobým záměrem České republiky nebo kraje je zákonným důvodem pro zamítnutí žádosti.

PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Vznik nových mateřských škol či navyšování jejich kapacit v rejstříku škol a školských zařízení bude možný pouze v odůvodněných případech v návaznosti na demografický vývoj (reálný zájem zákonných zástupců) a s ohledem na možnosti využití stávajících kapacit mateřských škol.

V rámci rejstříkového řízení v oblasti předškolního vzdělávání budou posuzována následující kritéria:

Navyšování kapacit **spádových mateřských škol**, další místa poskytování vzdělávání, případně spádové mateřské školy nové budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány pouze:

- a) v místech¹, kde kapacity spádových mateřských škol nedostačují k přijetí všech dětí ve věku od 3 do 6 let, nebo
- b) v místech, ve kterých lze vzhledem k demografickému vývoji důvodně předpokládat, že kapacity spádových mateřských škol budou v příštích pěti letech nedostatečné pro přijetí všech dětí ve věku od 3 do 6 let
- c) v případě reálného zájmu ze strany zákonných zástupců dětí mladších 3 let, který není možné v důsledku nedostatečných kapacit uspokojit.

Navyšování kapacit **nespádových mateřských škol**, další místa poskytování vzdělávání, případně nové nespádové mateřské školy budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány pouze:

- a) v případě reálného zájmu zejména ze strany zákonných zástupců² dětí s bydlištěm v přiměřené dojezdové době (zohledněna budou i stanoviska dalších subjektů, např. místní samosprávy a místních spolků věnujících se vzdělávání) a zároveň budou-li v přiměřené dojezdové době kapacity nespádových mateřských škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, které poskytují vzdělávání obdobným způsobem, naplněné, a
- b) pouze v těch lokalitách³, v nichž by zápisem těchto kapacit nedošlo k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových škol o více jak 1 % z kapacit škol spádových vedených ve školském rejstříku k 30. 9. roku, který předchází školnímu roku, v němž má nastat účinnost zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení, s výjimkou lokalit, ve kterých bude v následujících letech trvalý převis poptávky po umístění dětí do MŠ. Při tomto tempu nárůstu může docházet k postupnému navyšování kapacit nespádových škol tak, aby nebyla

¹ Pojem „místo“ je neurčitý termín, který není možné blíže specifikovat z důvodů faktické různorodosti možných řešených případů a bude předmětem výkladu v jednotlivých správních řízeních o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení (vymezen bude v závislosti na velikosti obce a dopravní obslužnosti).

² Zjišťování reálného zájmu se týká pouze zápisu nových MŠ.

³ Pojem lokalita bude v jednotlivých správních řízeních o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení určen na základě přiměřené dojezdové doby, a to na úrovni okresu, případně jako průměr dotčených okresů (okresů v přiměřené dojezdové době).

ohrožena soustava škol spádových a nedošlo k meziročnímu skokovému nárůstu kapacit nespádových škol, který by zapříčinil nedostatek dětí ve školách spádových, a tím podstatnou mírou snížil ekonomickou efektivnost systému spádových škol. Tento nárůst zároveň představuje dostatečný prostor pro rozvoj nespádových škol.

ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Vznik nových základních škol či navyšování jejich kapacit v rejstříku škol a školských zařízení bude možný pouze v odůvodněných případech v návaznosti na demografický vývoj (reálný zájem zákonných zástupců) a s ohledem na možnosti využití stávajících kapacit základních škol.

V rámci rejstříkového řízení v oblasti základního vzdělávání budou posuzována následující kritéria:

Navyšování kapacit **spádových základních škol**, další místa poskytování vzdělávání, případně nové spádové základní školy budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány pouze:

- a) v místech s nedostatečnými kapacitami spádových základních škol pro přijetí celého populačního ročníku v rámci školského obvodu dané školy, nebo
- b) v místech, ve kterých lze vzhledem k demografickému vývoji důvodně předpokládat, že kapacity spádových základních škol budou v příštích pěti letech nedostatečné pro přijetí celého populačního ročníku v rámci školského obvodu dané školy.

Navyšování kapacit **nespádových základních škol**, další místa poskytovaného vzdělávání, případně nové nespádové základní školy budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány pouze:

- a) v případě reálného zájmu zejména ze strany zákonných zástupců⁴ dětí s bydlištěm v přiměřené dojezdové době (zohledněna budou i stanoviska dalších subjektů, např. místní samosprávy a místních spolků věnujících se vzdělávání) a zároveň budou-li v přiměřené dojezdové době kapacity nespádových základních škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, které poskytují vzdělávání obdobným způsobem, naplněné, a
- b) pouze v lokalitách, v nichž by zápisem těchto kapacit nedošlo k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových škol o více jak 1 % z kapacit škol spádových vedených ve školském rejstříku k 30. 9. roku, který předchází školnímu roku, v němž má nastat účinnost zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení. Při tomto tempu nárůstu může docházet k postupnému navyšování kapacit nespádových škol tak, aby nebyla ohrožena soustava škol spádových a nedošlo k meziročnímu skokovému nárůstu kapacit nespádových škol, který by zapříčinil nedostatek žáků ve školách spádových, a tím podstatnou mírou snížil ekonomickou efektivnost systému spádových škol. Tento nárůst zároveň představuje dostatečný prostor pro rozvoj nespádových škol.

V oblasti základních škol zřizovaných podle § 16 odst. 9 školského zákona a základních škol speciálních nebudou do rejstříku škol a školských zařízení:

- a) zapisovány nové obory vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální,
- b) zapisovány nové školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.

⁴ Zjišťování reálného zájmu se týká pouze zápisu nových ZŠ.

V případě nedostatečných kapacit stávajících základních škol zřizovaných podle § 16 odst. 9 školského zákona a stávajících základních škol speciálních je možné zvýšit kapacitu školy či oboru vzdělání, a to v návaznosti na zvýšenou potřebu vzdělávání žáků s doporučením ze školského poradenského zařízení pro vzdělávání v tomto typu škol.

STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Vzhledem k dostačující šíři nabídky oborů vzdělání ve stávajících středních školách bude podporován zápis nových oborů vzdělání nebo jejich kapacitní posilování pouze u těch, jejichž absolventi mají vysokou uplatnitelnost na trhu práce a jejichž výuku nelze z kapacitních důvodů v dostatečné míře v rámci kraje zajistit. Posouzena bude současně vzdálenost (dopravní dostupnost) jiné střední školy, která má shodné obory vzdělání, soulad oboru vzdělání s oborovou nabídkou školy, možnost zvýšení prostupnosti oborů vzdělání, stávající naplněnost oboru vzdělání a kvalita školy⁵.

V rámci rejstříkového řízení bude nadále uplatňováno kritérium, že vzhledem k disponibilní kapacitě stávajících středních škol v Pardubickém kraji lze zapisovat do rejstříku škol a školských zařízení nové střední školy nebo navyšovat kapacity a místa poskytovaného vzdělávání stávajících středních škol pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, v návaznosti na demografický vývoj a s ohledem na možnosti využití stávajících kapacit.

Zápis nových středních škol, nových míst poskytování vzdělávání nebo navyšování kapacit středních škol (vyjma středních škol poskytujících vzdělávání v oborech vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami)

a) Nové střední školy (a nová místa poskytovaného vzdělávání středních škol) v rámci kraje budou zapisovány do rejstříku škol a školských zařízení výjimečně v odůvodněných případech s ohledem na očekávaný průběh demografické křivky nastupujících kohort 15letých, dále na dostupnost stávajících kapacit středních škol a podle potřeb trhu práce v kraji.

b) Navyšování kapacit současných středních škol bude zapisováno v odůvodněných případech, a to s ohledem na očekávaný průběh demografické křivky, dále stávající naplněnost dané školy a kvalitu školy⁶ a u oborů odborného vzdělávání s přihlédnutím k uplatnitelnosti absolventů školy na trhu práce a podle potřeb trhu práce v kraji.

Žádost o zápis nové střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání musí být zároveň v souladu s body a) – f) níže.

Zápis nových oborů vzdělání, navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání

a) Obory vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány a jejich kapacity navyšovány v návaznosti na demografický vývoj, naplněnost a dostupnost stávajících oborových kapacit⁷. V rámci rejstříkového řízení budou zapisovány nové obory vzdělání kategorie dosaženého vzdělání E jen ve středních školách zaměřených zejména na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

⁵ Hodnocení školy Českou školní inspekcí, výsledky ukončování studia, úspěchy žáků školy, spolupráce se zaměstnavateli apod.

⁶ Hodnocení školy Českou školní inspekcí, úspěchy žáků školy, spolupráce se zaměstnavateli apod.

⁷ Pojem „oborová kapacita“ užívaný v této kapitole označuje nejvyšší povolený počet žáků a studentů v jednotlivých oborech vzdělání a formách vzdělávání.

b) V oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření 8letých oborů vzdělání nebudou vzhledem k dopadům nadměrného odchodu žáků 5. ročníků ZŠ do 1. ročníků 8letých gymnázií do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové školy, obory ani navyšovány stávající oborové kapacity. Navýšení kapacity oboru 6letého gymnázia lze zapsat za předpokladu současného úměrného snížení kapacity oboru 8letého gymnázia na dané škole.

c) Další obory vzdělání s maturitní zkouškou

Při zápisu oboru vzdělání (M, L0, K4) nebo navýšení kapacity stávajícího oboru vzdělání může být do struktury oborů vzdělání s maturitní zkouškou v kraji zapsán nebo kapacitně posílen obor vzdělání, který bude nahrazovat ve stejné kapacitě a stejné formě jiný aktivní⁸ obor vzdělání s maturitní zkouškou, přičemž bude zohledňována analýza uplatnění absolventů příslušné skupiny oborů na trhu práce, popř. dojezdová vzdálenost jiné školy, která má stejný obor zařazen ve své nabídce vzdělávání, a stávající kapacity požadovaných oborů v kraji.

d) V oblasti oborů vzdělání s výučním listem (H) nebudou zvyšovány kapacity oborů vzdělání ve skupinách oborů vzdělání, v nichž je v posledních pěti letech vykazována míra nezaměstnanosti vyšší, než je průměr míry nezaměstnanosti absolventů v rámci kraje, nebo tendence míry nezaměstnanosti rostoucí a jejich oborová kapacita je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce. MŠMT na svých webových stránkách a ve Věstníku MŠMT do 31. 7. zveřejní přehled skupin oborů vzdělání, v nichž je dosahováno dlouhodobě vyšší míry nezaměstnanosti (jako průměr nezaměstnanosti absolventů středních škol za období posledních pěti let) a bude jej upravovat na základě údajů Úřadu práce a aplikovat pro řízení v následujícím školním roce.

e) Obory vzdělání s unikátním obsahem nebo obory vzdělání jedinečné v rámci ČR, jejichž oborová kapacita není postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce, budou v rámci navyšování stávajících kapacit nebo zápisu nové střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány s ohledem na naplněnost a dostupnost stávajících kapacit s přihlédnutím k nadregionální povaze těchto oborů. Seznam těchto oborů vzdělání zveřejní MŠMT na webových stránkách MŠMT a ve Věstníku MŠMT.

f) U oborů vzdělání nástavbového studia (L5), u kterých míra dlouhodobé nezaměstnanosti absolventů nástavbového studia v kraji přesahuje průměr míry nezaměstnanosti všech absolventů daného oboru vzdělávání v ČR, nebude možné provádět jejich zápis a navyšovat jejich oborové kapacity.

VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci rejstříkového řízení bude uplatňováno kritérium, že lze zapisovat nové vyšší odborné školy do rejstříku škol a školských zařízení nebo navyšovat kapacity a místa poskytovaného vzdělávání stávajících vyšších odborných škol pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, v návaznosti na demografický vývoj a s ohledem na možnosti využití stávajících kapacit.

⁸ Aktivním oborem vzdělání je obor vzdělání, ve kterém byli v předchozích třech školních rocích vykazováni žáci.

Dále budou uplatňovány podmínky a kritéria Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027 vztahující se na vyšší odborné vzdělávání:

V oblasti vyššího odborného vzdělávání budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové vyšší odborné školy, další místo poskytovaného vzdělávání nebo navýšení kapacity VOŠ v oborech regulovaných povolání (Zdravotnictví a Pedagogika, učitelství a sociální péče) nebo skupiny oborů technického a přírodovědného vzdělávání, např. Informační technologie, Elektrotechnika, Kybernetická bezpečnost, Umělá inteligence, strojní, stavební a ekologické obory, a s ohledem na demografický nárůst, potřeby regionálního rozvoje, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit a současně také s ohledem na budoucí potřeby trhu práce a predikci kvalifikačních potřeb.

Obory vyššího odborného vzdělání s unikátním obsahem nebo obory VOŠ jedinečné v rámci ČR, jejichž oborová kapacita není postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce, budou v rámci navyšování stávajících kapacit nebo zápisu nové vyšší odborné školy nebo nového místa poskytování vzdělávání do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány s ohledem na naplněnost a dostupnost stávajících kapacit s přihlédnutím k nadregionální povaze těchto oborů. Seznam těchto oborů vzdělání zveřejní MŠMT na svých webových stránkách a ve Věstníku MŠMT.

KONZERVATOŘE

V rejstříkovém řízení budou uplatňovány podmínky a kritéria Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027 vztahující se na konzervatoře:

Z důvodu dostatečných volných kapacit konzervatoří nebudou po dobu platnosti tohoto Dlouhodobého záměru v oblasti konzervatoří do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové školy, nová místa poskytování vzdělávání ani navýšení kapacit.

JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

V rejstříkovém řízení budou uplatňovány podmínky a kritéria Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027 vztahující se na jazykové školy:

Do rejstříku škol a školských zařízení nebudou vzhledem ke klesajícímu počtu žáků a dostačujícím kapacitám zapisovány nové jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky ani nebudou navyšovány kapacity jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a zapisována nová místa poskytovaného vzdělávání.

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

V rejstříkovém řízení budou uplatňovány podmínky a kritéria Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027 vztahující se na základní umělecké vzdělávání:

Do rejstříku škol a školských zařízení nebudou zapisovány nové ZUŠ ani navyšovány kapacity ZUŠ bez rozdílu zřizovatele, pokud v době rozhodování o žádosti podíl kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6–18 let v kraji bude překračovat 20 %. Zvýšení kapacity konkrétní ZUŠ, případně zřízení ZUŠ nové je v takovém případě možné pouze za současného recipročního snížení kapacity jiné ZUŠ v kraji.

V krajích, ve kterých podíl nabízených kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6–18 let v době rozhodování o žádosti nepřesahuje 20 %, mohou být kapacity základních uměleckých škol navyšovány v souladu s demografickým vývojem, stávajícími kapacitami ZUŠ a jejich

obsazeností v rámci příslušného kraje, maximálně však do dosažení 20 % podílu kapacit ZUŠ na populaci 6–18 let. Zápisem nových kapacit ZUŠ nesmí docházet ke zvyšování disparit v nabídce základního uměleckého vzdělávání v rámci kraje.

ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družiny a školní kluby

Zápis nové školní družiny a navyšování kapacit stávajících školních družin je možný jen v míře odpovídající demografickému vývoji cílové skupiny – navýšení počtu žáků na 1. stupni ZŠ (v případě speciálních škol bude zvažován i počet žáků na 2. stupni).

Zápis nového školního klubu a navyšování kapacit stávajících školních klubů je možný jen v míře odpovídající demografickému vývoji cílové skupiny – navýšení počtu žáků na 2. stupni ZŠ a nižším stupni víceletého gymnázia.

V rejstříkovém řízení budou dále uplatňovány podmínky a kritéria Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027 vztahující se na školní družiny a školní kluby:

Součet kapacit školní družiny a školního klubu, zřízených při základní škole, nesmí být vyšší než kapacita dané základní školy. Neplatí pro případy uvedené pod bodem b).

a) Povolování zápisu nových školních družin nebo školních klubů nebo zvyšování jejich kapacity bude umožněno pouze v případě, že činnost školní družiny nebo školního klubu bude vykonávat nebo vykonává stejná právnická osoba jako činnost příslušné školy. Tedy v případě školních družin základní škola s 1. stupněm a v případě školního klubu základní škola s 2. stupněm, šestileté nebo osmileté gymnázium nebo konzervatoř s osmiletým vzdělávacím programem.

b) V případě, kdy školní družina nebo školní klub bude zajišťovat zájmové vzdělávání i pro žáky jiných škol, lze při zápisu nové školní družiny nebo školního klubu nebo zvýšení jejich kapacity přihlídnout ke kapacitám školních družin nebo školních klubů a naplněnosti škol v daném místě.

Střediska volného času

V rámci rejstříkového řízení nebudou zapisována nová střediska volného času – domy dětí a mládeže vzhledem k dostatečné dostupnosti a kapacitám (možnostem dalších činností) stávajících SVČ v kraji.

Navýšení kapacit (dalších činností) a místa poskytovaných služeb stávajících SVČ lze zapsat pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, jen v míře přiměřené počtu dětí a žáků vzdělávajících se ve školách na území Pardubického kraje, v návaznosti na demografický vývoj a s ohledem na možnosti využití stávajících kapacit SVČ.

Dále budou uplatňovány podmínky a kritéria Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027 vztahující se na střediska volného času:

V žádném případě není možné zřídit nové středisko volného času v přiměřené dojezdové vzdálenosti od místa, kde už SVČ působí.

Nebudou zapisována nová místa poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb mimo území kraje, v němž má sídlo právnická osoba, která činnost střediska volného času vykonává.

ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ

V rejstříkovém řízení budou uplatňovány podmínky a kritéria Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027 vztahující se na školská poradenská zařízení:

- a) zápis nových míst poskytování školských služeb bude umožněn jen v odůvodněných případech a s ohledem na demografický nárůst a dostupnost stávajících zařízení,
- b) nová zařízení nebudou po dobu platnosti tohoto Dlouhodobého záměru do rejstříku škol a školských zařízení zapisována. Případnou potřebu navýšení kapacit těchto zařízení lze řešit personálním posílením stávajících zařízení.

STŘEDISKA VÝCHOVNÉ PÉČE

V rejstříkovém řízení budou uplatňovány podmínky a kritéria Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027 vztahující se na střediska výchovné péče:

Současná síť středisek výchovné péče bude doplňována s ohledem na velikost populace a dle míry výskytu rizikového chování v daném území, a to v návaznosti na analýzu potřeb regionů, demografický vývoj v daném regionu a současně predikci vývoje míry rizikového chování v populaci. Vzhledem k předpokládaným nedostatečným kapacitám středisek výchovné péče budou v územích se zvýšenou potřebností v následném období zřizována nová střediska, respektive bude možné zvyšovat jejich kapacitu do rejstříku škol a školských zařízení, a to s ohledem na stávající síť středisek. V ostatních územích (kde není zvýšená míra výskytu rizikového chování) budou nová střediska výchovné péče (případně navýšování jejich kapacit) zapisována do rejstříku škol a školských zařízení pouze v případech prokázané potřebnosti s ohledem na stávající síť středisek výchovné péče a jejich kapacity.

OSTATNÍ ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ

Školská ubytovací zařízení

V oblasti ubytovacích služeb budou do rejstříku škol a školských zařízení nová školská zařízení zapisována a jejich kapacity navyšovány s ohledem na počet dětí, žáků a studentů vzdělávajících se ve školách na území Pardubického kraje a na demografický vývoj, s ohledem na potřebnost zajištění ubytovacích služeb a možnosti využití stávajících kapacit školských ubytovacích zařízení.

Zařízení školního stravování

V oblasti školního stravování budou do rejstříku škol a školských zařízení nová školská zařízení zapisována a jejich kapacity navyšovány s ohledem na počet dětí, žáků a studentů vzdělávajících se ve školách na území Pardubického kraje a na demografický vývoj, s ohledem na potřebnost zajištění stravovacích služeb a možnosti využití stávajících kapacit zařízení školního stravování.

Zařízení pro výkon ústavní výchovy

S ohledem na pokračující transformaci dětských domovů v Pardubickém kraji nebudou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové dětské domovy. Mohou být však zapsána nová místa poskytování ústavní výchovy (zejména v případě pořízení nových bytů či rodinných domů) či upraveny kapacity stávajících dětských domovů.

Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

Do rejstříku škol a školských zařízení nebudou vzhledem k dostatečnému pokrytí školských služeb v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v Pardubickém kraji zapisována nová zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

5 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Analýza vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji

Příloha č. 2 – Analýza potřeb škol a školských zařízení v Pardubickém kraji